

Begroting 2026

Inhoudsopgave

Algemeen.....	6
Inleiding begroting 2026 – Someren op weg naar haar toekomst.....	7
Samenstelling College & Portefeuilleverdeling	8
P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel (wnd.)	8
P.F.C.W. van der Broeck.....	8
K.W.H.M. Kusters	8
W.M. van Doorn	9
J. Weekers.....	9
Griffier en Raad.....	10
Griffier	10
Gemeenteraad	10
Samenstelling gemeenteraad	10
Financiële begroting.....	11
Autorisatie en opzet begroting.....	17
Autorisatie begroting 2026.....	17
Opzet begroting (leeswijzer)	17
Prestatie-indicatoren	17
Paragrafen	18
Programmaplan.....	19
Overzicht programma's	20
1. Fysiek domein	20
Speerpunten	20
Speerpunt 1.1: Economie	20
Portefeuillehouder:	20
Speerpunt 1.2: Wonen en bouwen	21
Portefeuillehouder:	21
Speerpunt 1.3: Veiligheid en handhaving	22
Portefeuillehouder:	22
Speerpunt 1.4: Verkeer	22
Portefeuillehouder:	22

Speerpunt 1.5: Duurzaamheid, natuur, milieu en energie	23
Portefeuillehouder:	23
Speerpunt 1.6: Veilig Publieke Taak	24
Portefeuillehouder:	24
Financiën.....	24
Verschillenverklaring	27
Investeringsposten	29
Toelichting	31
Indicatoren	36
Verbonden Partijen	36
2. Sociaal domein	38
Speerpunten	38
Speerpunt 2.1 Leefbaarheid, welzijn en gezondheid	38
Portefeuillehouder:	38
Speerpunt 2.2 Onderwijs	39
Portefeuillehouder:	39
Speerpunt 2.3 Cultureel erfgoed	39
Portefeuillehouder:	39
Financiën.....	40
Verschillenverklaring	46
Toelichting	49
Indicatoren	50
Verbonden Partijen	50
3. Bedrijfsvoering	51
Speerpunten	51
Speerpunt 3.1 Bestuurskracht	51
Portefeuillehouder: Burgemeester Blanksma	51
Speerpunt 3.2 Personeel.....	51
Portefeuillehouder:	51
Speerpunt 3.3 Optimale dienstverlening	52
Portefeuillehouder:	52
Speerpunt 3.4 Financiën	53
Portefeuillehouder:	53

Speerpunt 3.5 Communicatie en participatie	53
Portefeuillehouder:	53
Speerpunt 3.6 Informatievoorziening	53
Portefeuillehouder:	53
Speerpunt 3.7 Gemeentehuis van de toekomst.....	54
Portefeuillehouder:	54
Financiën.....	55
Verschillenverklaring	57
Investeringsposten	59
Toelichting	59
Indicatoren	61
Verbonden Partijen	62
Paragrafen	63
Paragraaf: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	63
Weerstandsvermogen.....	64
Beschikbare weerstandscapaciteit	64
Benodigde weerstandscapaciteit	67
Kengetallen.....	70
Paragraaf: Lokale heffingen	81
Onroerende-zaakbelasting (OZB)	81
Toeristenbelasting.....	82
Rioolheffing en rioolaansluitrecht	83
Hondenbelasting	84
Gemeenteleges.....	85
Berekening van kostendekkendheid	86
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	87
BIZ	88
Woonlasten regionaal en kwijtschelding	88
Paragraaf: Verbonden partijen	90
Gemeenschappelijke regelingen.....	91
Stichtingen en verenigingen	105
Vennootschappen en coöperaties	106
Paragraaf: Onderhoud kapitaalgoederen	107

Onderhoud Groen	110
Onderhoud Gebouwen	110
Onderhoud Wegen	111
Paragraaf: Bedrijfsvoering	114
Paragraaf: Financiering	118
Gemeentefinanciering.....	118
Risicobeheer	119
Treasury	120
Paragraaf: Grondbeleid	123
Wat willen we bereiken?	123
Wat doen we hiervoor?	123
Wat mag het kosten?	124
Paragraaf: Wet open overheid	129
Financiën.....	131
Samenvattend overzicht van baten en lasten	132
Presentatie structureel begrotingssaldo	133
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	134
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	135
Incidentele baten en lasten per programma	136
Bijlagen	144
Geprognosticeerde balans.....	144
Overzicht lasten en baten per taakveld.....	146
EMU-saldo	148
Uitgangspunten begroting.....	149
Verloop van reserves en voorzieningen.....	152
Algemene reserves	155
Bestemmingsreserves	155
Voorzieningen	157
De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	158
Subsidies.....	158
Investeringsprogramma 2026	159
Lopende Investeringsprojecten.....	161
Prestatie-indicatoren	162

Algemeen

Inleiding begroting 2026 – Someren op weg naar haar toekomst

Voor ons ligt de begroting 2026 van Someren. Een gemeente waar wij in korte tijd kennis hebben mogen maken met de sterke wortels, hechte en betrokken gemeenschap en ondernemende geest. Samen staan we voor grote uitdagingen én mooie kansen.

De komende periode staat in het teken van verandering. We gaan op weg naar de gemeenteraadsverkiezingen in maart en de daaropvolgende formatie. Dat proces leidt tot een democratische herschikking van de plannen die vormgeven aan de toekomst van onze gemeente. Onderdeel van die toekomst is een gestage groei van Someren. In 2040 verwachten we 25.000 inwoners op basis van onze huidige plannen. Dat is een ontwikkeling die veel vraagt van onze samenleving, voorzieningen en ambtelijke organisatie.

Someren ligt in een regio vol dynamiek: de slimste regio van de wereld. Er zijn door Brainport kansen om te (blijven) investeren op het gebied van economie, duurzaamheid en leefbaarheid van onze kernen. Maar de grote ontwikkelingen zorgen ook voor uitdagingen: hoe houden we onze voorzieningen op peil met een begroting die steeds verder op spanning komt te staan, hoe blijven we een aantrekkelijke werkgever, en hoe zorgen we dat we kunnen leveren wat inwoners van ons mogen verwachten? Onze organisatie en bestuurskracht zijn kwetsbaar. Dat vraagt om creativiteit, nieuwe manieren van werken, een inspirerende werkplek, samenwerking en versteviging.

Alleen kunnen we het niet. In alles wat we doen, is samenwerking cruciaal: met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en onze buurgemeenten in de Peel en Metropoolregio Eindhoven. Een heldere blik op de positie van Someren in de regio en duidelijkheid over de bijdrage van Someren in de ontwikkeling van onze regio zijn daarbij van belang.

De kracht van onze kernen en de betrokkenheid van onze samenleving bij de vele evenementen, lokale politiek en vele verenigingen zijn ons grootste kapitaal. Die toewijding is niet vanzelfsprekend. Samen kunnen we veel aan, daarom moeten we de inzet koesteren, stimuleren en belonen.

De komende jaren vragen om politieke moed. Om keuzes te maken die niet altijd makkelijk zijn, maar wel nodig om Someren toekomstbestendig te houden. Alles wat we doen, doen we voor een Someren dat leefbaar, vitaal, verbonden en financieel gezond blijft. Voor een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is – nu en in de toekomst.

De secretaris,

J. Weekers

De waarnemend burgemeester,

P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel

Samenstelling College & Portefeuilleverdeling

P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel (wnd.)

Waarnemend burgemeester

Portefeuille

- Burgerzaken en algemeen bestuur
- Integriteit
- Openbare orde en Veiligheid
- Communicatie
- Externe betrekkingen en (regionale) samenwerking
- Integrale handhaving en handhavingsbeleid

P.F.C.W. van der Broeck

Wethouder en 1e loco-burgemeester

Portefeuille

- Economische zaken
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Verenigings- en vrijwilligersbeleid
- Volkshuisvesting
- Vrijetijdseconomie
- Asiel

K.W.H.M. Kusters

Wethouder en 2e loco-burgemeester

Portefeuille

- Beheer gemeentelijke gebouwen
- Financiën
- Grond- en vastgoedbeleid
- Verkeer en mobiliteit
- Maatschappelijke zorg
- Volksgezondheid en sport
- Gemeentehuis van de Toekomst
- Welzijn en doelgroepenbeleid

W.M. van Doorn

Wethouder en 3e loco-burgemeester

Portefeuille

- Afval
- Beheer water en riool
- Beheer buitenruimte
- Energietransitie
- Kunst en cultuur
- Natuur en milieu
- Onderwijs
- Participatiewet, werk en inkomen
- Personeel en organisatieontwikkeling
- ICT en archief
- Dienstverlening

J. Weekers

Gemeentesecretaris

Taken

- Leidt de gemeentelijke organisatie
- Inspireert het management en zorgt er als goed werkgever voor dat medewerkers optimaal kunnen presteren
- Ondersteunt en adviseert het college van B&W en vertaalt politieke ambities in uitvoerbare plannen
- Schakel tussen wat het bestuur wil en de organisatie kan

Griffier en Raad

Griffier

De griffier van de gemeente Someren is M.A.M. van Arensbergen.

Taken

- Ondersteuning van de gemeenteraad
- Eerste adviseur aanwezig bij de vergaderingen van de raad, de commissies en het presidium
- Schakel tussen raad en college en de ambtelijke organisatie
- Bewaken democratische proces
- Aanspreekpunt voor vragen over de gemeenteraad en de raadsleden

Gemeenteraad

Aan het hoofd van de gemeente staat de gemeenteraad. De raad controleert het college en de burgemeester op de wijze waarop zij de gemeente besturen. Ook stelt de raad de formele en financiële kaders vast. Als volksvertegenwoordiging vertolkt de raad de mening van de bevolking en zet dit om in beleid.

U kunt invloed uitoefenen op de raad door in te spreken tijdens de commissievergadering of raadsleden persoonlijk te benaderen. De burgemeester is de voorzitter van de gemeenteraad. U kunt contact opnemen met de raad via de griffier.

De Somerense gemeenteraad bestaat nog uit 17 raadsleden. Aangezien de gemeente Someren inmiddels meer dan 20.000 inwoners heeft, zal de gemeenteraad na de verkiezingen in maart 2026, uit 19 raadsleden bestaan. Zie ook het overzicht raadsleden op de website van de gemeente.

Samenstelling gemeenteraad

De gemeenteraad telt 6 fracties. De zetelverdeling ziet er als volgt uit:

Partij	Aantal zetels
Gemeenschapslijst	6
CDA Someren	4
Wij zijn Someren / VVD	3
LSH	2
PvdA Someren	1
Vrije Fractie	1

Financiële begroting

Exploitatie

In onderstaande tabellen wordt de ontwikkeling van het exploitatiesaldo in de jaren 2024-2029 weergegeven. Verslagleggingsjaar 2024 toont de werkelijke resultaten, 2025 de begrote resultaten na wijziging (tot en met de Zomernota 2025) en 2026 tot en met 2029 de begrote resultaten. Tevens is de voorgeschreven uitsplitsing aangegeven van incidentele en structurele lasten. De begroting 2026-2029 laat voor de jaren 2026 en 2027 een positief structureel resultaat zien en voldoet hiermee aan de voorwaarden van de provincie. Het Rijk heeft het 'ravijnjaar' verschoven van 2026 naar 2028. Onderstaande overzichten tonen dan ook een negatief (structureel) resultaat vanaf 2028.

In onderstaande tabellen worden ook de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves weergegeven. Een positief saldo op de mutaties reserves wil zeggen meer onttrekkingen en dat leidt tot een afname van het eigen vermogen. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de bijlagen, onderdeel 'Verloop van reserves en voorzieningen'.

Resultaten begroting 2026	Rek 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-70.281	-82.729	-69.004	-66.572	-62.332	-62.404
Baten	73.570	74.593	67.627	65.078	60.270	60.450
Resultaat voor bestemming	3.289	-8.136	-1.377	-1.494	-2.062	-1.954
Onttrekkingen aan reserves	7.439	8.401	1.553	619	510	469
Toevoegingen aan reserves	-7.768	431	-93	1.060	-10	-881
Mutaties reserves	-329	8.832	1.460	1.679	500	-412
Totaal resultaat	2.960	696	83	185	-1.562	-2.366
Incidentele posten	2.005	-161	-999	-156	-127	-1
Totaal structureel begrotingsresultaat	955	857	1.082	341	-1.435	-2.365

Bedragen x € 1.000

Resultaten per programma	2026	2027	2028	2029
Programma 1 Fysiek domein				
Lasten	-25.792	-23.919	-19.729	-19.917
Baten	14.328	12.630	9.200	9.868
Onttrekkingen aan reserves	782	269	269	269
Toevoegingen aan reserves	-83	1.070	0	-871
Totaal Programma 1 Fysiek domein	-10.765	-9.950	-10.260	-10.651
Programma 2 Sociaal domein				
Lasten	-29.061	-29.074	-29.239	-29.115
Baten	5.287	5.285	5.303	5.302
Onttrekkingen aan reserves	252	182	182	176
Toevoegingen aan reserves	-3	-3	-3	-3
Totaal Programma 2 Sociaal domein	-23.525	-23.610	-23.757	-23.640
Programma 3 Bedrijfsvoering				
Lasten	-14.151	-13.579	-13.364	-13.372
Baten	48.012	47.163	45.767	45.280
Onttrekkingen aan reserves	519	168	59	24
Toevoegingen aan reserves	-7	-7	-7	-7
Totaal Programma 3 Bedrijfsvoering	34.373	33.745	32.455	31.925
Totaal begrotingsresultaat (+ = positief)	83	185	-1.562	-2.366

Bedragen x € 1.000

Meerjarenperspectief

Samenvatting

Voor het incidentele resultaat 2026 wordt verwezen naar het hoofdstuk Financiën onder '[Incidentele baten en lasten per taakveld](#)'. Binnen de programma's worden per taakveld de verklarende verschillen tussen de begroting 2025 en begroting 2026 genoemd.

Onderstaand wordt in hoofdlijnen de ontwikkeling van het begrotingssaldo gepresenteerd.

Het onderscheid in het incidentele begrotingsresultaat en het structurele begrotingsresultaat wordt ook weergegeven.

- = nadelen op de exploitatie, + = voordelen op de exploitatie

	2026	2027	2028	2029
Resultaat kadernota 2026 incidenteel	-646	-90	-60	-
IPI Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven	-50	-	-	-
IPI Implementatiekosten nieuw HR-systeem	-200	-	-	-
Senzer; nieuwe DVO inzake schuldhulpverlening ondernemers	-67	-67	-67	-
IP Werkbudget Afvalbeleidsplan 2025-2026	-34	-	-	-
Afronding grondexploitatie	-2	1	-	-1
Geprognosticeerd Incidenteel Resultaat 2026-2029	-999	-156	-127	-1

Resultaat kadernota 2026 structureel	831	903	-1.991	-2.024
Amendement KN 2026: terugdraaien enkele ZBB-maatregelen	-1.069	-669	4	4
ZBB meerjarige bijstellingen mutaties	0	251	143	147
Correctie beginbalans grondexploitatie/aanpassingen provincie	684	128	917	917
Geprognosticeerd Structureel resultaat na amendement ZBB + correcties provincie beginbalans	446	613	-927	-956
Personele lasten (salarissen en tijdelijk personeel): De opgenomen stelpost bij de Kadernota was niet toereikend door periodieke verhogingen en uitbreidingen.	-307	-227	-227	-227
Hogere doorbelasting personele lasten naar GREX en IP's	215	215	215	215
Financiële mutaties conform het nieuwe WRP 2025-2029	-183	-166	-50	39

Bijstelling van de jaarlijkse storting in de pensioenvoorziening wethouders. Deze storting was structureel te laag geraamd (zie jaarrekeningen). Vanaf 1 januari 2028 dienen de pensioenen overgedragen te worden aan het ABP.	-123	-123	-	-
Hogere lasten generatieregeling (sterfhuisconstructie, regeling wordt per 31-12-2025 beëindigd)	-55	-55	-55	-55
Extra toeristenbelastingopbrengsten door fors gestegen aantal overnachtingen (bouw vakantieparken) en stijging van het tarief conform ZBB-maatregel	217	217	217	217
Voordeel kapitaallasten door wijziging afschrijvingstermijnen (ZBB) en uitstel van investeringen.	425	412	482	172
GR Peelgemeenten daling zorgkosten zie extra toelichting Sociaal domein.	523	523	523	523
Ophoging budgetten I&A dienstverleningsmiddelen door o.a. meer licenties door uitbreiding organisaties, hoge indexeringen van meerdere jaren, uitbreiding applicatielandschap en het verplaatsen van software naar de cloud als SaaS abonnementen.	-95	-95	-95	-95
Bijdrage GR VRBZO naar aanleiding van de bestuursopdracht	-	-61	-93	-93
Hogere cq lagere algemene uitkering cf meicirculaire	548	-491	-1.037	-1.663
Kosten leegstaand pand Kanaalstraat 12 (voormalig Varendonck)	-74	-	-	-
Extra stijging kosten DVO Asten inzake UDAS. Deze kosten zijn al enkele jaren niet geïndexeerd.	-75	-75	-75	-75
Subsidie Stimuleringsregeling Landschap (STILA)	-50	-50	-50	-50
Bijstelling LEEF-gelden conform de juiste uitgaven	-51	-	-	-
Aansprakelijkheidsverzekering met hoger risicoprofiel	-37	-37	-37	-37
Overige kleine mutaties per saldo	-242	-259	-226	-280
Geprognosticeerd structureel resultaat 2026-2029	1.082	341	-1.435	-2.365

Bedragen x € 1.000

Onderstaande tabel toont de verdeling van het begrotingssaldo:

Begroting incidenteel 2026 - 2029	-999	-156	-127	-1
Begroting structureel 2026 - 2029	1.082	341	-1.435	-2.365
Begrotingssaldo 2026-2029	83	185	-1.562	-2.366

Bedragen x € 1.000

Incidenteel

Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven

Op dit moment wordt gewerkt aan een visie voor Someren-Noord met als uitgangspunt woningbouw. Dit betekent dat de bestaande bestemming bedrijventerrein, wat rust op een deel van Someren-Noord, verdwijnt. Met dit in het achterhoofd willen we in 2026 onderzoeken wat de behoefte aan kleinschalige bedrijventerreinen is en waar deze terecht zouden kunnen komen.

Implementatiekosten nieuw HR-systeem

Om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst investeren we in de vervanging van het huidige HR-systeem. Met een nieuw HR-systeem willen we medewerkers en managers een betrouwbare en gebruiksvriendelijke omgeving bieden, waarin HR-processen sneller, eenvoudiger en transparanter verlopen. Daarmee verbeteren we de interne dienstverlening.

Voor de implementatie is eenmalig naar schatting € 200.000 nodig. De structurele licentiekosten kunnen hoger uitvallen dan nu, afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor het systeem. Met deze investering versterken we de basis voor een moderne en wendbare organisatie.

DVO Heroriëntatie en schuldhulpverlening ondernemers

In het regionale beleidsplan schuldhulpverlening is schuldhulpverlening aan ondernemers opgenomen als speerpunt. Voor de uitvoering hiervan wordt met Senzer een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten, voor de duur van 3 jaar. De kosten vanaf 2026 zijn voor de gemeente Someren hoger ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt met name doordat het aantal aanmeldingen en de complexiteit van zaken is toegenomen. Door de komst van de wet Deregulering beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is de verwachting dat deze trend zich de komende jaren blijft voortzetten.

Structureel

Amendement KN2026, terugdraaien enkele maatregelen

In het amendement bij de Kadernota 2026 werd aangegeven dat, mocht het totale benodigde bedrag aan bezuinigingen niet nodig zijn enkele maatregelen (OZB, werkbudget toerisme en ophogen tarief zaalhuur) konden vervallen inclusief de onttrekking uit de Algemene reserve vrij aanwendbaar voor de aanvulling op het IP Aanpak Buitengebied. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn deze maatregelen teruggedraaid.

Personele lasten en doorbelasting

- Voor de financiële gevolgen van de CAO 2025 en 2026 was bij de kadernota een stelpost opgenomen. Deze was niet toereikend;
- Gemeente Someren heeft verscheidene nieuwe, jonge medewerkers aangenomen. Deze starten in een aanloopschaal of nog niet in het maximum van de schaal. Per 1 januari stijgt het salaris dan met minimaal één periodiek;

- Het vaste personeelsbestand is in 2026 met 14 fte toegenomen;
- Een gedeelte van de salariskosten van de directe teams wordt gedekt uit de grondexploitaties en de investeringskredieten. Als de loonkosten stijgen, stijgt deze dekking ook.

Toeristenbelasting

In 2024 en 2025 zijn er binnen de gemeente Someren twee grote vakantieparken gerealiseerd. Hierdoor is het aantal overnachtingen sterk gestegen. Daarnaast zijn naar aanleiding van het ZBB-project de tarieven met 10% gestegen.

GR Peelgemeenten zorgkosten

Aan de GR Peelgemeenten worden zorgkosten betaald. Deze zijn begroot op basis van de verstrekte prognose van de GR Peelgemeenten. De kadernota 2026 was gebaseerd op de Q4 rapportage 2024. De begroting is gebaseerd op de concept Q2 rapportage 2025. Voor een nadere onderbouwing verwijzen we naar de toelichting bij de verschillenverklaring van programma 2 Sociaal Domein.

Bijdrage GR Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost (VRBZO)

In 2024 is er een bestuursopdracht (fase 1) verstrekt aan de veiligheidsregio om te voldoen aan wet- en regelgeving, de basis op orde te brengen en te komen tot een strategische visie met als focus het jaar 2035. Naar aanleiding van deze opdracht zijn diverse stappen ondernomen waarvoor extra middelen nodig zijn. Deze extra middelen zijn reeds toegezegd.

Fase 2 en fase 3 volgen nog. Hiervoor zijn nog geen extra middelen toegezegd.

Kosten leegstaand pand Kanaalstraat 12 (Varendonck)

In 2025 is de nieuw- cq verbouwing van het Varendonck gerealiseerd. Het gebouw aan de Kanaalstraat 12 heeft de school niet meer nodig en overgedragen aan de gemeente, waardoor de gemeente verantwoordelijk is voor de exploitatiekosten van het pand.

Subsidie Stimuleringsregeling landschap (STILA)

Het toekennen van deze subsidie heeft zichtbare impact op de omgevingskwaliteit in het buitengebied. Daarnaast verdubbelt de provincie deze subsidie.

Bijstelling LEEF

Voor het sportakkoord ontvangen we een specifieke uitkering vanuit het Rijk. Naar aanleiding van de beschikking voor 2025 is de raming voor 2026 ook aangepast op basis van voorwaarden voor de co-financiering.

Autorisatie en opzet begroting

Autorisatie begroting 2026

Met het vaststellen van de begroting 2026 autoriseert de gemeenteraad het college van Burgemeester en Wethouders (voortaan college) voor het realiseren van de baten en lasten per hoofdtaakveld per programma. Daarnaast wordt het college geautoriseerd voor het investeringsbudget per programma, inclusief bijbehorende mutaties in reserves.

Het college is daarmee bevoegd uitvoering te geven aan de doelstellingen van het betreffende programma. Over deze uitvoering legt het college verantwoording af aan de raad middels de zomernota, de decemberrapportage en de jaarstukken.

De raad stelt de begroting als geheel vast.

Opzet begroting (leeswijzer)

Het programmaplan van de gemeente Someren bestaat uit drie programma's:

- 01 Fysiek domein
- 02 Sociaal domein
- 03 Bedrijfsvoering

De programma's worden conform onderstaande tabel gevuld.

Bij ieder programma worden per speerpunt de volgende onderdelen in beeld gebracht:
• Wat willen we bereiken?
Hieronder wordt de doelstelling opgenomen.
• Wat gaan we hiervoor doen?
Hieronder worden de activiteiten voor 2026 opgenomen, inclusief de dekking (regulier of een IP).
Financiën:
In deze begroting zijn de realisatiecijfers van de jaarrekening 2024 verwerkt. In de ramingen van het jaar 2025 zijn de begrotingswijzigingen tot en met de Zomernota 2025 opgenomen.
Investeringsposten:
Hieronder is de recapitulatie opgenomen van lopende investeringsprojecten en nieuwe investeringen voor 2026 en verder. Per investeringspost is een toelichting opgenomen.

Prestatie-indicatoren

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (voortaan BBV) wordt een basisset van beleidsindicatoren in de begroting opgenomen, aan te vullen met eigen indicatoren. Hiermee wordt de raad beter in staat gesteld te sturen op de gewenste

maatschappelijke effecten. Tevens wordt de vergelijkbaarheid met andere gemeenten mogelijk gemaakt. De opgenomen gegevens zijn ontleend aan landelijk beschikbare bronnen. Gemeente Someren werkt vooralsnog alleen met de voorgeschreven set indicatoren. Presentatie geschiedt in de begroting en in de jaarstukken. De indicatoren van het gemeentelijk domein worden tevens digitaal beschikbaar gesteld op de website www.waarstaatjegemeente.nl. Het betreft een groeimodel.

Paragrafen

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren. In dit hoofdstuk zijn de onderstaande paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In deze paragraaf geeft de gemeente aan hoe robuust de begroting is wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Hierin zijn ook de voorgeschreven kengetallen verwerkt zoals deze in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn opgenomen.
2. Lokale heffingen
Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid op alle heffingen, de inkomsten daaruit en de effecten voor burgers en bedrijven.
3. Verbonden partijen
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze (beleidsmatig en financieel) de gemeente verbonden is met externe partijen om bepaalde beleidsdoelen te verwezenlijken.
4. Onderhoud kapitaalgoederen
Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (riolering, groen, gebouwen en wegen).
5. Bedrijfsvoering
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het college maakt met deze beschrijving inzichtelijk dat er doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.
6. Financiering
Deze paragraaf geeft weer hoe de treasuryfunctie van de gemeente is ingericht.
7. Grondbeleid
Deze paragraaf geeft de visie aan op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de programmadoelen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting en economische ontwikkelingen.
8. Wet open overheid
Deze paragraaf geeft aan hoe de gemeente invulling geeft aan de Wet open overheid die per 2022 is ingegaan als opvolger van de Wet Openbaarheid Bestuur.

Programmaplan

Overzicht programma's

1. Fysiek domein

Het programma Fysiek domein bestaat uit een breed takenpakket, gericht op de planning, ontwikkeling en inrichting, het beheer en het toezicht van de fysieke leefomgeving van onze gemeente. Het omvat ruimtelijk ordening, gebiedsontwikkeling, infrastructurele werken, verkeersplanning, rioolbeheer, afvalverwerking, openbare verlichting, groenvoorzieningen, bouw- en woningtoezicht, openbare orde en veiligheid, wonen en vergunningverlening.

Betrokkenen binnen het fysieke domein zijn burgers, bedrijven, overheden en diverse maatschappelijke actoren (zoals milieuorganisaties, projectontwikkelaars en architecten).

Beleidskeuzes op dit gebied beïnvloeden de aantrekkingskracht van burgers, bedrijven en toeristen met betrekking tot wonen, leven, ondernemen en vrije tijd.

Speerpunten

Speerpunt 1.1: Economie

Portefeuillehouder:

Wethouder van der Broeck

Wat willen we bereiken?

1. We willen dat Someren goed aangehaakt blijft in de regio die een hogere economische groei kent dan het landelijk gemiddelde. Voor de economie van Someren is het zaak om Someren nader te positioneren in de Peelregio en Brainport.
2. We realiseren een sfeervol, levendig en vitaal centrum in Someren-dorp, waar we allemaal van kunnen genieten en elkaar kunnen ontmoeten.
3. We willen de toeristische potentie van Someren optimaal benutten en verder uit bouwen.
4. We stellen een vervangende regeling op voor het eerdere Ruimte voor Ruimte beleid.
5. We zorgen voor de verdere ontwikkeling van het Regionaal Bedrijventerrein.
6. Uitvoering VAB-NAF beleid.

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1 Verhogen van de organisatiegraad op bedrijventerreinen en meer leden bij Parkmanagement. Mogelijkheden onderzoeken om parkmanagement te professionaliseren.
- 1.2 Samen met Parkmanagement bijdragen aan het realiseren van een Energy HUB.
In samenwerking met de ondernemers wordt er naar de mogelijkheden gekeken om bij de Netbeheerder op de prioriteitenlijst te komen.
- 1.3 Revitaliseren van bedrijventerreinen.

Er zijn ontwikkelingen voor het vernieuwen van de wegstructuur en mogelijkheden onderzoeken om groenonderhoud over te dragen aan het Parkmanagement.

- 2.1 In 2026 streven we naar de afronding van de definitiefase voor de Noord-plot met het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast werken we in 2026 verder aan de stedenbouwkundige plannen voor zowel de Noord en de Oostplot en de ontwerpen voor de herinrichting van het openbaar gebied. Dit alles doen we samen met onze inwoners en ondernemers.
- 3.1 Reisprofiel van de bezoekers aan Somerense en Strabrechtse heide wordt opgesteld om inzicht te krijgen in hoe we bezoekers goed kunnen spreiden.
- 3.2 De samenwerking met gemeente, toeristische partijen (Land van de Peel, Stichting Someren Natuurlijk) en ondernemers blijven versterken door onderling contact.
- 3.3 De huidige toeristische bewegwijzering in de gemeente evalueren en indien nodig herzien.
- 4.1 Opstellen van een regeling die aansluit bij de provinciale maatwerkregeling omgevingskwaliteit voor het toevoegen van woningen in het buitengebied, als vervanging van de Ruimte voor Ruimte regeling. Door de provincie worden geen nieuwe titels meer worden uitgegeven en komt provinciaal de Ruimte voor Ruimte regeling te vervallen.
- 5.1 Indien de Raad instemt met de kaders voor het Regionaal Bedrijventerrein wordt ingezet op het oprichten van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor het realiseren van het Regionaal Bedrijventerrein (RBT).
- 5.2 Uiterlijk eind 2026 zorgen we voor een Omgevingsvisie of Programma zodat het geldende voorkeursrecht voor het RBT wordt verlengd.
- 6.1 Uitvoering geven aan het opgestelde VAB/NAF-beleid dat naar verwachting eind 2025 wordt vastgesteld.

Speerpunt 1.2: Wonen en bouwen

Portefeuillehouder:

Wethouder van der Broeck

Wat willen we bereiken?

1. We willen voldoende passende woningen realiseren voor alle doelgroepen. In overeenstemming met de "Woondeal" en de "Woon-welzijn-zorg-visie" brengen we bestaande plannen tot uitvoer en kijken gericht naar mogelijke woningbouwlocaties voor de toekomst.

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1 We zorgen voor voldoende harde plancapaciteit en stimuleren een consistente bouwstroom in alle dorpskernen van de gemeente Someren.
- 1.2 De gemeente legt primair de focus op permanente woningbouw. In aanvulling daarop stimuleren we tijdelijke woonvormen zoals meergeneratiewoningen, om op korte termijn de druk op de woningmarkt te verlichten. Daarnaast voeren we gesprekken met partijen om andere woonvormen te onderzoeken.
- 1.3 We onderzoeken de gevolgen voor de gemeente van de flexibilisering van de asielketen.
- 1.4 Bekijken in hoeverre IT-oplossingen en slimme werkmethodes voor versnelling kunnen zorgen (bv. parallel plannen).
- 1.5 Onderzoek naar de behoefte van huisvesting van kleinschalige bedrijven.

Speerpunt 1.3: Veiligheid en handhaving

Portefeuillehouder:

Burgemeester Blanksma

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet zich veilig voelen in zijn woon- en werkomgeving.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. Door het verrichten van preventieve activiteiten de weerbaarheid van ondernemers tegen ondermijning vergroten.
2. We voeren het Uitvoerings- & Handhavingsprogramma 2026 uit. Het accent ligt op leefbaarheid, ruimtelijke ordening, erfgoed en alcoholwet.
3. Door het verrichten van preventieve activiteiten de digitale weerbaarheid van senioren versterken.
4. We stellen een kadernota integrale veiligheid 2027-2030 op.
5. In de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) wordt in 2026 de strategische visie en een meerjarig beleidsplan vastgesteld. De uitdagingen voor de VRBZO zijn groot en hebben ook financiële consequenties.

Speerpunt 1.4: Verkeer

Portefeuillehouder:

Wethouder Kusters

Wat willen we bereiken?

Alle verkeersdeelnemers kunnen op een veilige en vlotte manier gebruik maken van de infrastructuur.

Wat gaan we hiervoor doen?

We voeren de acties uit het mobiliteitsplan uit:

1. Een belangrijk uitgangspunt in het Mobiliteitsplan is dat binnen de rondweg in Someren overall een maximumsnelheid van 30 km/u gaat gelden. Op basis van een plan van aanpak voor invoering 30 km/u op de wegen waar nu een maximumsnelheid geldt van 50 km/h in het najaar van 2025 en het beschikbaar stellen van een budget voor de inrichting van een Gebiedsontsluitingsweg (GOW)³⁰, zal in 2026 het eerste project uit het plan van aanpak worden opgepakt. Met deze aanpak zorgen we voor veiligere straten en een leefbare woonomgeving.
2. Daarnaast is in 2026 de uitvoering van enkele projecten gepland, waarmee we het fietsen aantrekkelijker maken en de verkeersveiligheid vergroten binnen de gemeente Someren.

Het gaat om:

- de aanleg van een fietspad langs de Lage Akkerweg,
- de herinrichting van de Laan ten Boomen (binnen de bebouwde kom) met fietsstroken,
- de herinrichting van de Bennenbroekstraat (binnen de bebouwde kom) met fietssuggestiestroken (start uitvoering eind 2025).

Speerpunt 1.5: Duurzaamheid, natuur, milieu en energie

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

Someren wil in 2050 energieneutraal zijn, waarbij duurzaamheid, natuur en milieu als integraal onderdeel verankerd zijn in het beleid.

Wat gaan we hiervoor doen?

In 2025 is een Natuurvisie opgesteld waarin de ambities en uitgangspunten voor natuur en biodiversiteit zijn vastgelegd. De visie gaan we in 2026 verder uitwerken in een omgevingsprogramma met uitvoeringsparagraaf.

Speerpunt 1.6: Veilig Publieke Taak

Portefeuillehouder:

Burgemeester Blanksma

Wat willen we bereiken?

Wij staan voor een weerbare overheid en pakken door op ondermijning, daarnaast willen we een veilige (werk)plek bieden aan onze medewerkers, bestuurders, bezoekers en samenwerkingspartners.

Wat gaan we hiervoor doen?

Het werken aan een weerbare organisatie blijft structureel aandacht vragen en wordt programmatisch opgepakt. Eind 2025 stellen we het jaarplan *Weerbare organisatie* op. Dit voeren we in 2026 uit waarbij de activiteiten (workshops, trainingen, bewustwording) gericht zullen zijn op het structureel weerbaar (integriteit, agressie en geweld, ondermijning, informatieveiligheid) houden van de medewerkers.

Financiën

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten per taakveld opgenomen, die aan dit programma verbonden zijn.

De begroting 2025 toont het cijfer van de primaire begroting inclusief de wijzigingen tot en met de zomernota.

		Jaarrek.	Begroting				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nr.	Taakveld omschrijving						
Lasten		26.944	28.269	25.792	23.919	19.729	19.917
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.382	1.532	1.561	1.621	1.653	1.654
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.137	1.320	1.306	1.294	1.294	1.294
2.1	Verkeer en vervoer	3.976	7.241	3.885	4.082	4.182	4.521
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	433	644	531	425	425	425
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.689	24	22	22	95	95
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	6	6	6	6	6
3.4	Economische promotie	842	748	412	413	384	385
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.310	2.678	2.730	2.496	2.553	2.554
7.2	Riolering	1.352	1.551	1.499	1.562	1.714	1.851

7.3	Afval	1.937	2.381	2.468	2.407	2.407	2.407
7.4	Milieubeheer	2.675	2.605	2.064	2.252	2.252	2.252
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.815	2.166	2.129	1.274	1.174	1.174
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terr.)	5.078	4.124	6.023	4.982	506	215
8.3	Wonen en bouwen	1.301	1.249	1.156	1.082	1.084	1.086
Baten		-17.620	-11.604	-14.327	-12.630	-9.200	-9.868
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-78	-77	-77	-77	-77	-77
1.2	Openbare orde en veiligheid	-18	-34	-4	-4	-4	-4
2.1	Verkeer en vervoer	-322	-967	-160	-160	-160	-160
3.1	Economische ontwikkeling	67	-10	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.091	933	144	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-16	-21	-21	-21	-21	-21
3.4	Economische promotie	-761	-532	-799	-799	-799	-799
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-297	-321	-308	-308	-308	-308
7.2	Riolering	-2.120	-2.363	-2.517	-2.706	-2.822	-2.911
7.3	Afval	-2.448	-2.617	-2.994	-2.973	-2.973	-2.973
7.4	Milieubeheer	-1.407	-674	-568	-798	-658	-658
8.1	Ruimte en leefomgeving	-604	-170	-110	-110	-110	-110
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terr.)	-6.533	-3.924	-5.936	-3.698	-291	-871
8.3	Wonen en bouwen	-991	-826	-976	-976	-976	-976
Saldo		9.325	16.665	11.464	11.288	10.529	10.048
	Toevoeging aan reserve	5.732	-441	83	-1.070		871
	Onttrekking aan reserve	-5.408	-5.373	-782	-269	-269	-269
Saldo		324	-5.814	-699	-1.339	-269	602
Totaal		9.649	10.852	10.765	9.950	10.260	10.650

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting van de taakvelden verwijzen we u naar de website:

[vraagbaakiv3gemeenten](#)

Saldo per taakveld					
		Jaarrekening	Begroting		Vershil
Taakveld		2024	2025	2026	2025/2026
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.304	1.454	1.483	-29
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.119	1.286	1.303	-16
2.1	Verkeer en vervoer	3.654	6.274	3.725	2.549
3.1	Economische ontwikkeling	500	634	531	103
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	598	957	166	791
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	-15	-15	0
3.4	Economische promotie	81	215	-387	602
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.012	2.357	2.421	-64
7.2	Riolering	-768	-812	-1.018	207
7.3	Afval	-511	-236	-527	291
7.4	Milieubeheer	1.268	1.931	1.497	434
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.211	1.996	2.019	-23
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terr.)	-1.455	200	87	113
8.3	Wonen en bouwen	310	423	180	243
RESERVEP1	Mutaties reserves prog 01	324	-5.814	-699	-5.115
Totaal		9.649	10.852	10.765	86

Bedragen x € 1.000

Verschillenanalyse

In de verschillenanalyse worden per taakveld de afwijkingen tussen de begroting 2026 en 2025 toegelicht. Dat gebeurt alleen voor de belangrijkste mutaties, dat wil zeggen mutaties met voldoende materieel en/of politiek belang. Bij een afwijking per taakveld kleiner dan € 25.000 wordt geen verklaring gegeven.

Een aantal mutaties komen bij diverse taakvelden terug en worden met éénzelfde omschrijving weergegeven. Het betreft de volgende mutaties:

1. Mutaties investeringsprogramma

Elk jaar worden er investeringsposten toegekend. Echter deze horen niet elk jaar bij hetzelfde taakveld. Dit veroorzaakt verschillen bij de taakvelden.

2. Doorrekening personele lasten

Per team wordt jaarlijks bekeken hoeveel procent van de salarislaster, afhankelijk van de werkzaamheden, toegerekend wordt aan de specifieke taakvelden. Dit geldt niet voor de teams van bedrijfsvoering, deze behoren tot de overhead.

Verschillenverklaring

Taakveld		Verklaring voor het verschil	Vershil	V/N	I/S
1.1	1	Bijstelling van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid Oost Brabant conform de begroting 2026, in verband met de bestuurlijke opdracht.	51	N	S
	2	Overige kleine verschillen	22	V	S
1.2	1	We houden in de primaire begroting geen rekening met de ontvangst van dwangsommen. Vanwege realisatie van ontvangen dwangsommen in 2025 is de Begroting 2025 hierop wel aangepast.	30	N	I
	2	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	14	V	S
2.1	1	Mutatie investeringsprogramma (heeft met name betrekking op de verwerking van het Centrumplan Someren in 2025)	2.716	V	I
	2	In 2025 is een budget voor tijdelijk personeel op het gebied van verkeersveiligheid ingezet voor vaste formatie. Betreft een budgetneutrale wijziging; hierdoor is de doorberekening personele lasten hoger.	30	V	S
	3	Mutatie hogere doorberekening personele lasten team UDAS als gevolg van toename bijdrage aan Gemeente Asten.	68	N	S
	4	De dotatie aan de voorziening onderhoud wegen is aangepast op basis van ZBB maatregelen 11 en 26	111	V	S
	5	In 2025 zijn de verwachte uitgaven aan beheer civiele kunstwerken hoger omdat deze activiteiten werden verschoven van 2024 naar 2025. De uitgaven aan gladheidsbestrijding zijn in 2025 ook hoger als gevolg van extra strooibeurten in Q1.	40	V	S
	6	Mutatie hogere doorberekening personele lasten, onder andere als gevolg van omzetten budget tijdelijk personeel in vaste formatie	98	N	S
	7	De kapitaallasten voor investeringen in wegen en openbare verlichting stijgen in 2026 als gevolg van geplande investeringen.	199	N	S
	8	Overige kleine verschillen	17	V	S
3.1	1	Mutatie investeringsprogramma	100	V	I
	2	Overige kleine verschillen	3	V	S
3.2	1	Mutaties die betrekking hebben op de grondexploitatie. Jaarlijks brengen we op basis van actuele ontwikkelingen en ramingen de grondexploitaties in beeld. Deze mutaties hebben geen effect op het saldo, omdat er een verrekening plaatsvindt met de Reserve Grondbedrijf.	791	V	I
		<i>Taakveld 3.2 wordt gedekt uit de Reserve Grondbedrijf</i>			
3.4	1	De bijdrage voor regiomarketing aan Stichting Land van de Peel is structureel in de begroting opgenomen	45	N	S
	2	Mutatie hogere doorbelasting personele lasten	25	N	S
	3	Mutatie investeringsprogramma	406	V	I
	4	Verhoging toeristenbelasting conform ZBB maatregel 78	50	V	S
		De toeristenbelasting is bijgesteld op basis van prognose aantal overnachtingen en actuele tarieven	217	V	S
	5	Overige kleine verschillen	1	N	S
5.7	1	Mutatie investeringsprogramma	86	V	I
	2	De kapitaallasten voor investeringen stijgen als gevolg van investeringen	33	N	S
	3	Benodigd budget voor regulier onderhoud bomen. Betreft een reparatie van de begroting, zie ook Kadernota 2026	50	N	S

	4	Aanpassing van budgetten voor bestek en incidenteel onderhoud voor oppervlaktewater op basis het nieuwe WRP 2026-2030.	116	N	S
	5	Mutatie hogere doorberekening personele lasten	9	V	S
	6	In 2025 is de begroting incidenteel opgehoogd voor het opstellen van een nieuw beheerplan voor bossen	29	V	I
	7	Overige kleine verschillen	10	V	S
7.2	1	Mutatie investeringsprogramma	129	V	I
	2	Aanpassing van beheer- en onderhoudsbudgetten voor riolering (drukriolen, riolering en kolken, rioolgemalen) op basis het nieuwe WRP 2026-2030.	159	N	S
	3	In 2025 is incidenteel budget opgenomen voor het opstellen van een nieuw WRP 2026-2030	25	V	I
	4	De kapitaallasten voor riolering zijn in 2026 lager als gevolg van uitgestelde en/of vertraagde investeringen	18	V	S
	5	Bijstelling van de rioolheffing op basis van het nieuwe WRP 2026-2030	156	V	S
	6	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	40	V	S
	7	Overige kleine verschillen	2	N	S
7.3	1	Mutatie investeringsprogramma	190	V	I
	2	Afname van opbrengsten vanwege verwachte terugloop volume oud papier	40	N	S
	3	Afname opbrengsten kunststof vanwege nieuw systeem Verpact	30	N	S
	4	Bijstelling van de afvalstoffenheffing als gevolg van i) stijgende kosten op afvalbegroting (begroting Blink), ii) dalende opbrengsten voor oud papier en kunststof en iii) stijging overheadpercentage	381	V	S
	5	Verhoging van de bijdrage van gemeente Asten voor het beheer en onderhoud van de milieustraat als gevolg van hogere kosten (begroting 2026 Blink)	74	V	S
	6	Stijgende kosten voor beheer en onderhoud van de milieustraat op basis van de begroting van Blink voor 2026	152	N	S
	7	Stijgende kosten voor het inzamelen en storten van overige afvalstromen (kunststof, OPK, glas, textiel en luiers) op basis van de begroting van Blink voor 2026	24	N	S
	8	Stijgende kosten voor het inzamelen en storten van huisvuil op basis van de begroting van Blink voor 2026	87	N	S
	9	Overige kleine verschillen	21	N	S
7.4	1	Mutatie investeringsprogramma	482	V	I
	2	Bijstelling van de bijdrage aan de gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) op basis van de begroting 2026	43	N	S
	3	Overige kleine verschillen	5	N	S
8.1	1	Mutatie investeringsprogramma	7	V	I
	2	Mutatie hogere doorberekening personele lasten	44	N	S
	3	Overige kleine verschillen	14	V	S
8.2	1	Mutatie investeringsprogramma	180	V	I
	2	Mutaties die betrekking hebben op de grondexploitatie. Jaarlijks brengen we op basis van actuele ontwikkelingen en ramingen de grondexploitaties in beeld. Deze mutaties hebben geen effect op het saldo, omdat er een verrekening plaatsvindt met de Reserve Grondbedrijf.	22	N	I

	3	Mutatie hogere doorberekening personele lasten, dit betreft een planeconoom in vaste formatie die gedekt wordt door de actieve grondexploitaties en de faciliterende plannen (kostenverhaal)	45	N	I
		<i>Taakveld 8.2 wordt gedekt uit de Reserve Grondbedrijf</i>			
8.3	1	Mutatie investeringsprogramma	46	V	I
	2	Conform ZBB maatregel 29 wordt de kostendekkendheid van leges verhoogd.	100	V	S
	3	Conform ZBB maatregel 28 worden met ingang van 2026 milieuleges in de begroting opgenomen	50	V	S
	4	Mutatie lagere doorberekening personele lasten	39	V	S
	5	Overige kleine verschillen	8	V	S
RESERVEP1	1	Mutatie onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar ter dekking van de incidentele investeringsposten	606	N	I
	2	Mutatie onttrekking uit de reserve buitengebied in ontwikkeling (BIO-fonds) ter dekking van investeringen in het buitengebied en bijstelling verwachte storting vanuit grondverkoop in grondexploitaties, per saldo	101	N	I
	3	Mutatie onttrekking uit de egaliseringsreserve afval ter dekking van de incidentele investeringen op het gebied van afval	35	N	I
	4	Mutatie reserve grondbedrijf, afhankelijk van de activiteiten binnen het grondbedrijf.	918	N	I
	5	Mutatie reserve groenbeheer. Betreft correctie voorwaarde Provincie; dit is geen incidentele taak	45	N	I
	6	Mutatie reserve kredietoverheveling ivm doorgeschoven incidentele investeringsposten	3.517	N	I
	7	Mutatie reserve kapitaallasten/herijking	107	V	I
		Totaal programma 1	86	V	

Bedragen x € 1.000

Investeringsposten

In dit overzicht is de recapitulatie opgenomen van lopende investeringsprojecten vanuit het bestaande beleid voor het programma Fysiek domein. Vervolgens zijn ook de nieuwe investeringen voor 2026 e.v. in dit overzicht opgenomen.

De investeringen met een afschrijvingstermijn worden geactiveerd en via de kapitaallasten in de exploitatie opgenomen. Alle investeringen zonder afschrijvingstermijn worden volledig rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Deze eenmalige lasten kunnen uit de reserves gedekt worden.

Taak- veld	Naam investering	Afschr.	Investering			
		term	2026	2027	2028	2029
Programma 1 Fysiek domein						
2.1	Rehabilitatie wegen (kostendekkingsplan 23-26)*	35	3.644	3.644	3.644	3.644
2.1	Fysieke maatregelen mobiliteitsplan*	35	463	463	463	463
2.1	Bereikbaarheidsagenda*	35	43	43	43	
2.1	Herinrichting wegen tot GOW30	35	102	578		
3.1	Ontwikkelstrategie De Peel*		56			
3.1	Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven		50			
5.7	Vervanging speeltoestellen*	15	50			
5.7	Vervangingsinvestering groen (kostendekkingsplan 23-26)*	35	886	886	886	886
5.7	Vervangingsinvestering groen tbv klimaat (kdp 23-26)*	35	74	74	74	74
7.3	Hotspot aanpak zwerfvuil		23			
7.3	Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden		23			
7.3	Onderzoek GFT voorziening hoogbouw		16			
7.3	Juridische check op afvalbeleid Someren		20			
7.3	Ondergrondse containers		15			
7.3	Uitv. Afvalbeleidsplan 2024-2026*		34			
7.4	Sanering woningen tegen geluidshinder		30	30		
7.4	Schone lucht akkoord (uitvoering)		43			
8.1	Omgevingsplan		350			
8.1	Voorzieningenvisie kerkdorpen Someren		23			
8.1	Pilot functionaris planjurist Ruimtelijke Ontwikkeling		75			
	Inzet Reserve Buitengebied in ontwikkeling (BIO-fonds):					
5.7	Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen		25			

5.7	Realisatie bloemrijke perken		50			
5.7	Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen-blauwe dooradering")		10			
5.7	Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied		10			
5.7	Aanpak zandwegen gemeente breed		25			
5.7	Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen		74			
5.7	Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart		40			
Totaal programma			6.254	5.718	5.110	5.067

Bedragen x € 1.000

* Bestaande IP waarvan kredieten meerjarig reeds toegekend zijn.

Toelichting

Rehabilitatie wegen (kostendekkingsplan 23-26)

In 2023 is een nieuwe kostendekkingsplan met bijbehorende investeringen vastgesteld. Hierin is in beeld gebracht welk bedrag jaarlijks nodig is voor rehabilitatie van wegverharding. Deze investeringen worden jaarlijks geïndexeerd.

Fysieke maatregelen mobiliteitsplan

In 2023 is een nieuwe kostendekkingsplan met bijbehorende investeringen vastgesteld. Hierin is in beeld gebracht welk bedrag jaarlijks nodig is voor fysieke maatregelen ten behoeve van verkeersveiligheid. Deze investeringen worden jaarlijks geïndexeerd.

Bereikbaarheidsagenda

In MRE verband wordt gewerkt aan een bereikbaarheidsagenda als gezamenlijke strategie voor mobiliteit in de periode 2016-2030. In het kader van de bereikbaarheidsagenda wordt gewerkt aan generieke maatregelen (voor alle regiogemeenten), relatiegerichte maatregelen en maatregelen gerelateerd aan provinciale wegen. Voor 2026 is, net als in voorgaande jaren, een bedrag van € 43.000 opgenomen.

Herinrichting wegen tot GOW30

In het vastgestelde Mobiliteitsplan gemeente Someren is een Uitvoeringsprogramma opgenomen met diverse uit te voeren maatregelen. Het herinrichten van de route Kanaalstraat (vanaf Witvrouwenbergweg)-Dorpsweg-Laan ten Roode-Kerkstraat-Loovebaan (tot rotonde Hooghoefweg) naar GOW30 maakt daarvan onderdeel uit. Voor een aantal maatregelen, waaronder deze, is in het Uitvoeringsprogramma nog geen dekking voorzien. Op alle bovengenoemde wegen (m.u.v. Kerkstraat) zijn de komende jaren onderhoudswerkzaamheden voorzien, waarvoor middelen worden gereserveerd. Daarnaast ontvangen we een aanzienlijke subsidie vanuit het Rijk voor de

herinrichting tot GOW30 van de Kanaalstraat, Dorpsweg en Laan ten Roode (€ 367.600,-). Om de subsidie voor de herinrichting van de Kanaalstraat, Dorpsweg en Laan ten Roode tot GOW30 te kunnen benutten, is nog een aanvullend budget nodig van € 680.000,-. Hiervan is een gedeelte in 2026 als voorbereidingskrediet benodigd, waarna van het resterende deel in 2027 de uitvoering kan plaatsvinden. De inrichting van het resterende gedeelte van de route (gedeelten van Kerkstraat en Loovebaan) tot GOW30 zal later worden opgepakt en voor aanvullend budget worden voorgelegd.

Ontwikkelstrategie De Peel

Voor de periode tot en met 2026 wordt gezamenlijk met de Peelgemeenten een Peelprogramma manager ingehuurd voor het opstellen en uitvoeren van de ontwikkelstrategie voor de Peel. Voor de Peelsamenwerking is aanvullend werkbudget nodig, onder andere voor de invulling van de peelprogramma manager. Deze investering wordt door alle peelgemeenten gedaan. Bij Peelsamenwerking binnen het ruimtelijke domein is meer (concreet) resultaat, snelheid en samenhang nodig om de vrijblijvendheid voorbij te gaan. Om dit te realiseren wordt de Ontwikkelstrategie de Peel uit gewerkt in één Peelagenda, waarvan we de strategische koers en de voortgang integraal en gezamenlijk bespreken op bestuurlijke ontmoetingen van de voltallige colleges inclusief het Waterschap (Peeldagen). De Ontwikkelstrategie de Peel is strategisch voedend aan de Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant en in de Peelagenda leggen we vast met welke programma's en projecten we de strategie realiseren.

Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven

Op dit moment wordt gewerkt aan een visie voor Someren-Noord met als uitgangspunt woningbouw. Dit betekent dat de bestaande bestemming bedrijventerrein, wat rust op een deel van Someren-Noord, verdwijnt. Met dit in het achterhoofd willen we in 2026 onderzoeken wat de behoefte aan kleinschalige bedrijventerreinen is en waar deze terecht zouden kunnen komen.

Vervangen speeltoestellen

Doelstelling is alle speeltoestellen in de gemeente veilig te houden en voldoende speelvoorzieningen aan te kunnen bieden voor alle kinderen.

Vervangingsinvestering groen (kostendekkingsplan 23-26)

Het betreft hier investeringen voor het in stand houden van het openbaar groen als onderdeel van een kwalitatieve en gezonde leefomgeving. In het kostendekkingsplan, dat in 2023 is vastgesteld, zijn de jaarlijkse investeringen in beeld gebracht. Deze investeringen worden jaarlijks geïndexeerd.

Vervangingsinvestering groen tbv klimaat (kostendekkingsplan 23-26)

In het kostendekkingsplan Vervangingsinvestering groen is een extra budget voor klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen gereserveerd.

Hotspot aanpak

Een recent uitgevoerde data analyse toont aan dat het zwerfvuil en het aantal illegale dumpingen in de gemeente Someren de laatste jaren steeds verder toeneemt. Als gevolg hiervan neemt de onvrede onder de inwoners toe, ontstaan er hoge opruimkosten en vermindert de leefkwaliteit binnen onze mooie gemeente. Tijd om deze 'hotspots' gericht aan te pakken. Voor zwerfvuil hebben we in 2024 een incidentele vergoeding ontvangen die we hiervoor willen inzetten. Aangezien deze vergoeding in het jaarresultaat is opgenomen, is het niet passend om dit budget te dekken uit de Egalisatiereserve.

Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden

In de gemeente Someren wordt een deel van het huishoudelijk afval ingezameld door derden. Dit gebeurt niet conform de richtlijnen van het gemeentelijke beleid. We vragen budget voor het in kaart brengen van de huidige situatie en het opstellen van een implementatieplan.

Onderzoek GFT-voorziening hoogbouw

Het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen en LAP3 verplicht gemeenten om GFT-E gescheiden in te zamelen. In de hoogbouw in Someren, waar de inzameling momenteel (onrechtmatig) door derden wordt uitgevoerd, gebeurt dit momenteel niet. Bij de hoogbouw waar Blink de inzameling verzorgt, wordt wel gescheiden, maar is er nog een verbeteringslag te behalen. Sorteertanalyses tonen aan dat ongeveer 45% van het restafval uit etensresten bestaat. De wens is om te onderzoeken hoe de scheiding van GFT-E verbeterd kan worden door het aanbrengen en verbeteren van de voorzieningen.

Juridische check op afvalbeleid Someren

Er is vastgesteld dat het afvalbeleid van Someren op meerdere fronten niet geheel voldoet aan landelijke richtlijnen (LAP3) en regelgeving (Wet Milieubeheer). Er is de behoefte om een specialist een quickscan op het afvalbeleid uit te laten voeren om inzicht en concrete aanbevelingen te verkrijgen.

Ondergrondse containers

De gemeente Someren wil een onrechtmatige situatie herstellen. Op sommige locaties wordt de afvalinzameling momenteel georganiseerd door derden, terwijl de gemeente hier verantwoordelijk voor is. Op deze plekken worden ondergrondse containers gebruikt, terwijl het huidige beleid uitgaat van mini-containers. Aangezien inzameling met mini-containers hier waarschijnlijk niet haalbaar is, kan het nodig zijn om ondergrondse inzameling in het beleid op te nemen. Niet alleen lijkt dit onvermijdelijk, maar het sluit ook beter aan bij zowel interne als externe wensen.

Bovendien kan een bredere invoering van ondergrondse containers nodig zijn om de afvalinzameling efficiënter te maken.

Budget betreft de onderzoeksfase. Budget voor implementatie wordt aangevraagd middels apart raadsvoorstel.

Uitvoering Afvalbeleidsplan 2024-2026

Het in 2023 vastgestelde afvalbeleidsplan 2024-2026 was financieel nog niet volledig verwerkt en wordt daarom nu in de begroting opgenomen.

Sanering woningen tegen geluidshinder

In maart 2015 zijn we gestart met de sanering van de zogenaamde b-lijst woningen tegen geluidshinder. Hiervoor is toen subsidie aangevraagd bij Bureau Sanering Verkeerslawaaier. Het totale project bedraagt geluidsanering op 288 woningen. Op dit moment is fase 1 volledig afgerond, fase 2 is in de afrondende fase, fase 3 wordt in 2025 opgestart. Daarna volgt nog een fase 4. Sinds de start van 2015 heeft er geen financiële bijstelling plaats gevonden (geen indexering). De werkzaamheden worden uitgevoerd door de ODZOB.

Schone lucht akkoord

In 2024 zijn we als Someren aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord. In 2025 moet daar een programma voor gemaakt worden, waaruit blijkt welke activiteiten / werkzaamheden we willen gaan uitvoeren om een bijdrage te leveren aan de doelen van het Schone Lucht Akkoord. Er is een schatting gemaakt voor het benodigd budget. Voor de jaren na 2026 kunnen we concreter zijn als het uitvoeringsprogramma is vastgesteld. Daarbij wordt uit dit budget ook de deelname aan het regionaal meetnet betaald, wat jaarlijks € 7.500,- kost.

Omgevingsplan

Voor 2032 is het wettelijk verplicht om een gebiedsdekkend Omgevingsplan te hebben dat voldoet aan de criteria van de Omgevingswet. Het betreft een incidentele taak omdat we vanuit het Rijk een tijdelijk omgevingsplan hebben gekregen.

Het verzoek wordt nu alleen gedaan voor 2026, aangezien ieder jaar er meer deskundigheid ontstaat waardoor per jaar een betere inschatting gemaakt kan worden.

De inschatting voor 2026 is:

- Projectleider (2 dagen per week) + inhoudelijke deskundigheid intern (2 dagen voor 2 personen)
- Extern bureau fulltime

Voorzieningenvisie kerkdorpen

Een visie op de vier verschillende kernen, op het gebied van bevolkingsgroei, leefbaarheid en het te handhaven voorzieningenniveau, zoals vastgesteld in een aangenomen amendement door de Raad op 4 juli 2024. Het gaat om het inzichtelijk krijgen welke kansen en bedreigingen, in het kader van het voorzieningenniveau, er in ieder afzonderlijk kerkdorp zijn. Op basis van deze kansen en bedreigingen wordt per kern een visie opgesteld.

Pilot Functionaris Jurist Ruimtelijke Ontwikkeling 1 fte (planjurist)

Binnen team ruimtelijke ontwikkeling beschikken we niet over planjuristen. We missen op dit moment juridische deskundigheid op het gebied van zienswijze, bezwaar en beroep op procedures, maar ook voor de deskundigheid bij het opstellen en juridisch goed borgen van anterieure en intentieovereenkomsten. Tot slot zal de persoon in deze functie juridische kennis inbrengen in de borging van het Omgevingsplan.

Uitbreiding van formatie zal op termijn structureel zijn, maar betreft in eerste instantie een pilot voor 1 jaar. Zodat we als team RO zelf beschikken over de juridische deskundigheid én we geen oneigenlijk beroep hoeven te doen op met name de juristen bij VTH.

Inzet van de Reserve Buitengebied in Ontwikkeling (BIO-fonds) voor de volgende projecten:

Projectnaam	Korte omschrijving
Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen	Bestaande MTB routes deels verleggen en t.p.v. voormalige vuilstort plaatselijk halfverhardten om het MTB gebied aantrekkelijker te maken en verbeteren biodiversiteit door o.a. bloemrijker maken terrein. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering.
Realisatie bloemrijke perken	Gemeente breed de bermen geleidelijk, stap voor stap, om te vormen tot bloemrijke bermen. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit, leefomgeving en wateropname in de bodem. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering (uitvoering van project loop langer door in tijd).
Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen-blauwe dooradering")	Bestaande boomlaanstructuren, stap voor stap, versterken door het aanvullen van bomen en het vervangen van boomsoorten. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit en ter mogelijkheid om risico-bomen te vervangen. In 2025 wordt een inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2026 een plan uitwerken.

	Realisatie kan vervolgens met beschikbare middelen binnen het kostendekkingsplan groen.
Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied	Bebouwing aan rand van dorp (met name Someren-Dorp) 'inpakken' met groen om zo de fysieke leefomgeving te vergroenen. In 2025 wordt de inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullend budget nodig voor uitwerking van een plan. De uitvoering daarvan wordt dan gefinancierd met andere middelen (met name GREX-en).
Aanpak zandwegen gemeente breed	Zoals aangegeven in de concept omgevingsvisie is het van belang om oude zandpaden in ere te herstellen als recreatieve paden, zodat deze makkelijker gebruikt kunnen worden door wandelaars. In 2025 wordt onderzoek uitgevoerd en een plan opgesteld met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullend budget nodig voor uitvoering van het plan.
Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen	Bij een huidig weiland aan de Laan ten Boomen, net buiten de kom, is een waterbergingsvoorziening voorzien (middelen zijn hiervoor beschikbaar). Dit willen we combineren met de aanleg van een Tiny Forrest waarvoor aanvullende middelen nodig zijn.
Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart	Financiële bijdrage voor het oprichten van een door de ODZOB beheerd portaal (webviewer), waar inwoners, belangstellenden en andere overheden terecht kunnen voor (informatie over) alle cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de Gemeente Someren. De cultuurhistorische waardenkaart kan daarnaast dienen als toetsingskader bij de inrichting van zowel de bebouwde als onbebouwde bestemmingen in het buitengebied.

Indicatoren

Voor de prestatie-indicatoren behorende bij programma 1 verwijzen wij u naar de bijlage Prestatie-indicatoren. Deze bijlage is afkomstig van: www.waarstaatjegemeente.nl

Verbonden Partijen

In onderstaande tabel worden de publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke verbonden partijen van dit programma getoond.

Voor een uitgebreide toelichting van de Verbonden Partijen verwijzen we u naar:

Paragraaf Verbonden Partijen

Publiek verbonden partij	
Naam	Plaats
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant (VRBZO)	Eindhoven
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	Eindhoven
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	Eindhoven
Blink	Helmond
Privaat verbonden partij	
Naam	Plaats
Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A.	Heeze

2. Sociaal domein

Onder het programma Sociaal domein verstaan we alle inspanningen die onze gemeente verricht rond werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd. Ook aanverwante taken zoals handhaving bij leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, passend onderwijs, leerlingenvervoer, de reguliere en bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en (jeugd)gezondheidszorg, vallen onder het programma Sociaal domein.

Speerpunten

Speerpunt 2.1 Leefbaarheid, welzijn en gezondheid

Portefeuillehouder:

Wethouders Kusters en van Doorn

Wat willen we bereiken?

1. Leefbare en levendige dorpskernen. Het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie, en het versterken van de sociale basis.
2. Het succesvol bevorderen en beschermen van de gezondheid van alle inwoners in Someren (-9 maanden tot 100+ jaar).

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1 Het uitvoeren van het plan van aanpak brede Specifieke Uitkering (SPUK) 2024-2026. Het laatste jaar van de Brede Specifieke Uitkering (SPUK) zal het hoofdthema Gezondheid en Sociale Basis 2024-2026 aan de hand van het nieuwe gezondheidsbeleid uitgevoerd worden.
- 1.2 Het vaststellen en uitvoeren van de nieuwe sport(accommodatie) nota (met meerjaren onderhoudsplanung).
- 1.3 We stellen een nul-meting voorzieningenniveau op en leggen relatie met de uitvoering van de woningbouwopgave.
- 2.1 We starten met de uitvoering van het nieuwe gezondheidsbeleid 'Heel Someren Gezond' samen met onze lokale en regionale partners.
- 2.2 We willen in de tweede helft van 2026 starten met de evaluatie en herziening van het subsidiebeleid welzijnssubsidies, in afstemming met onze verenigingen.

Speerpunt 2.2 Onderwijs

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor passend onderwijs om de kansengelijkheid van jongeren te bevorderen. We verbeteren het onderwijs door te zorgen voor goede huisvesting van onze scholen.

Wat gaan we hiervoor doen?

We geven uitvoering aan de plannen uit het nieuwe Integraal Huisvestingsplan.

Speerpunt 2.3 Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

1. Onze cultuurhistorie en -erfgoed is beschermd en wordt in stand gehouden.
2. We bieden een passend en inclusief cultuuraanbod voor onze inwoners.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. We zetten een cultureel erfgoednetwerk op.
2. Uitvoering geven aan aanbevelingen uit de cultuurvisie gemeente Someren 2025-2030.

Financiën

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten per taakveld opgenomen, die aan dit programma verbonden zijn.

De begroting 2025 toont het cijfer van de primaire begroting inclusief de wijzigingen tot en met de zomernota.

		Jaarrek.	Begroting				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nr.	Taakveld omschrijving						
Lasten		29.258	37.090	29.061	29.074	29.239	29.115
4.2	Onderwijshuisvesting	590	1.080	625	749	951	951
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	892	1.067	1.018	1.018	1.018	1.018
5.1	Sportbeleid en Activering	626	595	579	528	528	528
5.2	Sportaccommodaties	1.302	1.660	1.502	1.521	1.529	1.540
5.3	Cult,presentatie, -productie en -partic.	272	364	302	302	302	302
5.4	Musea	59	106	120	120	121	61
5.5	Cultureel erfgoed	91	101	113	113	114	114
5.6	Media	630	475	483	469	469	469
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.252	10.175	2.988	2.912	2.965	2.957
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.742	156	8	2	2	2
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	1.245	1.268	1.268	1.268	1.268
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	1.773	1.858	1.858	1.858	1.858
6.3	Inkomensregelingen	6.100	6.489	6.742	6.742	6.742	6.675
6.4	WSW en beschut werk	1.834	1.792	1.788	1.805	1.706	1.706
6.5	Arbeidsparticipatie	348	86	47	46	46	46
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.091	1.030	957	957	957	957
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	1.679	1.768	1.768	1.768	1.768
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	785	675	675	675	675
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	494	483	483	483	483
6.71A	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.591	0	0	0	0	0
6.71B	Begeleiding (Wmo)	690	0	0	0	0	0
6.71C	Dagbesteding (Wmo)	502	0	0	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2	0	0	0	0	0

6.72A	Jeugdhulp begeleiding	824	0	0	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	799	0	0	0	0	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	563	0	0	0	0	0
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.73A	Pleegzorg	6	0	0	0	0	0
6.73B	Gezinsgericht	235	0	0	0	0	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.014	0	0	0	0	0
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	993	0	0	0	0	0
6.74C	Gesloten plaatsing	19	0	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	2.115	2.075	2.075	2.075	2.075
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	1.195	986	986	986	986
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	1.002	1.147	1.147	1.147	1.147
6.791	PGB Wmo	0	74	73	73	73	73
6.792	PGB Jeugd	0	200	210	210	210	210
6.812	Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	0	18	18	18	18	18
6.81A	Beschermde wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
6.81B	Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	18	31	0	0	0	0
6.821	Jeugdbescherming	0	119	116	116	116	116
6.822	Jeugdreclassering	0	0	7	7	7	7
6.82A	Jeugdbescherming	121	0	0	0	0	0
6.82B	Jeugdreclassering	-1	0	0	0	0	0
6.91	Coördinatie en beleid Wmo		25	24	24	24	24
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd		33	32	32	32	32
7.1	Volksgezondheid	1.054	1.126	1.050	1.050	1.050	1.050
Baten		-9.259	-12.967	-5.287	-5.284	-5.302	-5.302
4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-309	-294	-294	-294	-294	-294
5.1	Sportbeleid en Activering	-226	-183	-54	-51	-51	-51

5.2	Sportaccommodaties	-916	-878	-655	-655	-673	-673
5.3	Cult,presentatie, -productie en -partic.	0	0	0	0	0	0
5.4	Musea	-39	-29	-29	-29	-29	-29
5.5	Cultureel erfgoed	-12	-13	-13	-13	-13	-13
5.6	Media	-195	-18	-18	-18	-18	-18
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.313	-7.543	-236	-236	-236	-236
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-83	-52	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	-3.793	-3.775	-3.902	-3.902	-3.902	-3.902
6.5	Arbeidsparticipatie	-268	0	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-79	-23	-24	-24	-24	-24
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	-60	-60	-60	-60	-60
6.81A	Beschermd wonen (Wmo)	-916	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	-109	-96	0	0	0	0
	Saldo	19.999	24.123	23.774	23.790	23.936	23.813
	Onttrekking aan reserve	-726	-1.512	-252	-182	-182	-175
	Toevoeging aan reserve	895	3	3	3	3	3
	Saldo	169	-1.509	-249	-179	-179	-172
	Totaal	20.168	22.614	23.524	23.610	23.757	23.641

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting van de taakvelden verwijzen we u naar de website:

[vraagbaakiv3gemeenten](#)

Saldo per taakveld					
Jaarrekening			Begroting		Vershil
Taakveld		2024	2025	2026	2025/2026
4.2	Onderwijshuisvesting	590	1.080	625	455
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	583	772	724	49
5.1	Sportbeleid en Activering	400	411	525	-114
5.2	Sportaccommodaties	386	781	847	-65
5.3	Cult,presentatie, -productie en -partic.	272	364	302	62
5.4	Musea	21	76	91	-14
5.5	Cultureel erfgoed	79	88	100	-12
5.6	Media	435	456	465	-8
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.938	2.632	2.752	-120
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.659	104	8	96
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	1.245	1.268	-23
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	1.773	1.858	-85

6.3	Inkomensregelingen	2.307	2.714	2.839	-125
6.4	WSW en beschut werk	1.834	1.792	1.788	4
6.5	Arbeidsparticipatie	80	86	47	40
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.013	1.007	933	74
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	1.619	1.708	-89
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	785	675	110
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	494	483	11
6.71A	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.591	0	0	0
6.71B	Begeleiding (Wmo)	690	0	0	0
6.71C	Dagbesteding (Wmo)	502	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	824	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	799	0	0	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	563	0	0	0
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0
6.73A	Pleegzorg	6	0	0	0
6.73B	Gezinsgericht	235	0	0	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.014	0	0	0
6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	993	0	0	0
6.74C	Gesloten plaatsing	19	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulantly regionaal	0	2.115	2.075	40
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	1.195	986	209
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	1.002	1.147	-145
6.791	PGB Wmo	0	74	73	1
6.792	PGB Jeugd	0	200	210	-10
6.812	Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	0	18	18	0
6.81A	Beschermd wonen (Wmo)	-916	0	0	0
6.81B	Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	18	31	0	31
6.821	Jeugdbescherming	0	119	116	3
6.822	Jeugdreclassering	0	0	7	-7
6.82A	Jeugdbescherming	121	0	0	0
6.82B	Jeugdreclassering	-1	0	0	0
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	25	24	1
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	33	32	1
7.1	Volksgezondheid	944	1.030	1.050	-20
RESERVEP2	Mutaties reserves prog 02	169	-1.509	-249	-1.259
Totaal		20.168	22.614	23.524	-911

Bedragen x € 1.000

In de verschillenanalyse worden per taakveld de afwijkingen tussen de begroting 2026 en 2025 toegelicht. Dat gebeurt alleen voor de belangrijkste mutaties, dat wil zeggen mutaties met voldoende materieel en/of politiek belang. Bij een afwijking per taakveld kleiner dan € 25.000 wordt geen verklaring gegeven.

Een aantal mutaties komen bij diverse taakvelden terug en worden met éénzelfde omschrijving weergegeven. Het betreft de volgende mutaties:

1. Mutaties investeringsprogramma

Elk jaar worden er investeringsposten toegekend. Echter deze horen niet elk jaar bij hetzelfde taakveld. Dit veroorzaakt verschillen bij de taakvelden.

2. Doorrekening personele lasten

Per team wordt jaarlijks bekeken hoeveel procent van de salarislasteren, afhankelijk van de werkzaamheden, toegerekend wordt aan de specifieke taakvelden. Dit geldt niet voor de teams van bedrijfsvoering, deze behoren tot de overhead.

Daarnaast wordt onderstaand eerst nog een extra toelichting op de zorgkosten gegeven.

Zorgkosten Peelgemeenten 2026

Onderstaande tabel toont de bedragen uit de kwartaalrapportages van Peelgemeenten:

	Jaarrekening 2024 Rapportage Q4 2024	Begroting 2025 Rapportage Q4 2024	Kadernota 2026 Rapportage Q4 2024	Begroting 2026 Rapportage Q2 2025
WMO*	3.791.000	4.056.000	4.359.000	4.050.000
Jeugd**	4.727.000	5.000.000	5.200.000	4.666.000
BMS	606.000	605.000	605.000	670.000
Inburgering	1.000	1.000	1.000	6.000
Totaal	9.125.000	9.662.000	10.165.000	9.392.000

* In de begroting 2026 Gemeente Someren is op budget WMO hulp bij huishouding € 100.000 minder geraamd dan de Q2 rapportage van Peelgemeenten. Dit betreft een ZBB maatregel.

** In 2025 was bij Jeugd een bedrag van € 250.000 als incidenteel aangemerkt. De raming in jaargang 2025 Gemeente Someren is daarmee lager dan de Q2 rapportage van GR Peelgemeenten.

De zorgkosten van GR Peelgemeenten vallen uiteen in kosten van Wmo, Jeugdwet en BMS (bijstand, minima en schuldhelpverlening).

De gemeente Someren baseert haar zorgkosten op de kwartaalrapportages van de GR Peelgemeenten. GR Peelgemeenten stelt op basis van de zorgkosten in haar voorlopige jaarrekening 2024 de prognose voor de jaren 2025 en 2026 op. De prognose 2026 wordt nu

bijgesteld op basis van de Q2 rapportage 2025 van GR Peelgemeenten. De gemeente Someren sluit daarmee haar begroting 2026 aan op de bijgestelde Q2 rapportage 2025 van GR Peelgemeenten.

Op basis van de Q2 rapportage 2025 is de prognose zorgkosten 2026 € 9.392.000, geactualiseerd met indexaties (Wmo en Jeugd) 2026 en aanwas (alleen voor Wmo) 2026.

In de kadernota 2026 zijn we op basis van de voorlopige jaarcijfers van GR Peelgemeenten nog uitgegaan van een prognose 2026 van € 10.165.000 in plaats van € 9.392.000.

Wmo

De prognose van de totale kosten Wmo in 2026 is € 4.050.000 op basis van de Q2 rapportage 2025 van GR Peelgemeenten, ten opzichte van € 4.056.000 in 2025 op basis van de Q4 rapportage 2024. We zien in 2025 een kostenbesparing op begeleiding vanwege de overgang naar een nieuwe financieringssysteem. Deze daling ontstaat doordat aanbieders uitsluitend de geleverde directe tijd met cliënten mogen declareren. Dankzij nieuwe contracten met lagere tarieven voor overige Wmo-voorzieningen (vervoer, rolstoelen, woningaanpassingen) verwachten we ook hier minder kosten. Bij de hulp in de huishouden zien we wel een stijging door hogere aantallen.

Jeugdzorg

De zorgkosten voor jeugdzorg kent naar verwachting een daling. De prognose voor de totale jeugdzorgkosten in 2026 is € 4.666.000 op basis van de Q2 rapportage 2025 van GR Peelgemeenten, ten opzichte van € 5.000.000 in 2025 op basis van de Q4 rapportage 2024. Enerzijds wordt de daling veroorzaakt door een daling in de veel voorkomende vormen van jeugdzorg, zoals dagbesteding, ambulante hulp en GGZ-behandelingen. We zien dat meer kinderen met lichte problematiek geholpen kunnen worden buiten de jeugdwet.

Tegenover deze goede ontwikkelingen staat een groei van dure en weinig voorkomende zorg, met name in de overige jeugdvoorzieningen. Ten opzicht van voorgaande jaren zijn er in 2025 relatief veel kinderen die gebruik maken van landelijke ingekochte zorgproducten of jeugdbescherming. Deze zorgvorm kent zeer hoge kosten per client, gemiddeld circa € 70.000 met forse uitschieters voor individuele jeugdigen.

Deze gespecialiseerde zorg wordt alleen ingezet indien er dusdanige specifieke problematiek speelt bij kinderen met ernstige psychiatrische of gedragsproblemen al dan niet gecombineerd met een licht verstandelijke beperking. Dit is noodzakelijk zorg die niet lokaal of regionaal kan worden verleend bijvoorbeeld in crisis situaties. De kosten worden voortdurend gemonitord middels de BI tool van GR Peelgemeenten. Echter betekent landelijk ingekochte zorg, dat het zorgkosten zijn waar de gemeente geen invloed op heeft.

Dankzij de combinatie van goede verwachtingen op veelvoorkomende zorgproducten voor een grote groep kinderen en blijvend hoge kosten voor een specifieke groep blijven de totale kosten voor jeugdhulp stabiel en kent het zelfs een lichte daling. Begroten voor de jeugdzorg blijft altijd onzeker, omdat nieuwe problematiek en onvoorziene crisissituaties in korte tijd kunnen ontstaan.

BMS (bijstand, minima en schuldhulpverlening)

De verwachte kosten voor bijzondere bijstand, minimavoorzieningen en schuldhulpverlening worden in 2026 hoger begroot dan in 2025. De prognose BMS in 2026 is € 670.000 op basis van de Q2 rapportage 2025 van GR Peelgemeenten, ten opzichte van € 605.000 in 2025 op basis van de Q4 rapportage 2024. We verwachten hogere kosten op bijzondere bijstand door indexering en groei van het aantal ontvangen en afgehandelde aanvragen door Senzer.

Verschillenverklaring

Taakveld		Verklaring voor het verschil	Verschil	V/N	I/S
4.2	1	Mutatie investeringsprogramma	494	V	I
	2	Hogere kapitaallasten (afschrijving) van investeringen op scholen in 2026	53	N	S
	3	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	14	V	S
4.3	1	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	28	V	S
	2	Overige verschillen per saldo	21	V	S
5.1	1	De Brede Spuk (Lokaal Sportakkoord en Brede regeling Combinatiefuncties) wordt jaarlijks incidenteel bij de Zomernota verwerkt in de begroting, in 2025 is dit dus al opgenomen maar in de primaire begroting 2026 niet	130	N	I
	2	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	12	V	S
	3	Overige verschillen per saldo	4	V	S
5.2	1	In 2025 zijn incidentele bijstellingen opgenomen in de begroting voor de specifieke uitkering Sport. Daarmee zijn deze baten in 2025 eenmalig hoger.	258	N	I
	2	Mutatie investeringsprogramma	198	V	I
	3	Hogere kapitaallasten (afschrijving) van investeringen op sportterreinen in 2026	65	N	S
	4	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	10	V	S
	5	Overige verschillen per saldo	50	V	S
5.3	1	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	31	V	S
	2	Overige verschillen per saldo	31	V	S
5.4	1	Incidentele investeringsposten (cultuurmakelaar), zie tabel investeringsposten	60	N	I
	2	Mutatie investeringsprogramma	45	V	I
	3	Overige verschillen per saldo	1	V	S
5.5	1	Overige verschillen per saldo	12	N	S
5.6	1	Overige verschillen per saldo	8	N	S
6.1	1	De bekostiging van de opvang ontheemden Oekraïne wordt jaarlijks incidenteel in de begroting verwerkt bij de Zomernota, in 2025 is dit dus al opgenomen maar in de primaire begroting 2026 niet. We gaan daarbij uit van een budgetneutrale wijziging op basis van de SPUK.	68	N	I
	2	Mutatie investeringsprogramma, waaronder tijdelijke noodopvang asiel	89	N	I
	3	Projectkosten herzien subsidies MO 2026	80	N	I
	4	Bijraming en indexering subsidie Onis Welzijn	39	N	S
	5	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	125	V	S

	6	Overige verschillen per saldo	31	V	S
6.2	1	Mutatie investeringsprogramma	74	V	I
	2	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	29	V	S
	3	Overige verschillen per saldo	7	N	S
6.21	1	Verhoging van de bijdrage uitvoeringskosten GR Peelgemeenten WMO	66	N	S
	2	Overige verschillen per saldo	43	V	S
6.22	1	Verhoging van de bijdrage uitvoeringskosten GR Peelgemeenten WMO	78	N	S
	2	Overige verschillen per saldo	7	N	S
6.3	1	Hogere bijdrage uitvoeringskosten GR Senzer	111	N	S
	3	Stijging zorgkosten voor BMS (Bijstand, minima en schuldhelpverlening) cf prognose GR Peelgemeenten	65	N	S
	4	Mutatie investeringsprogramma	49	V	I
	5	Mutatie lagere doorbelasting personele lasten	23	V	S
	6	Overige verschillen per saldo	21	N	S
6.4	1	Overige verschillen per saldo	4	V	S
6.5	1	Lagere lasten re-integratie en participatievoorziening door scherper ramen budget	40	V	S
6.60, 6.711, 6.712, 6.713, 6.752, 6.762, 6.763, 6.791, 6.792, 6.821, 6.822, 6.91, 6.92		Deze taakvelden (o.a.) bevatten mutaties op de zorgkosten GR Peelgemeenten. Hierin zit een ZBB maatregel voor 100k inzake budget WMO hulp bij huishouden. Zie tabel en toelichting zorgkosten 2026 o.b.v. Q2 rapportage 2025 GR Peelgemeenten voor specifiek de algehele toelichting op de zorgkosten.	200	V	S
6.81B	1	Mutatie investeringsprogramma	31	V	I
7.1	1	Verhoging van de bijdrage uitvoeringskosten GR GGD	41	N	S
	2	Overige verschillen per saldo	21	V	S
RESERVE P2	1	Mutatie reserve kredietoverheveling ivm doorgeschoven incidentele investeringsposten	892	N	I
	2	Mutatie reserve kapitaallasten	27	N	I
	3	Mutatie reserve heractivering	8	N	I
	4	Lagere onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar ter dekking van de incidentele investeringsposten	332	N	I
Totaal programma 2			911	N	

Bedragen x € 1.000

Investeringsposten

In dit overzicht is de recapitulatie opgenomen van lopende investeringsprojecten vanuit het bestaande beleid voor het programma Sociaal domein. Vervolgens zijn ook de nieuwe investeringen voor 2026 e.v. in dit overzicht opgenomen.

De investeringen met een afschrijvingstermijn worden geactiveerd en via de kapitaallasten in de exploitatie opgenomen. Alle investeringen zonder afschrijvingstermijn worden volledig rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Deze eenmalige lasten kunnen uit de reserves gedekt worden.

Taak- veld	Naam investering	Afschr. term	Investering			
			2026	2027	2028	2029
Programma 2. Sociaal domein						
4.2	IPS Nieuwbouw BS Maria (addendum IHP 2019-2033 en nieuw IHP 2025-2040)	50				6.110
4.2	IPS Nieuwbouw BS Leerrijk / Diamant (nieuw IHP 2025-2040)	50		388		
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. BS Leerrijk (nieuw IHP 2025-2040)	50		1.886		
4.2	IPS Nieuwbouw bs 't Rendal (nieuw IHP 2025-2040)	50		549		
4.2	IPS Nieuwbouw De Ranonkel (nieuw IHP 2025-2040)	50				1.165
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. De Ranonkel (nieuw IHP 2025-2040)	50				1.886
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. Mariaschool (nieuw IHP 2025-2040)	50				472
4.2	IPS 10% schaalsprong scholen IHP (nieuw IHP 2025-2040)	50		4.022		
5.2	Leveren en monteren spelmaterialen	15	71	67	30	17
5.4	Aanstelling van een cultuurmakelaar periode 2026-2028		60	60	60	
6.1	Lokale inclusie agenda*		23			
6.1	Tijdelijke formatie asielketen Team Maatschappelijke ontwikkeling*		47			
6.3	DVO Heroriëntatie en schuldhulpverlening ondernemers		67	67	67	
Totaal programma			268	7.039	157	9.650

Bedragen x € 1.000

* Bestaande IP waarvan kredieten meerjarig reeds toegekend zijn.

Toelichting

Integraal Huisvestingsplan (IHP 2025-2040) scholen

Medio 2025 is het integraal huisvestingsplan (IHP 2025-2040) voor de scholen binnen de gemeente Someren vastgesteld. Het plan is een richtlijn voor de vervanging van de scholen op langere termijn.

Leveren en monteren spelmateriaal

Bij de diverse binnensportaccommodaties zijn diverse materialen einde levensduur en/of staan op afkeur. Het betreft hier essentiële sportmaterialen voor functionaliteit en gebruik van de binnensport accommodaties. Voor de jaren 2026 - 2029 zijn de verwachte kosten hiervoor in beeld gebracht.

Aanstelling cultuurmakelaar periode 2026-2028

In 2025 is de cultuurvisie en de uitvoeringsagenda cultuur vastgesteld. Hiermee wordt beoogd het culturele leven in Someren op peil te houden en de basis te versterken. Voor de periode 2026-2028 wordt budget gevraagd voor een cultuurmakelaar die een goede bijdrage en daarmee stevige meerwaarde levert aan het culturele leven van de gemeente Someren.

Lokale inclusie agenda

Door uitvoering te gaan geven aan de Lokale Inclusie Agenda, draagt de gemeente Someren op een waardevolle wijze bij aan het creëren van een meer inclusieve samenleving, waarin iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. Dit doen wij samen met de klankbordgroep inclusie. De kosten zitten met name in de inhuur van een communicatie adviseur en communicatie uitingen. Daarnaast wordt er een post uitgetrokken voor het toegankelijk maken van de publieke gebouwen en aanpassingen in de openbare ruimte.

Tijdelijke formatie Asielketen Team Maatschappelijke Ontwikkeling

Reeds geruime tijd wordt via een projectleiders constructie gewerkt aan het taakveld Asielketen/vluchtelingen. Te voorzien is dat het taakveld het komende jaar werk blijft genereren en er formatie benodigd zal zijn.

DVO Heroriëntatie en schuldhulpverlening ondernemers

In het regionale beleidsplan schuldhulpverlening is schuldhulpverlening aan ondernemers opgenomen als speerpunt. Voor de uitvoering hiervan wordt met Senzer een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten, voor de duur van 3 jaar. De kosten vanaf 2026 zijn voor de gemeente Someren hoger ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt met name doordat het

aantal aanmeldingen en de complexiteit van zaken is toegenomen. Door de komst van de wet Deregulering beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is de verwachting dat deze trend zich de komende jaren blijft voortzetten.

Indicatoren

Voor de prestatie-indicatoren behorende bij programma 2 verwijzen wij u naar de bijlage Prestatie-indicatoren. Deze bijlage is afkomstig van: www.waarstaatjegemeente.nl

Verbonden Partijen

In onderstaande tabel worden de publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke verbonden partijen van dit programma getoond.

Voor een uitgebreide toelichting van de Verbonden Partijen verwijzen we u naar:

[Paragraaf Verbonden Partijen](#)

Publiek verbonden partij	
Naam	Plaats
Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten	Deurne
Senzer	Helmond
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven
Een 10 voor de Jeugd	Deurne

3. Bedrijfsvoering

Het programma Bedrijfsvoering bestaat uit de ondersteunende processen binnen onze gemeente. Deze processen stellen mensen en middelen beschikbaar voor het primaire proces, dat producten en diensten levert aan burgers, bedrijven en instellingen. We noemen dit ook wel de PIOFACH: personeel, informatie, organisatie, financiën, algemene zaken, communicatie en huisvesting.

Speerpunten

Speerpunt 3.1 Bestuurskracht

Portefeuillehouder: Burgemeester Blanksma

Wat willen we bereiken?

We willen de samenwerking met de regio verder versterken om de belangen van Someren zo goed mogelijk te behartigen.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. We intensiveren alle samenwerkingen in de regio om daadkrachtig en slagvaardig onze ambities te realiseren.
2. We zetten in op intensieve bestuurlijke en ambtelijke samenwerking binnen de subregio De Peel om onze belangen efficiënt en effectief te kunnen presenteren.

Speerpunt 3.2 Personeel

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

We willen in 2026 de beste werkgever van Nederland (World-class Workplace) zijn in de categorie gemeenten onder 50.000 inwoners.

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1. We voeren het organisatie-ontwikkelplan 2023 'Voor elkaar!' uit: hierbij is aandacht voor het geheel, van structuur tot en met cultuur;
- 1.2. We actualiseren het loongebouw om onder andere onze positie op de arbeidsmarkt te versterken.
- 1.3. We voeren de acties uit vanuit het vitaliteitsbeleid.

Speerpunt 3.3 Optimale dienstverlening

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

1. Gemakkelijk en efficiënt contact met de gemeente.
Inwoners, ondernemers en organisaties communiceren met de gemeente via meerdere kanalen. Zij verwachten dat ze op elk kanaal herkend worden en de inhoud overal gelijk is.
2. We streven ernaar alle terugbelverzoeken binnen de vastgelegde normtijd te behandelen en af te ronden.
3. In onze dienstverlening aansluiten bij de vraag van onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1. We ontwikkelen stapsgewijs naar een naadloze afstemming tussen de kanalen die we inzetten voor onze dienstverlening.
- 1.2. We onderzoeken de haalbaarheid van een kanaal voor het snel en simpel beantwoorden van de meest voorkomende vragen
- 1.3. We richten een beveiligde Persoonlijke Internetpagina (PIP) in waar de status van een lopende aanvraag, vraag of melding 24/7 gevolgd kan worden. Via het PIP kan ook een vraag gesteld worden en kunnen documenten veilig gedeeld worden.
2. Het SMT krijgt sturingsinformatie middels periodieke overzichten en gaat hierover in gesprek met Teammanagers.
- 3.1 We zetten een (online) testpanel op dat bevraagd wordt bij het invoeren van nieuwe dienstverleningsmiddelen of aanpassingen in onze (digitale) dienstverlening.
- 3.2 We gaan instrumenten inzetten om de tevredenheid te meten op contactkanalen, producten/diensten en processen.

Speerpunt 3.4 Financiën

Portefeuillehouder:

Wethouder Kusters

Wat willen we bereiken?

De gemeentefinanciën zijn meerjarig, structureel in balans.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. We monitoren de effectuering van de in onze begroting opgenomen bezuinigingen vanuit het Zero Based Budgetting-traject.

Speerpunt 3.5 Communicatie en participatie

Portefeuillehouder:

Burgemeester Blanksma

Wat willen we bereiken?

Op open en passende wijze communiceren naar en betrekken van alle doelgroepen.

Wat gaan we hiervoor doen?

1. We voeren het nieuwe social media beleid uit.
2. We evalueren het inwonerspanel.
3. We vervangen de inspraakverordening door een participatieverordening.

Speerpunt 3.6 Informatievoorziening

Portefeuillehouder:

Wethouder van Doorn

Wat willen we bereiken?

1. Wij zorgen dat onze gegevens en informatie duurzaam toegankelijk blijven, zorgvuldig beschermd worden tegen oneigenlijk gebruik en open en transparant beschikbaar zijn.
2. Wij willen op een verantwoorde manier de kansen benutten die kunstmatige intelligentie (AI) biedt. We zien AI als een hulpmiddel om processen efficiënter in te richten en de

dienstverlening te verbeteren. Daarbij zijn we ons bewust van de risico's die AI met zich meebrengt, zoals op het gebied van privacy, transparantie en ethiek. We streven naar een gebalanceerde aanpak waarin we leren, experimenteren en zorgvuldig handelen.

3. We willen de samenwerking binnen onze gemeentelijke organisatie versterken door optimaal gebruik te maken van de digitale tools die we al tot onze beschikking hebben: Microsoft Teams, OneDrive en SharePoint. Deze platforms bieden kansen om efficiënter samen te werken, informatie beter te delen en communicatie te stroomlijnen zowel binnen teams als tussen domeinen. Door deze tools slimmer in te zetten, vergroten we de wendbaarheid van onze organisatie en verbeteren we de digitale werkomgeving voor alle medewerkers.

Wat gaan we hiervoor doen?

- 1.1 We gaan de informatie categorieën vanuit de Wet open overheid actief op een toegankelijke manier publiceren.
- 1.2 Wij onderzoeken, of en zo ja, welke aanvullende middelen nodig zijn om te voldoen aan de volgende fase van de wet- en regelgeving rondom de informatiewetten.
- 1.3 Wij verbeteren de datakwaliteit over de Openbare Ruimte door het goed beheer van de basisregistraties BAG, BGT en BRO en de verschillende onderdelen van de openbare ruimte, zoals wegen, water en groen.
- 1.4 Beschikbare databronnen ontsluiten we via een kaartviewer en stellen we intern beschikbaar zodat informatie inzichtelijk is.
- 1.5 We stellen beleid op gericht op duurzame toegankelijkheid van informatie.
- 2.1 We investeren in bewustwording en kennis bij medewerkers, zodat zij AI kunnen herkennen, begrijpen en toepassen.
- 2.2 We starten kleinschalige pilotprojecten waarin AI op een concrete en verantwoorde manier wordt ingezet, met oog voor maatschappelijke impact.
- 2.3 We ontwikkelen een ethisch kader voor het gebruik van AI, met aandacht voor transparantie, privacy, gelijke behandeling en gevolgen voor milieu/klimaat.
- 3.1 Met behulp van de samenwerking in de GR ICT NML maken we een duidelijke richtlijnen en een centrale inrichting.
- 3.2 We organiseren trainingen en workshops om medewerkers vertrouwd te maken met de mogelijkheden van deze platforms.

Speerpunt 3.7 Gemeentehuis van de toekomst

Portefeuillehouder:

Wethouder Kusters

Wat willen we bereiken?

Een open, flexibel, innovatief, duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis. Een huis van de gemeente dat past bij onze manier van denken en werken en de eisen die de huidige tijd stelt, waar de transparante overheid de relatie met haar burgers kan vormgeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vervolg geven aan uitvoering van de verkenningsfase Gemeentehuis van de Toekomst.

Financiën

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten per taakveld opgenomen, die aan dit programma verbonden zijn.

De begroting 2025 toont het cijfer van de primaire begroting inclusief de wijzigingen tot en met de zomernota.

		Jaarrek.	Begroting				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nr.	Taakveld omschrijving						
Lasten		14.079	17.370	14.151	13.579	13.364	13.372
0.1	Bestuur	2.627	1.707	1.846	1.826	1.703	1.703
0.11	Resultaat van de rekening van B&L	1.437	2.961	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	905	947	929	954	954	954
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	9	5	5	5	5	5
0.4	Overhead	8.565	10.445	9.442	9.157	9.228	9.236
0.5	Treasury	321	626	773	773	773	773
0.61	OZB-woningen	174	176	165	165	165	165
0.62	OZB niet-woningen	69	72	72	72	72	72
0.64	Belastingen overig	8	4	4	4	4	4
0.8	Overige baten en lasten		135	460	460	460	460
0.9	Vennootschapsbelasting	-60	291	454	163	0	0
999	Hulpkostenplaatsen	25	0	0	0	0	0
Baten		-46.693	-50.022	-48.010	-47.163	-45.767	-45.280
0.1	Bestuur	-85	0	0	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van B&L	-1.437	-2.961	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	-401	-493	-493	-493	-493	-493
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-37	-48	-48	-48	-48	-48
0.4	Overhead	-35	-10	-10	-10	-10	-10

0.5	Treasury	-1.092	-943	-936	-929	-922	-915
0.61	OZB-woningen	-3.581	-3.793	-3.774	-3.774	-3.949	-3.949
0.62	OZB niet-woningen	-1.447	-1.451	-1.683	-1.683	-2.033	-2.033
0.64	Belastingen overig	-117	-115	-127	-127	-127	-127
0.7	Algemene uitkering & overige uitkeringen	-38.435	-40.209	-40.940	-40.099	-38.185	-37.705
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
999	Hulpkostenplaatsen	-25	0	0	0	0	0
	Saldo	-32.614	-32.652	-33.860	-33.583	-32.403	-31.908
	Onttrekking aan reserve	-1.305	-1.516	-519	-168	-59	-24
	Toevoeging aan reserve	1.141	7	7	7	7	7
	Saldo	-163	-1.509	-513	-162	-53	-18
	Totaal	-32.777	-34.162	-34.372	-33.745	-32.456	-31.925

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting van de taakvelden verwijzen we u naar de website:

[vraagbaakiv3gemeenten](#)

Saldo per taakveld					
Jaarrekening			Begroting		Vershil
Taakveld		2024	2025	2026	2025/2026
0.1	Bestuur	2.542	1.707	1.846	-139
0.11	Resultaat van de rekening van B&L	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	504	455	437	18
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-28	-43	-43	0
0.4	Overhead	8.529	10.435	9.432	1.003
0.5	Treasury	-771	-316	-163	-154
0.61	OZB-woningen	-3.407	-3.617	-3.609	-8
0.62	OZB niet-woningen	-1.378	-1.379	-1.611	233
0.64	Belastingen overig	-110	-111	-122	12
0.7	Algemene uitkering & overige uitkeringen	-38.435	-40.209	-40.940	731
0.8	Overige baten en lasten	0	135	460	-325
0.9	Vennootschapsbelasting	-60	291	454	-163
999	Hulpkostenplaatsen	0	0	0	0
RESERVEP3	Mutaties reserve prog 03	-163	-1.509	-513	-997
Totaal		-32.777	-34.162	-34.372	211

Bedragen x € 1.000

In de verschillenanalyse worden per taakveld de afwijkingen tussen de begroting 2026 en 2025 toegelicht. Dat gebeurt alleen voor de belangrijkste mutaties, dat wil zeggen mutaties met voldoende materieel en/of politiek belang. Bij een afwijking per taakveld kleiner dan € 25.000 wordt geen verklaring gegeven.

Een aantal mutaties komen bij diverse taakvelden terug en worden met éénzelfde omschrijving weergegeven. Het betreft de volgende mutaties:

1. Mutaties investeringsprogramma

Elk jaar worden er investeringsposten toegekend. Echter deze horen niet elk jaar bij hetzelfde taakveld. Dit veroorzaakt verschillen bij de taakvelden.

2. Doorrekening personele lasten

Per team wordt jaarlijks bekeken hoeveel procent van de salarislasten, afhankelijk van de werkzaamheden, toegerekend wordt aan de specifieke taakvelden. Dit geldt niet voor de teams van bedrijfsvoering, deze behoren tot de overhead.

Verschillenverklaring

Taakveld		Verklaring voor het verschil	Vershil	V/N	I/S
0.1	1	Bijstelling voorziening wethouderspensioenen door herberekening o.b.v. BZK methode bij begroting 2026	123	N	S
	2	Aanvullende lasten organisatie VNG congres zijn op budget representatiekosten B&W bijgeraamd in 2025. Daarnaast scherpere raming van dit budget in 2026 als gevolg van ZBB-maatregelen	25	V	S
	3	Stijging personele lasten College B&W door loonontwikkeling; CAO en indexatie	40	N	S
	4	Stijging salarislasten raads- en commissieleden door twee extra raadsleden en loonontwikkeling	38	N	S
	5	Raadsenquête is incidenteel bijgeraamd in 2025	80	V	I
	6	Overige verschillen per saldo	43	N	S
0.2	1	Overige verschillen per saldo	18	V	S
0.4	1	Publicatielasten plaatselijke krant op budget voorlichting scherper geraamd	29	V	S
	2	Lagere lasten budget secundaire arbeidsvoorwaarden in 2026, wordt in 2025 gedekt uit de reserve bindingsactiviteiten	35	V	I
	3	Het inkoopbudget voor 2025 is hoger als gevolg van overzetten betaalde dagen van 2024 naar 2025. Daarnaast is er een bezuinigende maatregel opgenomen in 2026 om de inkoopkosten m.b.t. projecten te dekken uit deze projecten	111	V	S
	4	Budget boventallig personeel geschrapt 2026	60	V	S
	5	Stijging bijdrage GR ICT NML conform begroting 2026	29	N	S
	6	Per saldo stijging lasten I&A dienstverleningsmiddelen ten behoeve van o.a. aanschaffingskosten compliancy tool Key2control, publicatie van een producten en diensten catalogus op de website en licentiekosten generieke AI tool. Internetkosten en leasekosten zijn daarentegen scherper geraamd	61	N	S
	7	Stijging personele lasten indirecte teams door. o.a. formatie uitbreiding (juridische zaken) en loonontwikkelingen	317	N	S

	8	Lagere lasten inhuur 2026 door o.a. bijramingen in de zomernota 2025 wegens vervanging door ziekte	167	V	S
	9	Nieuwe aanbesteding Aansprakelijkheidsverzekering met hoger risicoprofiel	37	N	S
	10	Mutaties investeringsprogramma	950	V	I
	11	Hogere doorberekening personele lasten grexen en projecten	113	V	S
	12	Overige verschillen per saldo	19	N	S
0.5	1	In 2026 verwachten we meer rente op lang- of kortlopende geldleningen te betalen als gevolg van investeringen in o.a. onderwijshuisvesting en openbare ruimte	150	N	S
	2	Overige verschillen per saldo	4	N	S
0.61	1	Indexatie onroerende zaakbelasting eigenaren woningen (+3,3%)	119	V	S
	2	Correctie schreefgroei OZB was een voordeel in 2025 (zomernota). Voor 2026 heeft nog geen correctie plaatsgevonden	172	N	S
	3	Areaalwijzigingen op de WOZ-objecten veroorzaken een extra inkomst	34	V	S
	4	Overige verschillen per saldo	11	V	S
0.62	1	Indexatie onroerende zaakbelasting eigenaren niet-woningen (+3,3%)	53	V	S
	2	Correctie schreefgroei OZB woningen was een nadeel in 2025 (zomernota). Voor 2026 heeft nog geen correctie plaatsgevonden	172	V	S
	3	Overige verschillen per saldo	8	V	S
0.64	1	Overige verschillen per saldo	12	V	S
0.7	1	De algemene uitkering in 2026 is hoger, conform de cijfers van de meicirculaire 2025	731	V	S
0.8	1	Hogere stelpost prijsindexatie overige goederen en diensten incl. software	250	N	S
	2	In 2025 zijn de budgetten / stelposten voor personele ontwikkelingen en voor vervanging bij ziekte en verlof al grotendeels toegewezen bij de Zomernota. Voor 2026 wordt de stelpost voor vervanging ziekte en verlof bijgesteld conform de ZBB maatregel, het budget voor personele ontwikkelingen blijft beschikbaar. Per saldo een nadeel t.o.v. 2025	75	N	S
0.9	1	Afhankelijk van de resultaten van de grexen is er vennootschapsbelasting verschuldigd. Vooralsnog is de verwachting Vennootschapsbelasting in 2026 hoger dan in 2025	163	N	I
RESERVE P3	1	Mutatie reserve kredietoverheveling ivm doorgeschoven incidentele investeringsposten	1.075	N	I
	2	Mutatie reserve grondbedrijf, afhankelijk van de activiteiten binnen het grondbedrijf	163	V	I
	3	Mutatie de algemene reserve vrij aanwendbaar ter dekking van de incidentele investeringsposten	50	N	I
	4	Mutatie reserve bindingsactiviteit/ bijzonder belonen voor het tweedaags personeelsreisje in 2025.	35	N	I
		Totaal programma 3	211	V	

Bedragen x € 1.000

Investeringsposten

In dit overzicht is de recapitulatie opgenomen van lopende investeringsprojecten vanuit het bestaande beleid voor het programma Bedrijfsvoering. Vervolgens zijn ook de nieuwe investeringen voor 2026 opgenomen.

De investeringen met een afschrijvingstermijn worden geactiveerd en via de kapitaallasten in de exploitatie opgenomen. Alle investeringen zonder afschrijvingstermijn worden volledig in de exploitatie verantwoord. Deze eenmalige lasten kunnen uit reserves gedekt worden.

Taak- veld	Naam investering	Afschr. term	Investering			
			2026	2027	2028	2029
Programma 3 Bedrijfsvoering						
0.1	Ipads voor raads- en commissieleden		10			
0.4	Aanpassing loongebouw		pm			
0.4	Samenwerking arbeidsmarktstrategie*		60			
0.4	Implementatiekosten nieuw HR-systeem		200			
0.4	Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept		40			
Totaal programma			310	0	0	0

Bedragen x € 1.000

*Bestaande IP waarvan kredieten meerjarig reeds toegekend zijn.

Toelichting

Ipads voor raads- en commissieleden

Na de verkiezingen worden op grond van artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers nieuwe ipads verstrekt aan raads- en commissieleden. Ipads die nog goed functioneren worden niet vervangen.

Aanpassing loongebouw

In een krappe arbeidsmarkt is het belangrijk medewerkers marktconform te belonen. Binnen de organisatie hebben we de indruk dat het loongebouw niet op alle fronten / functies aansluit bij de huidige arbeidsmarkt. Middels een scan in 2023 hebben we een gestaafd beeld van het loongebouw van de gemeente Someren en weten we of we marktconform belonen en waar eventueel aanpassingen noodzakelijk zijn. Aan de hand van de uitkomsten van de scan dienen er aanpassingen gedaan te worden in het loongebouw. Mochten er financiële gevolgen zijn, dan worden deze voorgelegd aan de Raad.

Samenwerking arbeidsmarktstrategie

Gezamenlijke aanpak in de regio (5 Peelgemeenten, Gemeente Helmond en GR) op het gebied van recruitment en talentontwikkeling als reactie op de huidige arbeidsmarktontwikkelingen zoals krapte, complexiteit, schaarste gekwalificeerd personeel e.d.

Implementatiekosten nieuw HR-systeem

Om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst investeren we in de vervanging van het huidige HR-systeem. Met een nieuw HR-systeem willen we medewerkers en managers een betrouwbare en gebruiksvriendelijke omgeving bieden, waarin HR-processen sneller, eenvoudiger en transparanter verlopen. Daarmee verbeteren we de interne dienstverlening.

Voor de implementatie is eenmalig naar schatting € 200.000 nodig. De structurele licentiekosten kunnen hoger uitvallen dan nu, afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor het systeem. Met deze investering versterken we de basis voor een moderne en wendbare organisatie.

Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept

In december 2024 heeft het college het Dienstverleningsconcept 2024-2026 vastgesteld. Gekoppeld daaraan is een uitvoeringsprogramma vastgesteld met voor de jaren 2025 en 2026 diverse acties voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening van de gemeente Someren. Van de acties opgenomen in het uitvoeringsprogramma vragen er een aantal om een extra investering.

Hiervoor zal worden gestuurd op het monitoren van normen/KPI's en beloften binnen de dienstverlening door het vastleggen/verzamelen van data, BI tooling en inzet van personeel om analyses en reports te maken. Op basis daarvan wordt waar nodig bijgestuurd. Daarnaast wordt er een testpanel opgezet waarmee inwoners/ondernemers aan de voorkant bevroegd worden bij de inrichting van onze dienstverlening(sinstrumenten), wordt er gewerkt aan en geïnvesteerd in een oplossing voor laagdrempelige feedback op dienstverleningskanalen. Tot slot wordt er geïnvesteerd in de inzet van een chatfunctie en/of chatbot.

Indicatoren

In onderstaande tabel worden de voorgeschreven indicatoren weergegeven. De presentatie is op basis van de BBV voorschriften verplicht gelijk aan de laatst gepubliceerde gegevens op de site <https://www.waarstaatiegemeente.nl/Dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording>.

		2024	2025	2026		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,82	6,61	7,30	Eigen gegevens	Toegestane formatie in Fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, niet de werkelijke bezetting.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,08	6,05	6,68	Eigen gegevens	Het betreft het werkelijk aantal Fte dat werkzaam is, dus niet de toegestane formatieve omvang conform het formatieplan.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	787,29	887,39	875,33	Eigen gegevens	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	24,6%	15,3%	8,3%	Eigen gegevens	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	% van totale lasten	10,0%	11,2%	13,6%	Eigen gegevens	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Verbonden Partijen

In onderstaande tabel worden de publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke verbonden partijen van dit programma getoond.

Voor een uitgebreide toelichting van de Verbonden Partijen verwijzen we u naar:

[Paragraaf Verbonden Partijen](#)

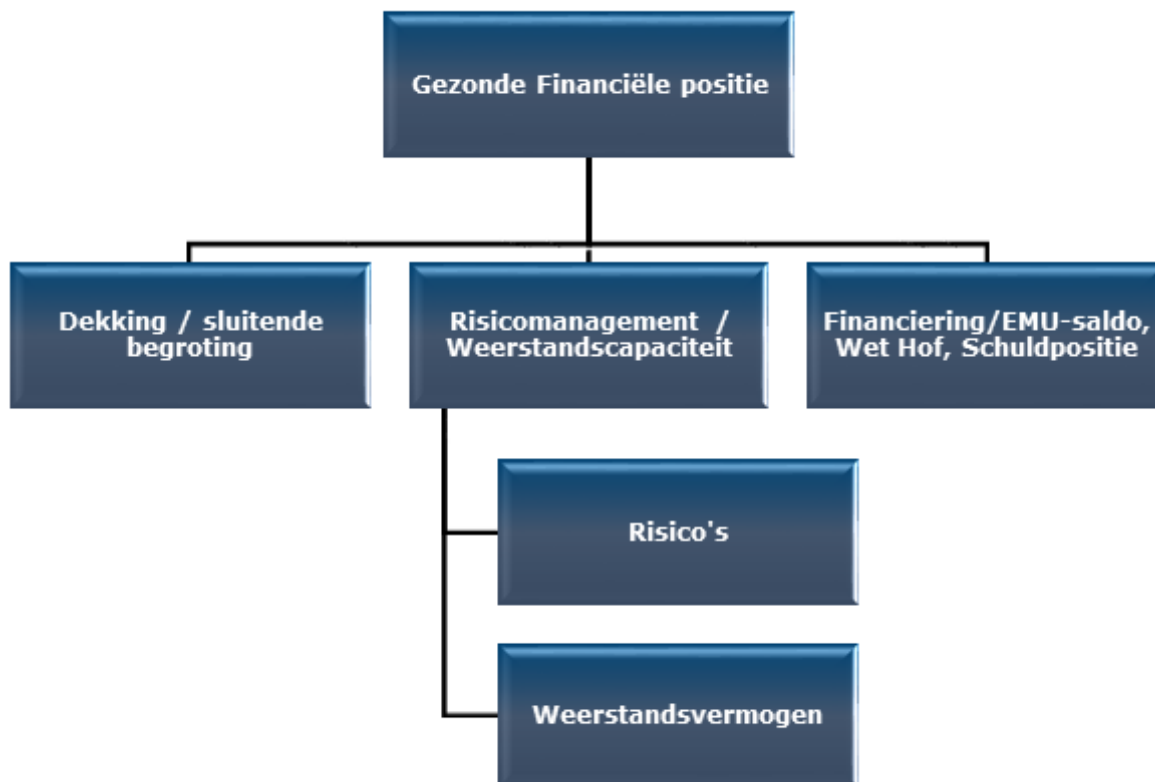
Publiek verbonden partij	
Naam	Plaats
ICT NML	Roermond
Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	Oss
Privaat verbonden partij	
Naam	Plaats
Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant (BIZOB)	Oirschot
Brabant Water NV	Den Bosch
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag

Paragrafen

Paragraaf: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

Om inzicht te krijgen in de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen is het noodzakelijk om risico's te benoemen en te kwantificeren (benodigde weerstandscapaciteit) en deze vervolgens af te zetten tegen de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit).

Zichtbaar is dat risicomanagement, wat het onderwerp is van deze paragraaf, slechts 1 van de 3 pijlers is. De pijler dekking/sluitende begroting wordt nader toegelicht in het onderdeel [Beschikbare weerstandscapaciteit](#). De pijler financiering komt aan de orde in de [Paragraaf: Financiering](#).

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Someren financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: met welke (materiële) risico's hebben we te maken?
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

Weerstandsvermogen

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) / benodigde weerstandscapaciteit (risico's) = 35.418.000 / 7.645.000 = 4,6.

In onderstaande tabel wordt de waardering van de ratio weergegeven.

Waardering	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Meer dan 2,0	Uitstekend
B	Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
C	Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
D	Tussen 0,8 en 1,0	Matig
E	Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
F	Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Er is geen norm bekend waaraan het weerstandsvermogen moet voldoen. Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. Daarom is een ratio van minimaal 1,0 wenselijk. De ratio was in 2024 5,2 en komt nu uit op 4,6. Dit is volgens het overzicht uitstekend.

Voor zover risico's zich daadwerkelijk voordoen en deze structureel van aard zijn, zullen deze in exploitatie worden verwerkt. Voor zover geen aanvullende structurele dekking aanwezig is kan als uiterste middel een beroep worden gedaan op de onbenutte belastingcapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2026.

Weerstandsvermogen	Stand 31-12-2026
1. Algemene reserve	32.867
2. Begrotingsruimte	83
3. Post onvoorzien	0
4. Stille reserves	p.m.
5. Onbenutte belastingcapaciteit	2.468
Totaal	35.418

Bedragen x € 1.000

Ad 1. Algemene reserve

De algemene reserve vrij aanwendbaar wordt ingezet voor onvoorziene investeringen. Deze reserve kan worden ingezet ter dekking van risico's.

	Stand 31-12-2026
Algemene reserve vrij aanwendbaar	8.919
Vastgelegde algemene reserve	23.948
Totaal	32.867

Bedragen x € 1.000

Ad 2. Begrotingsruimte

Als de begroting sluit met een positief saldo, is sprake van begrotingsruimte. Deze kan ingezet worden voor financiële tegenvallers. Als de begroting sluit met een negatief saldo heeft dit een nadelig effect op de begrotingsruimte.

Resultaat	83
Totaal	83

Bedragen x €1.000

Ad 3. Post onvoorzien

De post onvoorzien is, op basis van de BBV, de verplichte reële structurele post ter dekking van niet voorziene uitgaven. Conform de Financiële Verordening na correctie ZBB maatregel bedraagt dit een vast bedrag van € 1,-.

	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	0	0
Totaal	0	0

Bedragen x € 1.000

Ad 4. Stille reserves

Er is sprake van een stille reserve indien activa niet op de balans staan dan wel tegen een te lage waardering. Met name activa die in de loop der jaren meer waard zijn geworden dan de historische kostprijs. Bij de stille reserves gaat het om alle niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd) die een hogere waarde hebben dan de boekwaarde die is gebaseerd op de historische kostprijs.

Pachtgronden

In totaal is er een oppervlakte van ca. 19 ha grond in pacht uitgegeven. Ervan uitgaande dat de verkeerswaarde van een ha. pachtgrond in verpachte staat ca. € 42.000 bedraagt, kan het potentieel pachtareaal vastgesteld worden op ca. € 0,80 miljoen.

Bossen

Het bosbezit bedraagt ca. 1.074 ha. Er van uitgaande dat een ha. bosgrond tussen de € 7.500 en

€ 10.000 op kan brengen kan het potentieel worden bepaald op een bandbreedte tussen de € 8,06 en € 10,74 miljoen.

Gronden gelegen in oude bestemmingsplannen

Onder 'Gronden gelegen in oude bestemmingsplannen' zijn diverse verhuurde perceeltjes opgenomen. Deze gronden kunnen bestempeld worden als overhoeken.

Daadwerkelijke opbrengstrealisering is afhankelijk van de daartoe te maken kosten en van het tijdstip waarop de lopende contracten beëindigd kunnen worden in relatie tot de vraag in de markt. Verzoeken tot verkoop van overhoeken worden steeds beoordeeld op basis van een aantal criteria, zodat niet zonder meer elk verzoek tot een verkoop(opbrengst) zal leiden.

Woningen/gebouwen

We hebben nog 3 woningen en 4 bouwterreinen in eigendom waar geen boekwaarde tegenover staat. Uitgaande van de gemiddelde WOZ-waarde per woning van ca. € 422.000 en de gemiddelde WOZ-waarde per bouwterrein van € 268.000 kunnen we de potentiële verkoopopbrengst stellen op ca. € 2,34 miljoen.

Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Wij hebben 15.444 aandelen bij de BNG. De aandelen BNG staan op onze balans voor een nominale waarde per aandeel van € 2,27 en een totaalbedrag van € 35.041. De werkelijke waarde is - mede vanwege de relatief hoge dividenduitkeringen van deze bank - vele malen hoger dan de aanschafwaarde.

Ad. 5 Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de opbrengsten bij maximale tarieven en de geraamde opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit. Voor de afvalstoffen en riolering hanteert de gemeente een kosten dekkend tarief en is er dus geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Voor de OZB wordt in de berekening uitgegaan van het jaar 2026, waarin het maximale tarief van de Woz-waarde 0,1648% bedraagt. Genoemd tarief wordt ook gehanteerd voor toelating tot artikel 12-status. In het geval de artikel 12-status de gemeente valt te verwijten, blijft het altijd mogelijk om lopende het artikel 12-traject belastingvoorschriften op te leggen. In de regel tot de huidige grens van 140% van het gemiddelde tarief, maar in uitzonderingsgevallen wordt een hogere opslag niet op voorhand uitgesloten.

Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit, immers een verhoging van het OZB-percentage zal nodig zijn om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. In onderstaande tabel is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. In deze berekening is ervoor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de Woz-waarde van de woningen + de Woz-waarde van de niet-woningen. Bij een daadwerkelijke aanvraag zal een meer nauwkeurige berekening aan de orde zijn.

Onbenutte belastingcapaciteit t.o.v. "artikel-12 norm 2025"

OZB-percentage van de WOZ waarde voor toelating art.12	0,16%
Werkelijk gewogen percentage WOZ waarde gemeente	0,11%
Verschil	0,05%
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 2.468.300

Bij de berekeningen is uitgegaan van de gebruikte totale WOZ waarde bij de vaststelling van de tarieven 2025. Het bedrag van € 2.468.300 geeft aan hoeveel de OZB baten nog maximaal verhoogd zouden moeten worden om te voldoen aan de artikel 12 norm.

Benodigde weerstandscapaciteit

Alvorens tot identificatie van de risico's over te gaan zullen deze eerst geïnventariseerd worden. Op basis van deze inventarisatie wordt een lijst samengesteld met onderkende risico's. Deze risico's zullen geanalyseerd en beoordeeld worden.

1.1 Analyse en beoordeling

Voor de analyse en beoordeling van de risico's is er een indeling gemaakt op basis van kansklassen en financiële gevolgen. Dit betekent dat we elk risico vertalen in geld.

In onderstaande tabel worden de kansklassen toegelicht:

Klasse	Risicopercentage
hoog	75
midden	50
laag	25
zeer gering	10

De indeling in de klassen is door de organisatie bepaald op basis van ervaring en verwachtingen. De klasse geeft aan hoe groot de kans is dat het risico zich voordoet. De klasse "zeer gering" is voorbehouden aan het specifieke risico bij de gegarandeerde leningen. Hoewel hier een zeker risico gelopen wordt, is dat risico door de gelaagdheid van de waarborgen, voor de gemeente Someren uiteindelijk uiterst miniem.

1.2 Beheersing risico's / monitoring

Vooruitlopend op een inventarisatie van alle bestaande risico's zijn de belangrijkste hiervan in beeld gebracht en nader gekwantificeerd op basis van genoemde uitgangspunten. Daarnaast zijn de beheersmaatregelen voor de diverse risico's nader omschreven. Een en ander is samengevat in onderstaande tabel.

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico score	Finan-cieel effect (kans x maximaal gevolg)
Economische Ontwikkelingen/ onzekerheid financiële positie gemeenten.	Het risico bestaat dat bij economische achteruitgang de inkomsten afnemen terwijl andere uitgaven toenemen. Enkele specifieke risico's (grondexploitatie en bijstandsuitgaven) zijn afzonderlijk benoemd.	Actuele informatieverstrekking via P&C-cyclus (Planning & Control), tijdig opstarten project bezuinigingen, actuele ontwikkelingen nauwlettend volgen.	midden	250
Cybercriminaliteit	De risico's in verband met cybercriminaliteit zijn groot. Voorbeelden uit het recente verleden bij andere organisaties laten zien dat de financiële impact van een cyberaanval met ransomware of andere manieren van hacken groot zijn. Losgelden, die geëist worden, bedragen vaak honderdduizenden euro's. Maar ook de bijkomende kosten van het beheersen van een dergelijke crisis en de herstelkosten zijn aanzienlijk. Een totaal schadebedrag van 1 miljoen euro is reëel. De kans dat een dergelijk risico zich daadwerkelijk voordoet op enig moment is eveneens groot. Het genoemde bedrag is inclusief 50% van het weerstandsvermogen van ICT NML wat door de deelnemende gemeenten wordt opgevangen. Voor Someren is dit een bedrag van €27.000 (begroting 2026 ICT NML).	Het implementeren van de maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid moet leiden tot een beperking van de risico's. Toepassing van technische beschermingsmiddelen en het vergroten van het bewustzijn bij de medewerkers van de risico's zijn daarbij de belangrijkste elementen.	hoog	750
Kosten externe inhuur (o.a. door ziekteverzuim)	Het risico dat door extra werkzaamheden of vervanging wegens langdurige ziekte de kosten van externe inhuur niet opgevangen kunnen worden binnen de lopende begroting.	Bewaking via P&C cyclus. Onderuitputting personele kosten versus inhuur.	midden	300
Projecten	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling. Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	Formaliseren en bewaken interne procedures.	midden	500

Juridisering samenleving/niet tijdig verstrekken van informatie.	Burger is mondiger, claimcultuur. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	Formaliseren en bewaken interne procedures.	midden	500
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Bijv. internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, verstrekken info aan landelijke voorziening, bv BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen).	Uitbesteding van de werkzaamheden aan ICT-NML. Formaliseren en bewaken interne procedures. Up-to-date houden integraal beveiligingsplan en optimaliseren uitwijk mogelijkheden. Optimaliseren technische mogelijkheden.	midden	500
Leningen u/g en garantieverstrekingen	De gemeente staat garant voor ongeveer 43 miljoen euro aan leningen en heeft ca 11 mio uitgeleend aan starters- en duurzaamheidsleningen. Bij een faillissement van een partij kan de gemeente verplicht worden om de lening, inclusief rente en kosten, terug te betalen. 90% van deze leningen betreft de achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), wat een lager risicoprofiel heeft dan een directe garantstelling. Daarom wordt voor de risico-inschatting uitgegaan van 25% van het totale bedrag.	Interne procedures m.b.t. verstrekken van geldleningen, jaarlijkse controle op saldo geldleningen en garantieverstrekingen met de diverse partijen, Waarborgfonds Sociale Woningbouw (2e achtervang).	zeer gering	1.325
Calamiteiten	Calamiteiten, rampen met een grote impact en schade op de Somerense bevolking.	Het actueel houden van het beschikbare rampenplan. Regelmatig overleg met keten-partners (politie, brandweer), deelname aan vaccinatieprogramma's.	laag	250
Sociaal Domein als gemeentelijke taak	Dit zijn een open eind-regelingen, wat het risico in zich draagt dat er incidenteel in een jaar overschrijdingen kunnen voorkomen.	In tussentijdse rapportages inzicht geven in stand van zaken/ontwikkelingen.	midden	750
Verstreking lening BNG Bank	Aan de BNG is een lening verstrekt waardoor jaarlijks een bedrag van € 0,7 mln. aan rente-inkomsten wordt gegenereerd. Bij voortijdige aflossing door de BNG zal compensatie moeten worden gevonden voor de wegvallende rente-inkomsten. Het risico wordt afgezet tegen de creditrente die we ontvangen bij schatkistbankieren (1,95% augustus 2025)	Geen	midden	205

Claims nadeels-compensatie	Twee lopende planschadedossiers van uitzonderlijk hoge omvang (totaal 3,5 mio)	Bewaken uitspraak, wordt in Q3/Q4 2025 verwacht	laag	875
Garantstelling en grondexploitatie Regionaal Bedrijventerrein	In het kader van de ontwikkeling van een nieuw regionaal bedrijventerrein staat de gemeente vanaf 2024 garant voor €300.000. Het uitgangspunt van de toekomstige grondexploitatie van de ontwikkeling is een neutraal of positief eindresultaat. Dit kan echter nog niet worden gegarandeerd. Het voorlopige negatieve resultaat bedraagt 16 miljoen. Op basis van de voorgestelde verdeelsleutel (12%) en kwalificatie hoog risico houden we rekening met een risicobedrag van € 1,44 mio. Gelet op de fase in het proces benoemen we beide risico's, maar houden rekening met enkel het grootste risico omdat de garantstelling vervalt op het moment dat de grondexploitatie van kracht is.	Bewaken voortgang	hoog	1.440
Totaal				7.645

Bedragen x € 1.000

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel raadsleden en bestuurders een lastige aangelegenheid. Veel gemeenten willen zich onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van standaard definities/kengetallen. Gezien het steeds toenemende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op de doelmatigheid en een steeds verder complexer wordende omgeving (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van financieel inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om dit inzicht te bevorderen is het in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht om meer kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken. Een aantal hiervan worden met name genoemd. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van financieel toezicht door de provincie. De invoering van de set kengetallen is voornamelijk bedoeld om raads- en bestuursleden meer inzicht te geven in de financiële positie en om vergelijkingen mogelijk te maken.

De volgende kengetallen zijn verplicht voorgeschreven:

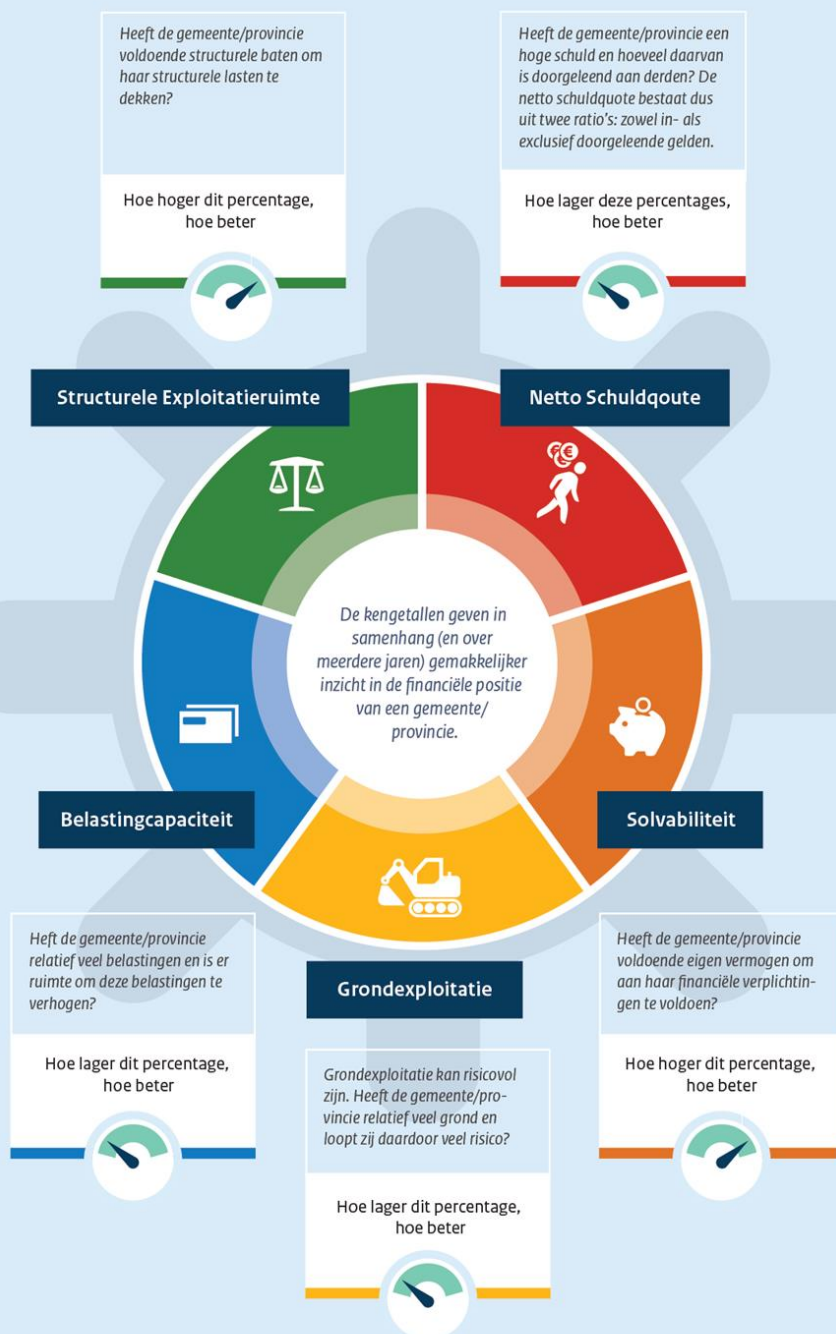
- 1a. netto schuldquote
- 1b. netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen
2. solvabiliteitsratio
3. grondexploitatie
4. structurele exploitatieruimte
5. belastingcapaciteit

De kengetallen zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen geven het volgende beeld.

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

	Jaar- stukken 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Waar- dering 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1a. Netto schuld quote	-18%	53%	67%	Voldoende	91%	109%	108%
1b. Netto schuld quote gecorrigeerd met verstrekte leningen	16%	72%	87%	Voldoende	113%	134%	134%
2. Solvabiliteitsratio	63%	42%	37%	Matig	33%	31%	30%
3. Grondexploitatie	-5%	-1%	-2%	Voldoende	-6%	-1%	0%
4. Structurele exploitatieruimte	1%	0%	1%	Voldoende	0%	-3%	-4%
5. Belastingcapaciteit*	91%	90%	90%	Voldoende	90%	90%	90%

* 2026 t/m 2029 gelijk gehouden aan 2025 er zijn geen gemiddelden over die jaren

Ad 1a. netto schuldquote

Inkomsten bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Dit is goed te vergelijken met het afsluiten van een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. Dat principe geldt ook voor gemeenten. De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. Om hiervan een grove indicatie te krijgen wordt de netto schuldquote berekend.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De berekening van deze netto schuldquote gaat als volgt: trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, de uitkomst is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst daarvan wordt uitgedrukt in procenten.

$$\text{Netto schuldquote}^* = \text{Netto schuld} / \text{Totale inkomsten (voor bestemming reserves)}$$

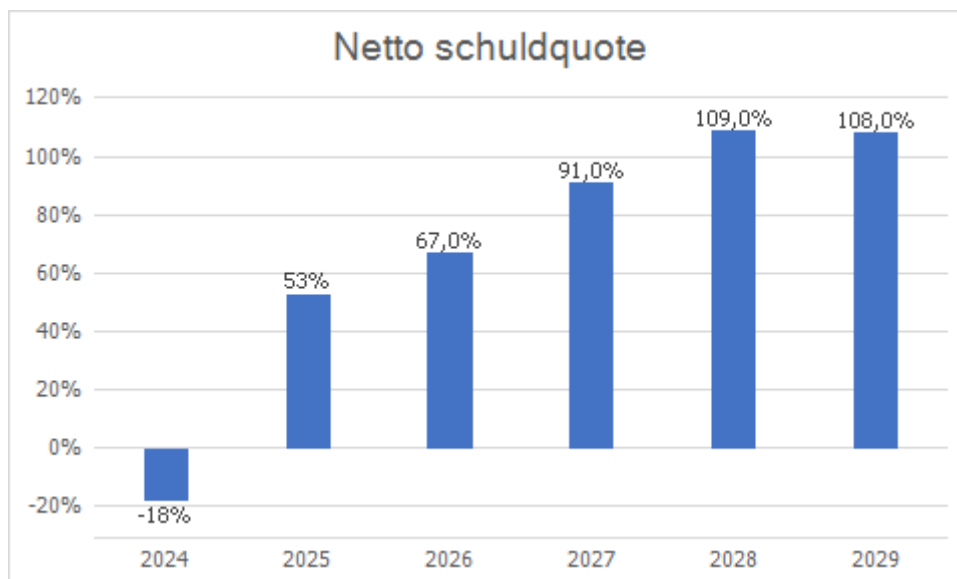
***Netto schuld als aandeel van de exploitatie**

Een netto schuldquote tot 100% wordt beoordeeld als goed, tussen de 100% en 130% staan de signalen op oranje en boven de 130% is bijsturing gewenst.

Voldoende	Tot 100%
Matig	Tussen 100% en 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

De verwachting is dat de netto schuldquote voor 2026 uitkomt op 67 procent.

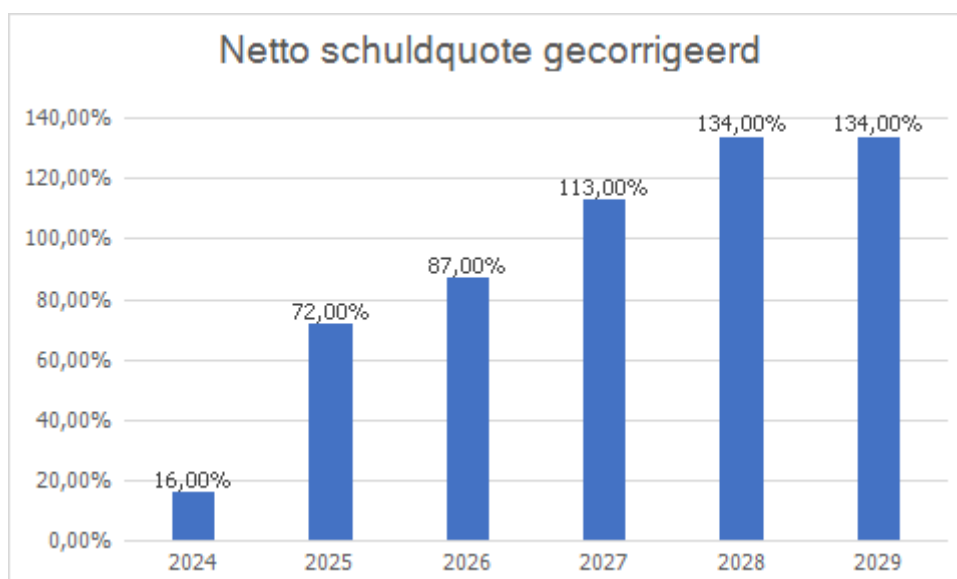
De ontwikkeling van dit kengetal laat naar verwachting een forse stijging zien als gevolg van de vastgestelde investeringen in met name onderwijshuisvesting en grond-, weg- en waterwerken vanuit het kostendekkingsplan Openbare Ruimte.

Ad 1b. netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. Hoe lager deze percentages, hoe beter. In onderstaande grafieken zijn beide kengetallen grafisch weergegeven.

De netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen komt voor 2025 uit op 87 procent. Ook dit kengetal wordt de komende jaren fors beïnvloed door de investeringen in vaste activa.

Ad 2. Solvabiliteitsratio

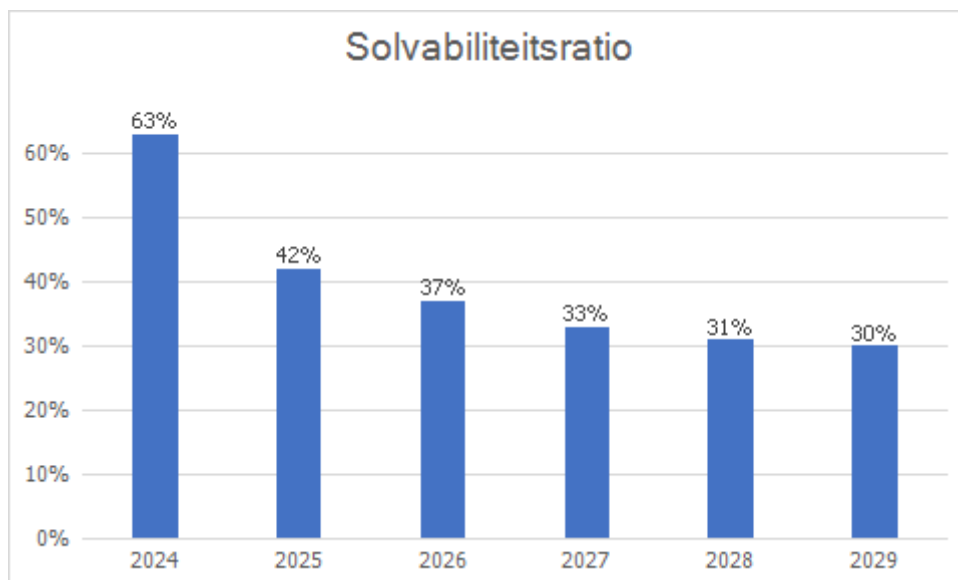
De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio kan als volgt worden berekend.

$$\text{Solvabiliteit} = \text{Eigen vermogen} / \text{Totaal vermogen}$$

De volgende normen worden gehanteerd.

Voldoende	>50%
Matig	Tussen 30% 50%
Onvoldoende	<30%

Vanaf 2026 verwachten we een dalende tendens. Dit komt grotendeels doordat het balanstotaal door de eerder genoemde investeringen een forse stijging laat zien en doordat reserves ingezet zijn / worden voor investeringen c.q. bijdragen aan exploitaties. In onderstaande grafiek is het Solvabiliteitsratio zichtbaar. De solvabiliteitsratio voor 2026 op basis een prognosebalans bedraagt 37 procent, conform de waarderingsnormen betekent dit een matige score.

Ad 3. Grondexploitatie

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen wordt gebruikt gemaakt van het volgende kengetal.

**Boekwaarde in- en nog niet in exploitatie zijnde gronden /
Totaal geraamde baten**

Voldoende	< 20 %
Matig	Tussen 20 en 35%
Onvoldoende	> 35 %

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten of provincies leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of de grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

IFLO-norm

Om meer inzicht te krijgen in de risico's van de grondexploitatie wordt in onze gemeente de financiële situatie jaarlijks getoetst aan de IFLO-norm. IFLO is de afkorting van Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de gronden die in exploitatie zijn genomen.

De IFLO-norm is gebaseerd op het totaalbedrag van de volgende twee componenten:

- 10% van de boekwaarde van de gronden in exploitatie;
- 10% van de nog te maken kosten van de gronden in exploitatie.

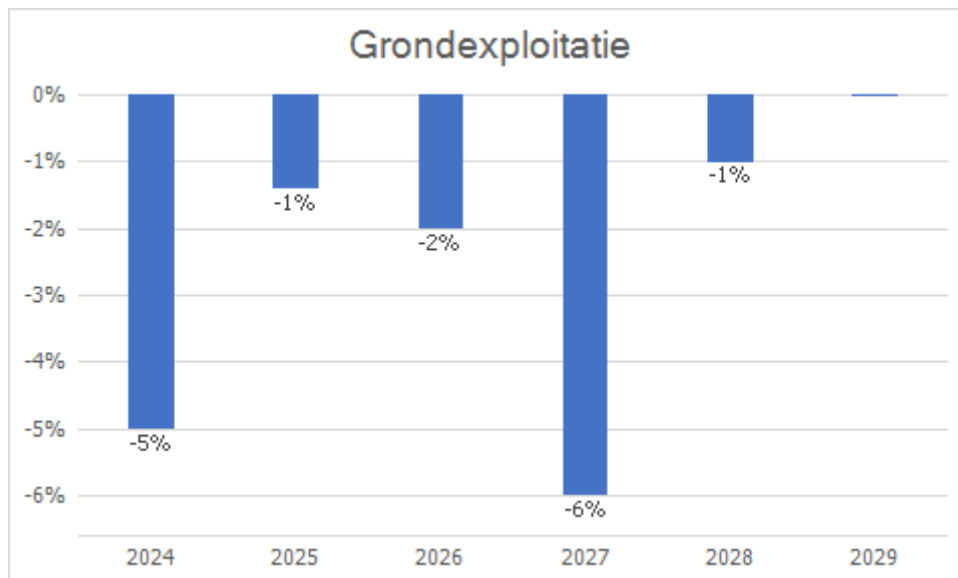
Bij het toepassen van de IFLO-norm wordt per plan aangegeven wat het risico is bij de meest negatieve optie van scenario-ontwikkeling. Hierbij is als worst case scenario vijf jaar uitstel van grondverkoop gehanteerd.

Voor de berekening van de noodzakelijke omvang van de reserve wordt per plan uitgegaan van het hoogste berekende geldelijke risico. De minimale omvang van de algemene reserve grondbedrijf is gelijk aan de som van de hoogste risico's per plan. Ultimo 2026 dient de Reserve grondbedrijf minimaal € 4,15 miljoen te zijn. De verwachte stand van de Reserve grondbedrijf is dan € 6,7 miljoen en voldoet daarmee aan de norm zoals deze in de grondnota is vastgesteld.

Kengetal Grondexploitatie

Voor de berekening wordt de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten van de gemeente, exclusief de mutaties reserves.

Als norm wordt een percentage lager dan 20 als voldoende beschouwd. Dus hoe lager de uitkomst, hoe gunstiger voor de financiële weerbaarheid. Voor 2026 is dat -2%. Het percentage blijft voldoende. De risico's ten aanzien van de grondexploitatie zijn daarmee beperkt.

Ad 4. Structurele exploitatieruimte

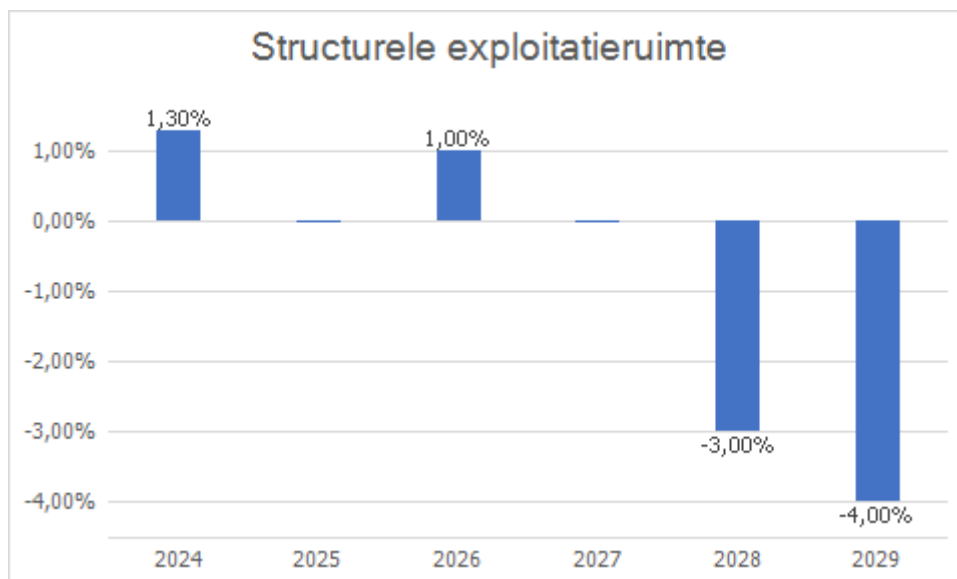
Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Er wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. Het hierdoor ontstane saldo wordt vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule.

Structurele exploitatieruimte / Totale baten voor bestemming

Hierbij worden de volgende normen worden gehanteerd.

Voldoende	>0,6%
Matig	Tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	<0%

In 2026 is de structurele exploitatieruimte van voldoende omvang. Vanaf 2028 wijzigt deze in een ruime onvoldoende structurele ruimte als gevolg van het begrotingstekort.

Ad 5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit. De OZB is voor gemeenten de belangrijkste bron van inkomsten. De onbenutte belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid. Op voorstel van het advies van de Commissie vernieuwing BBV (Besluit begroting en verantwoording) is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven OZB. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingentarieven, zoals bij de OZB. Daarnaast geeft een gemiddeld tarief meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan het tarief om in aanmerking te komen voor de artikel 12 status. Ook is er vanuit de praktijk behoefte bij gemeenten en andere belanghebbenden om inzicht te hebben in de lokale tarieven van omliggende gemeenten. De hoogte van belastingtarieven komen dus niet in een vacuüm tot stand; er wordt daarbij rekenschap gegeven hoe de eigen lastendruk zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De mate waarbij een tegenvaller kan worden bijgestuurd, wordt ook wel de wendbaarheid van de begroting genoemd. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld en de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. In 2023 en 2024 komen we uit op 87% respectievelijk 91%. Dit betekent dat we onder het landelijk gemiddelde van 100% zitten. De verwachting is dat dit in 2026 uitkomt op 90 procent.

Zoals eerder aangegeven in deze paragraaf bedraagt de onbenutte belastingruimte, gerekend met de artikel 12-norm € 2.468.300 .

Beoordelen samenhang kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal op zich weinig zegt over de financiële positie. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Afhankelijk van wat er aan eigen vermogen en baten tegenover de schuld staat, zal aflossing veel of juist weinig problemen opleveren. Zo hoeft een tegenvallende ontwikkeling geen negatieve invloed te hebben in de situatie dat de vrije structurele exploitatieruimte groot is of als men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

De gemeente Someren beschikt nog steeds over een solide reservepositie en ondervindt geen problemen om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het structureel begrotingsevenwicht op korte termijn is voldoende, maar op langere termijn op dit moment niet. Voor wat betreft de belastingcapaciteit hebben we nog wel extra ruimte omdat we beneden het landelijk gemiddelde zitten met een percentage van 90%.

Er blijven zorgen over de ontwikkeling omdat het ravijnjaar als het ware is opgeschoven naar 2028.

Als gevolg van hoge investeringen in onder andere onderwijshuisvesting en grond-, weg- en waterwerken neemt het balanstotaal fors toe. Deze ontwikkeling heeft impact op de schuldquote en de solvabiliteit. Deze kengetallen voldoen de komende jaren wel aan de normen.

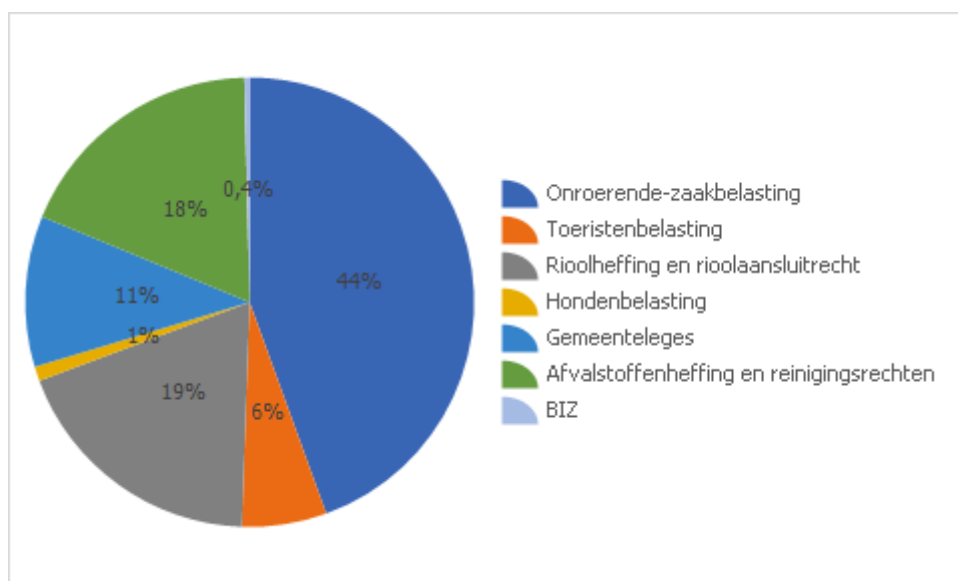
Paragraaf: Lokale heffingen

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de lokale heffingen en belastingen, het kwijtscheldingsbeleid, een overzicht van de tarieven en opbrengsten en de hoogte van de lokale lastendruk. Tevens wordt ingegaan op de ontwikkelingen in de lokale heffingen in 2026.

Onderstaand is een overzicht van de opbrengsten weergegeven.

Overzicht opbrengsten	2026
Onroerende-zaakbelasting	5.439
Toeristenbelasting	745
Rioolheffing en riolaansluitrecht	2.297
Hondenbelasting	127
Gemeenteleges	1.327
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	2.251
BIZ	47
Totaal	12.233

Bedragen x € 1.000

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet-woningen betalen belasting op basis van de WOZ waarde van de onroerende zaak waar zij eigenaar van zijn of die zij gebruiken. Voor de belastingaanslagen in 2026 is de WOZ waarde per 1 januari 2025 bepalend.

De OZB opbrengst wordt jaarlijks gecorrigeerd voor inflatie. Voor 2026 bedraagt deze indexering 3,3%. Tevens is de begrote OZB opbrengst voor 2026 verhoogd met de areaalwijzigingen, zonder indexatie. De areaalwijziging bedraagt voor woningen 0,91% (€ 34.340) en voor niet-woningen 0,5% (€ 6.911).

De totale begrote OZB opbrengst in 2026 is € 5.438.525 t.o.v. € 5.224.520 in 2025.

De OZB tarieven worden in de raadsvergadering van 11 december 2025 vastgesteld.

Toeristenbelasting

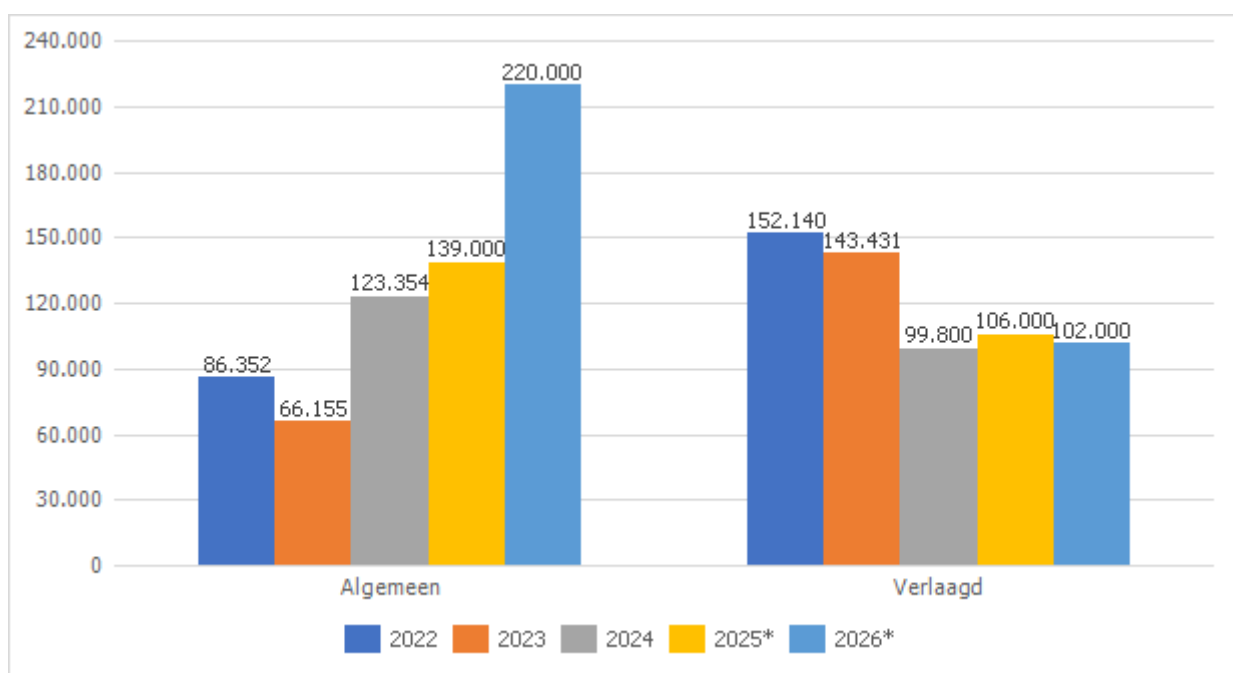
Toeristenbelasting wordt geheven per persoon per overnachting in verblijfsaccommodaties (campings, hotels, bed & breakfasts enzovoort). Bij de heffing geldt geen restrictie dat het om een toeristische of recreatieve overnachtingen moet gaan. De toeristenbelasting van een belastingjaar wordt opgelegd en ingevorderd in het daarop volgende jaar.

We hanteren twee tarieven, een algemeen tarief en een verlaagd tarief voor overnachtingen in kampeermiddelen op (mini)campings en kampeerterreinen, op kampeerboerderijen en in groepsaccommodaties,

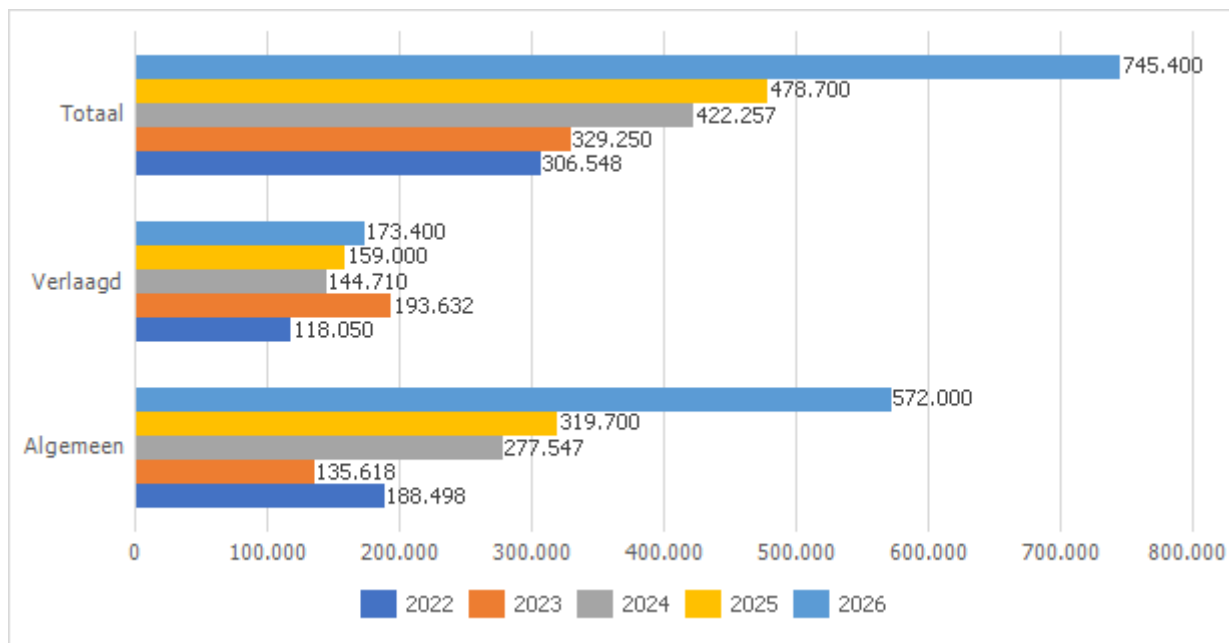
Deze tarieven worden jaarlijks gecorrigeerd met het CBS-indexcijfer over het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven zijn vastgesteld. Voor 2026 is de indexering 3,3%, daarnaast is het tarief verhoogd met 10% volgens de afgesproken maatregelen uit het ZBB traject.

De afspraak is dat het tarief pas wordt verhoogd, wanneer de gecumuleerde verhogingen naar beneden afgerond op 5 eurocent uitkomt. Voor het belastingjaar 2026 wordt het algemeen tarief € 2,60 (was € 2,30). Het verlaagde tarief wordt € 1,70 (was € 1,50).

In onderstaande overzichten is aantal overnachtingen en de opbrengst per categorie weergegeven. Voor 2022 tot en met 2024 zijn dit het werkelijk aantal overnachtingen, voor 2025 en 2026 het verwachte aantal overnachtingen.

In onderstaande grafiek is de opbrengst toeristenbelasting per categorie vermeld. Voor 2022-2024 is dit de werkelijke opbrengst. Voor 2025 en 2026 de begrote opbrengst die in de begroting 2025 en begroting 2026 is opgenomen.

Rioolheffing en riolaansluitrecht

Rioolheffing

Met de rioolheffing worden de kosten verhaald, die de gemeente maakt voor de uitvoering van de zorgplichten voor afvalwater en voor hemel- en grondwater. Deze heffing mag hooguit kostendekkend zijn.

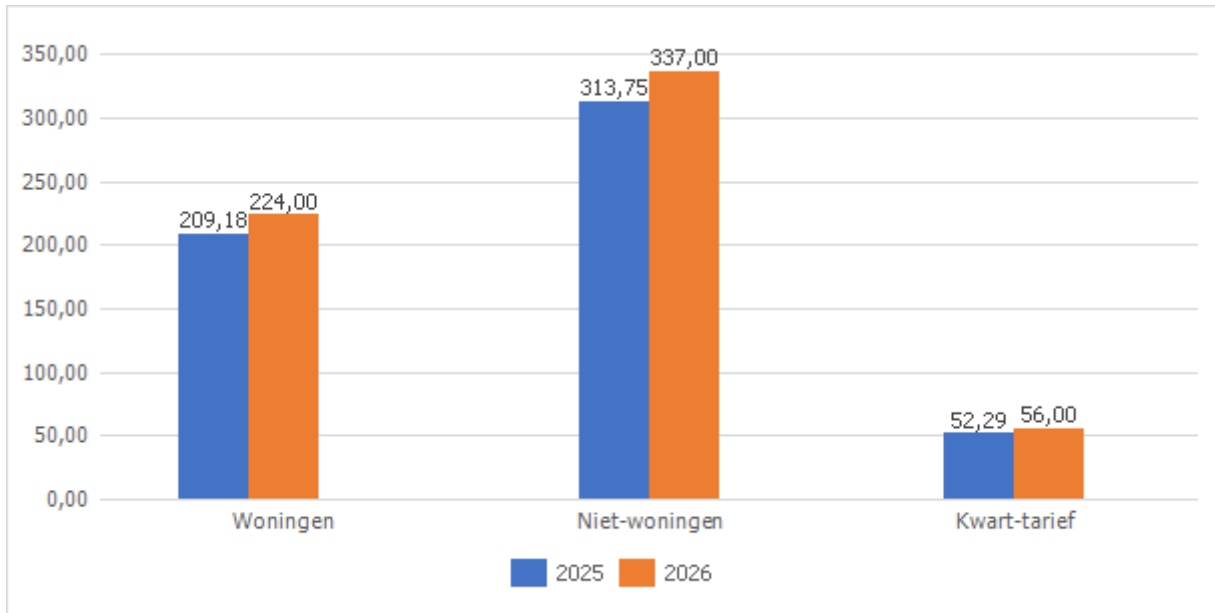
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vervalt de verplichting tot het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Gemeenten blijven echter verantwoordelijk voor de uitvoering van de drie wettelijke watertaken: inzameling en transport van stedelijk afvalwater, verwerking van afvloeiend hemelwater en het voorkomen van structurele grondwaterproblemen. Het Water en Rioleringsplan (WRP) vervangt het GRP en sluit aan bij de Omgevingsvisie.

De rioolheffing wordt geheven van degene die op 1 januari eigenaar is van een WOZ object. Hiervoor is een directe of indirecte aansluiting op de gemeentelijke riolering niet noodzakelijk. De tarieven zijn gedifferentieerd naar woning, niet-woning en een "kwart"-tarief voor objecten met een vloeroppervlak dat kleiner is dan 40 m². De tarieven zijn gebaseerd op het WRP dat in het najaar 2025 door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

De tarieven zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Rioolaansluitrecht

De aansluitkosten voor aansluiting op een gemengd stelsel en voor aansluiting op een gescheiden stelsel worden conform bestaand beleid verhoogd met het inflatiepercentage van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven worden vastgesteld.

Hondenbelasting

Het doel van het hondenbeleid is vooral gericht op het verminderen van overlast. Het uitgangspunt is dat het hondenbeleid budgettair neutraal is.

Voor honden die gehouden worden buiten de bebouwde kom hoeft geen hondenbelasting betaald te worden.

Als onderdeel van de maatregelen die genomen zijn om het verwachte structurele tekort te dekken (ZBB) heeft de gemeenteraad besloten om de begrote opbrengst hondenbelasting in 2026 met 10% te verhogen ten opzichte van 2025. De begrote opbrengst 2026 bedraagt hierdoor € 126.500.

Tariefstelling

Naar aanleiding van een reactie vanuit de gemeenteraad over de tariefstelling voor de hondenbelasting stellen wij voor om in 2026 de volgende tarieven te hanteren:

Eerste en elke volgende hond: € 72,00

Kennels: € 288,00

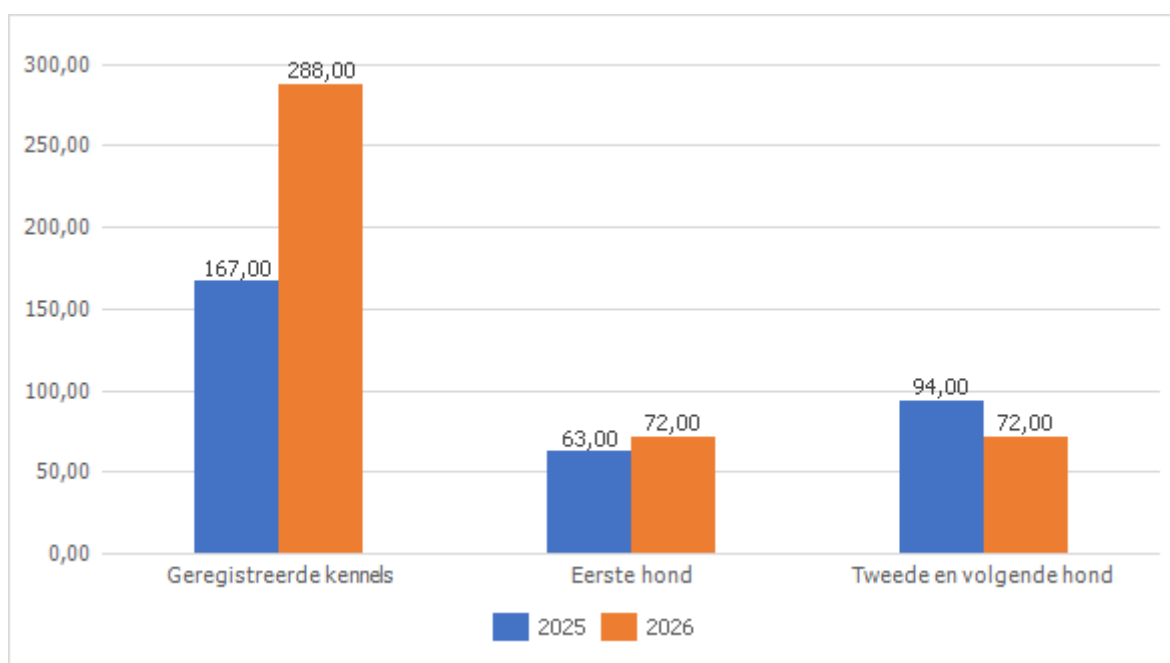
Motivering

De keuze voor een uniform tarief is gebaseerd op:

- eenvoud en transparantie: Eén tarief is eenvoudiger te begrijpen, uit te leggen en te administreren;

- Rechtsgelijkheid en proportionaliteit: Er is geen objectieve onderbouwing dat een tweede hond per definitie meer overlast of kosten veroorzaakt dan een eerste. Een uniforme benadering voorkomt het gevoel van willekeur.
- Draagvlak en acceptatie: Hondenbezitters ervaren de staffel als oneerlijk of ontmoedigend. Eén tarief sluit beter aan bij het streven naar meer begrijpelijke en breed gedragen gemeentelijke belastingen.

Voor kennels geldt dat deze minimaal vier honden hebben. Indien het werkelijk aantal honden toch lager is dan vier, dan kan de hondenbelasting op verzoek op het werkelijk aantal worden vastgesteld.

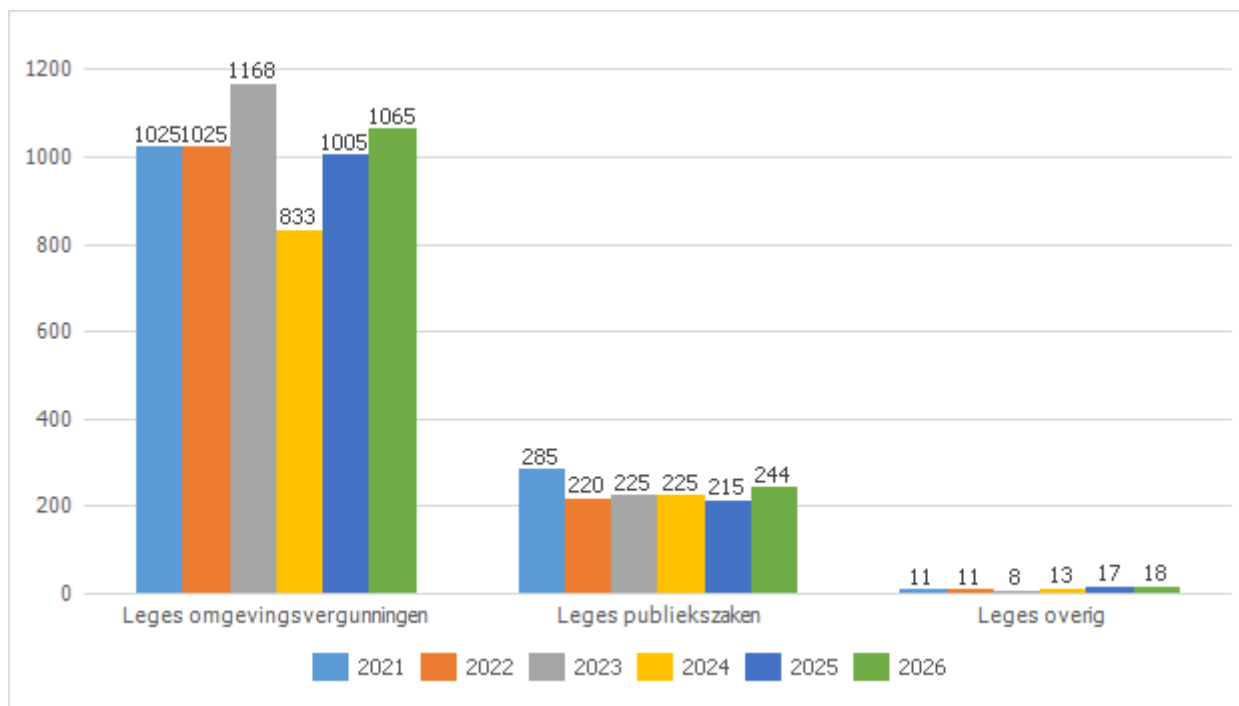

Gemeenteleges

Onderstaande tabel is een specificatie van de verwachte legesopbrengsten verdeeld naar:

- Leges omgevingsvergunningen;
- Leges publiekszaken;
- Overige leges

De jaren 2021 tot en met 2024 tonen de daadwerkelijk ontvangen leges. De jaren 2025 en 2026 tonen de begrote te ontvangen leges.

Bedragen x € 1.000

Berekening van kostendekkendheid

Gemeentelijke leges zijn vergoedingen die inwoners of bedrijven betalen voor bepaalde diensten van de gemeente, zoals een vergunning, paspoort of uittreksel.

De legesopbrengsten worden onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- Algemene dienstverlening: deze categorie omvat onder meer het verstrekken van identiteitsbewijzen en reisdocumenten, rijbewijzen, het voltrekken van huwelijken en registratie van partnerschappen;
- Omgevingswet: de opbrengsten in deze categorie bestaan uit de leges voor het aanvragen van omgevingsvergunningen en wijzigingen van omgevingsplannen;
- Europese dienstenrichtlijn: hierbij gaat het om vergunningen voor de horeca, het organiseren van evenementen en gebruiksvergunningen brandveiligheid.

De opbrengsten van deze leges mogen volgens de wet niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente maakt om de dienst te leveren. Dit heet kostendekkendheid.

We streven ernaar om leges zoveel mogelijk kostendekkend vast te stellen, zodat de lasten eerlijk en transparant worden verdeeld. Momenteel worden, met behulp van een extern bureau, alle kosten die hiervoor in aanmerking komen opnieuw beoordeeld. Bij het vaststellen van de legesverordening voor 2026 zullen de resultaten van het onderzoek verwerkt zijn en zal de

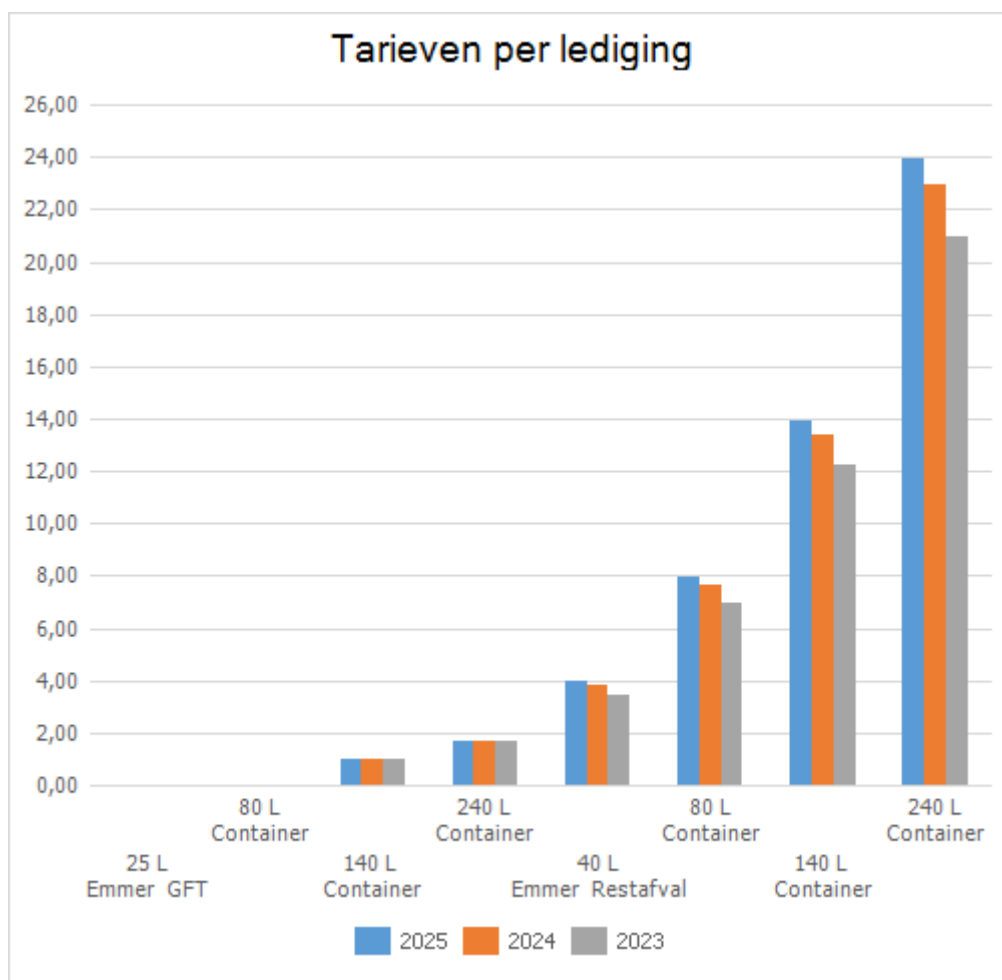
definitieve kostendekkendheid voor 2026 bekend zijn. Onderstaande tabel toont de voorlopige kostendekkendheid voor 2026.

Hoofdstuk	Kosten	Opbrengst	Percentage kostendekkendheid
Algemene dienstverlening	€ 665.827	€ 550.639	82,7%
Omgevingswet	€ 1.591.949	€ 1.058.487	66,5%
Europese dienstenrichtlijn	€ 17.319	€ 8.855	51,1%

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing stijgt in 2026 fors (+34%). Deze stijging wordt volledig doorberekend in het vaste tarief, dat toeneemt van €138,00 naar €186,00 per jaar. De kostenstijging is noodzakelijk door hogere kosten in de begroting van BLINK en onzekerheid over de hoogte van opbrengstenstromen. De egalisatiereserve biedt geen ruimte om de kostenstijging op te vangen. Er is bewust gekozen om het variabele tarief (diftar) niet te verhogen. De kosten per lediging van de restafvalcontainer zijn al fors, en een verdere verhoging kan ertoe leiden dat inwoners het systeem gaan ontwijken, bijvoorbeeld door restafval via de PMD-container weg te gooien. Dit zou een fors negatief effect hebben op zowel de kwaliteit van afvalstromen als op de inkomsten, omdat de vergoeding voor PMD vanuit Verpact vanaf 2026 afhankelijk is van de kwaliteit van het ingezamelde PMD.

Vanwege de forse kostenstijging is besloten de kostendekkendheid op 91% te houden (het niveau van 2025). De gemeente streeft ernaar om de kostendekkendheid de komende jaren geleidelijk te verhogen, met oog op het ravijnjaar 2028, waarin de financiële druk op gemeenten naar verwachting fors zal toenemen. Tegelijkertijd wordt verwacht dat de kosten voor afvalinzameling en -verwerking de komende jaren blijven stijgen, onder andere door strengere wet- en regelgeving, hogere milieueisen en een verwachte CO₂-heffing.

BIZ

Met ingang van 2023 is de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Someren-centrum in werking getreden. De in het centrum gelegen ondernemers en eigenaren van vastgoed betalen een bijdrage die volledig wordt doorbetaald aan de BIZ-vereniging.

Woonlasten regionaal en kwijtschelding

Woonlasten regionaal

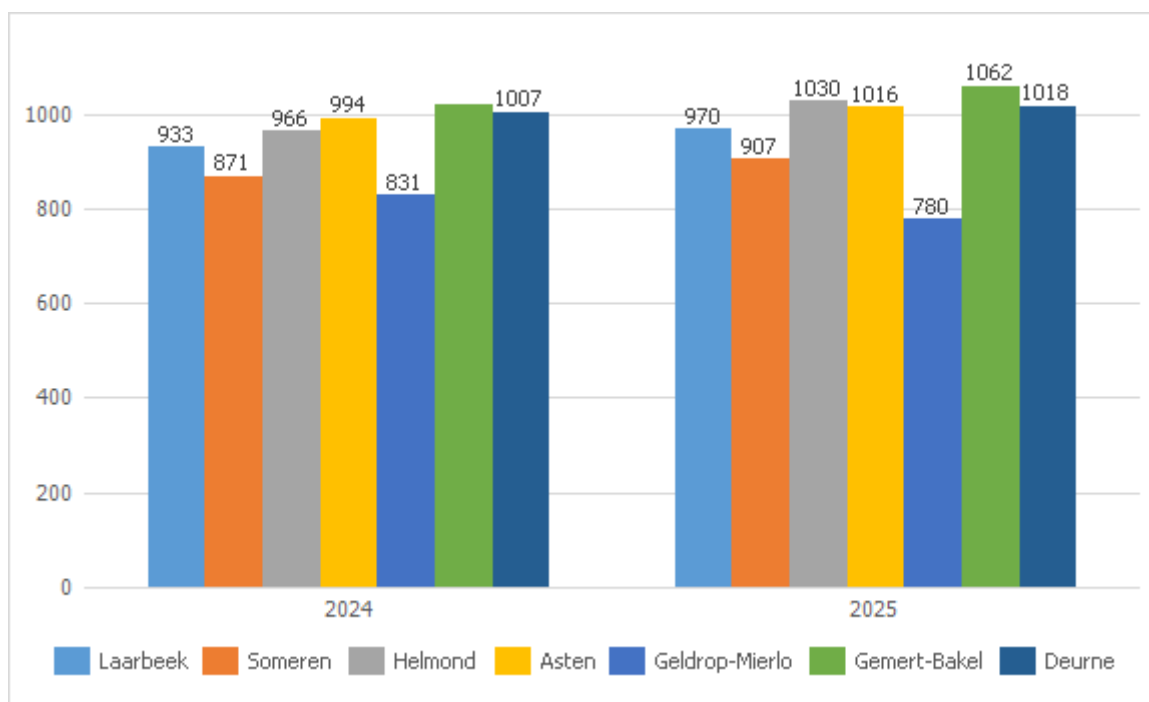
Woonlasten regionaal

Om meer inzicht te geven in de positie van de gemeente Someren is voor de woonlasten onderstaand overzicht opgenomen op regionaal niveau. Hierbij moet worden opgemerkt dat de verschillen in lastenpotentie tussen de gemeenten in belangrijke mate worden gecompenseerd door het verdeelsysteem van het gemeentefonds. Daardoor zijn de verschillen in tarieven tussen de gemeenten in belangrijke mate het gevolg van het verschil in kwantiteit en kwaliteit van de lokale voorzieningen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering. Hierbij is een normerende, sturende en controlerende functie voor het bestuur weggelegd. Dit laatste niet alleen

om de lastendruk te beheersen maar evenzeer om na te gaan of de burger waar voor zijn geld krijgt.

In onderstaande grafiek zijn de woonlasten voor meerpersoonshuishouden 2025 in de regiogemeenten weergegeven. Deze gegevens zijn overgenomen uit de "Atlas van de lokale lasten 2025" die is uitgegeven door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

Woonlasten per gemeente

Kwijtschelding/minimaregeling

Op grond van de "Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen gemeente Someren" kan kwijtschelding worden verleend voor het betalen van de afvalstoffenheffing. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding, wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en vermogenstoets op grond van door het Rijk vastgestelde normen. Bij de berekening van de kwijtschelding worden de kosten van bestaan binnen een bepaalde bandbreedte gesteld op 90% van het inkomen van de belastingschuldige. Gemeenten mogen een ruimer kwijtscheldingsbeleid voeren door dit percentage te verhogen tot maximaal 100%. De gemeente Someren voert een ruimer kwijtscheldingsbeleid en gaat uit van 100%. De behandeling van kwijtscheldingsverzoeken wordt vanaf 2018 voor de gemeente Someren uitgevoerd door de Belasting samenwerking Oost-Brabant. Jaarlijks wordt door ruim 100 belastingplichtigen uit de gemeente Someren kwijtschelding aangevraagd, naast de kwijtscheldingen die door BSOB automatisch worden verleend. Daarnaast kunnen bewoners een beroep doen op de minimaregeling.

Paragraaf: Verbonden partijen

Verbonden partijen betreffen organisaties en instellingen waarin een gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake als de gemeente de middelen, die aan een partij ter beschikking zijn gesteld, niet terugkrijgt bij faillissement van die partij of indien financiële problemen bij de derde partij kunnen worden verhaald bij de gemeente. Bij een bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap van de gemeente in een derde partij, hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze via aandelen mee kan stemmen.

Vanwege deze belangen en daarmee gepaard gaande risico's is het gewenst dat in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente Someren een bestuurlijke en financiële band heeft. In deze paragraaf worden deze nader toegelicht. De verbonden partijen worden hierbij opgesplitst in:

1. gemeenschappelijke regelingen
2. stichtingen / verenigingen
3. coöperaties / vennootschappen

In onderstaand financieel overzicht wordt de bijdrage per verbonden partij getoond verdeeld per jaarschijf.

	Jaar- rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeenschappelijke regelingen						
Peelgemeenten	2.577	3.001	3.166	3.166	3.166	3.166
Senzer	1.278	1.520	1.632	1.632	1.632	1.632
Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost	1.230	1.342	1.393	1.454	1.486	1.486
Belastingsamenwerking Oost - Brabant	457	443	432	432	432	432
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	1.282	1.052	1.096	1.096	1.096	1.096
Metropoolregio Eindhoven	289	326	337	337	337	337
GGD Brabant Zuidoost	882	950	990	990	990	990
ICT-NML	784	839	868	868	868	868
Blink	1.589	1.584	1.895	1.895	1.895	1.895
Een 10 voor de Jeugd*						
Totaal	10.368	11.057	11.809	11.870	11.902	11.902
Stichtingen en verenigingen						
Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant (BIZOB)	158	199	88	88	88	88
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	8	8	8	8	8	8
Totaal	166	207	96	96	96	96

Vennootschappen en coöperaties						
Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A.	48	49	49	49	49	49
NV Bank Nederlandse Gemeenten	-28	-33	-33	-33	-33	-33
Brabant Water NV	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	16	16	16	16	16

Bedragen x € 1.000

*bijdrage via Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten
Vestigingsplaats	Deurne
Doel en openbaar belang	Draagt zorg van de uitvoering van de WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning), Jeugdwet en BMS (Bijzondere bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening).
Partners	De deelnemende gemeenten zijn Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 3 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met 1 lid in de dagelijks bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 508.000.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 20.892.000.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 3.165.500.
Risico's	Voor de begroting 2026 wordt aangesloten bij de risico-inventarisatie die begin 2024, ten behoeve van de jaarrekening 2023, is gemaakt. Deze is gebaseerd op de methodiek van de nota op basis van de begrotingscijfers van 2024. De inventarisatie heeft de volgende risico's opgeleverd: - Ziekteverzuim; - Beveiliging van data / privacy; - Kwetsbaarheid organisatie; - Niet-functioneren; - Juridische risico's; - Inkoop en contractbeheer; - Uitvoering taken door andere gemeenten; - ICT-voorzieningen; - Politiek-bestuurlijke risico's; - Landelijke ontwikkelingen; - Verlofsparen.

	Per 31 december 2024 bestaat het saldo van het eigen vermogen uit de algemene reserve van € 556.000. Dit is inclusief de toevoeging van € 139.000 zoals besloten bij de jaarrekening 2024. Daarmee komt de actuele stand van het weerstandsvermogen op € 556.000. Dit betekent dat het weerstandsvermogen (afgerond) € 44.000 te laag is ten opzichte van het berekende financieel risico. In de nota is vastgesteld ernaar te streven de ratio weerstandsvermogen op minimaal 1 te houden. Dit betekent dat het weerstandsvermogen minimaal even hoog is als het berekende financieel risico. Voor de jaarrekening 2024 is het financieel risico opnieuw berekend met een uitkomst van € 600.000. Dit betekent een ratio van $556 / 600 = 0,9$. Het berekend risico bevestigt hiermee de noodzaak van een minimale algemene reserve van € 600.000. Het AB heeft in februari 2024 besloten het minimale tekort van € 44.000 aan te zuiveren vanuit toekomstige rekeningresultaten, zolang deze positief zijn. Bij een eventueel negatief rekeningresultaat wordt dit niet uit de reserve gedekt maar verhaald op de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen	De volgende ontwikkelingen zijn voor benoemd: Sociaal domein breed: - Integraal werken; - Innovatie en transformatie; - Management- en stuurinformatie; - Rechtmatige zorg; - Interne Controle en controle prestatielevering; - Digitale transformatie (inclusief AI en inwonersportaal); - Doorontwikkeling gebiedsteams; - Samenwerking binnen GR 'Een 10 voor de Jeugd'. Wmo: - Maatschappelijke opvang en beschermd wonen (nieuwe ontwikkeling); - Wmo-huishoudelijke ondersteuning (nieuwe ontwikkeling); - Wmo-begeleiding; - Toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten (vanaf 2025 in eigen beheer); - De Nieuwe Route – participatief beleidstraject huishoudelijke ondersteuning. Jeugd: - Inkoopsamenwerking jeugd; - Woonplaatsbeginsel (nieuwe ontwikkeling); - Flexpool jeugd en roldifferentiatie; - Doorontwikkeling groepsgerichte interventies. BMS: - Beleid en uitvoering BMS; - Samenwerking met Senzer en GGD. Inburgering & Leerplicht: - Taak Inburgering (vanaf juli 2024); - Onderzoek naar uitvoering Leerplichtwet door GR Peelgemeenten.
Rapportages	Ontwerpbegroting 2026.

Naam	Senzer
Vestigingsplaats	Helmond
Doel en openbaar belang	Integrale uitvoering Participatiewet, alsmede activiteiten op het vlak van arbeidsreïntegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand staan van de reguliere arbeidsmarkt.
Partners	De deelnemende gemeenten zijn Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Someren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en 1 lid in het dagelijks bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 20.128.000.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 24.500.000, waarvan voorzieningen € 3.500.000.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 1.631.575 (algemene middelen en structurele bijdrage).
Risico's	Senzer streeft ernaar om de gestelde doelen te bereiken en daarbij de risico's te beheersen. Restriscio's worden zoveel mogelijk afgedekt met het aanwezige weerstands capaciteit. In de Notitie Reserves en voorzieningen zijn de streefwaarden voor de ratio weerstandsvermogen vastgelegd op 80-125%. De ratio weerstandsvermogen wordt bepaald door de aanwezige weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Deze bedraagt 92%. Daarbij is geen rekening gehouden met het rekeningresultaat 2024 en 2025 en het eventueel niet (volledig) hoeven inzetten van de algemene reserve als dekking voor de loon- en prijsontwikkeling 2025 (€ 0,4 miljoen). De door Senzer gekwantificeerde risico's betreffen: - Rijksfinanciering en economische- en arbeidsmarktontwikkeling in relatie tot aantal uitkeringen en corresponderende lasten; - Lagere toegevoegde waarde: wegvallen opdrachten en/of druk tariefopstelling; - Loon- en prijsontwikkeling die afwijkt van gehanteerde CPB-ramingen; - Opname van opgebouwde verlofrechten in één jaar. - Toekomstbestendige organisatie; - Bedrijfscontinuïteit (fysieke en cybersecurity risico's); - Wegvallen transitievergoeding. Deze risico's resulteren in een benodigde weerstandsvermogen van € 9.955.000. Het aanwezige weerstandsvermogen bedraagt € 9.198.000.
Ontwikkelingen	Senzer heeft te maken met de volgende algemene ontwikkelingen: - Omgaan met krapte op de arbeidsmarkt; - Inzet inclusieve technologie; - Instrumentengids Dennis & Eva; - Ontwikkeling Senzer, de ontwikkeling en professionalisering van het vakmanschap van medewerkers van Senzer; - Extra aandacht voor het boeien en binden van personeel; - Digitalisering; - Huisvesting, de focus ligt in 2026 op de realisatie van het Strategisch Huisvestingsplan van Senzer; - Ontwikkelingen wet- en regelgeving (Participatiewet in Balans, Van School naar Duurzaam Werk, Proactieve Dienstverlening, Vereenvoudiging Inkomensondersteuning).
Rapportages	Ontwerpbegroting 2026.

Naam	Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant (VRBZO)
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doel en openbaar belang	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Kerntaken: Taken op het terrein van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het wettelijk kader wordt gevormd door de Wet veiligheidsregio's.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 686.694.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 47.289.873, waarvan voorzieningen € 798.208.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 1.393.261.
Risico's	De volgende risico's zijn geïdentificeerd: - Brandweezorg, o.a. wijzigingen in beleid FLO-regeling, loonkosten i.r.t. vrijwilligers en WNRA, loopbaanbeleid, vakbekwaamheid, aansprakelijkheden boven verzekerd bedrag; - Veiligheid, kosten grootschalige of langdurige crisis of incident; - Ondersteuning organisatie (bedrijfsvoering), o.a. huisvesting, informatieveiligheid (middelen/mensen ICT), Wet open overheid, stijgende rentekosten leningen. Op basis van de gekwantificeerde actuele risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 4,7 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 686.694, en ligt daarmee ruim onder de gewenste bandbreedte van € 2,4 tot € 3,2 miljoen. Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens zijn kans en impact van enkele risico's lastig in te schatten, waarbij met name de aansprakelijkheid bij de brand in Hapert zwaar meeweegt. In het uiterste geval, indien risico's zich daadwerkelijk voordoen en het beschikbare vermogen overschrijden, zal VRBZO terugvallen op de gemeenten in de gemeenschappelijke regeling om de kosten te dekken.

Ontwikkelingen	De afgelopen jaren waren er veel ontwikkelingen die de bedrijfsvoering raakten. Enerzijds betrof het nieuwe wet- en regelgeving zoals privacy wetgeving, informatiebeveiliging, de rechtmatigheidsverklaring, de Wet Open Overheid (WOO), en diverse landelijke personeels- en verlof(spaar)regelingen. Al deze items vragen om zelfstandig beleid en uitvoering. Anderzijds worden de werkzaamheden complexer, bijvoorbeeld door ontwikkelingen op het gebied van informatiegericht sturen en business intelligence, veranderende ICT-serviceconcepten en cybersecurity. Ook zijn de eisen op het gebied van duurzaamheid bij huisvesting, mobiliteit, personeel en inkoopprocessen landelijk én maatschappelijk flink aangescherpt. Belangrijke actuele ontwikkelingen zijn: - Ontwikkeling van een nieuw regionaal beleidsplan 2027–2030; - Versterking van de brandweerzorg, onder andere op het gebied van formatie, vakbekwaamheid en materieel; - Versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement, mede in het kader van de landelijke agenda crisisbeheersing; - Overige ontwikkelingen met financiële onzekerheid, zoals huisvesting en onderhoud van kazernes, verloop onder vrijwilligers en het loopbaanbeleid voor de beroepsbrandweer.
Rapportages	Ontwerpbegroting 2026.

Naam	Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
Vestigingsplaats	Oss
Doel en openbaar belang	BSOB is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen te garanderen. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
Partners	De deelnemers zijn de gemeenten Oss, Bernheze, Maashorst, Boekel, Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Someren en het Waterschap Aa en Maas en Waterschap De Dommel (per 1 januari 2026).
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 niet opgenomen in de begroting 2026 van BSOB.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 niet opgenomen in de begroting 2026 van BSOB.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 430.949 (op basis van productiecijfers).
Risico's	In artikel 53 van de Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde garantstelling opgenomen. Dit houdt in dat de deelnemers er zorg voor dragen dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen ten opzichte van derden te voldoen. De risico's komen conform de regelingen voor rekening van de deelnemers naar rato van hun aandeel in de bedrijfsactiviteiten (bijdragen). BSOB heeft zelf weinig financiële middelen om onverwachte kosten te dekken. Daarom is een post 'onvoorzien' opgenomen van € 68.073 (0,6% van de begroting). Indien deze ontoereikend is, staan de deelnemers garant.

Ontwikkelingen	De belangrijkste ontwikkelingen bij BSOB in 2026 zijn: - Toetreding Waterschap De Dommel Per 1 januari 2026 treedt Waterschap De Dommel toe tot de gemeenschappelijke regeling. BSOB voert voortaan de belastingtaken uit voor dit waterschap. De toetreding wordt arbeidsrechtelijk gezien als overgang van onderneming. Medewerkers van De Dommel komen over naar BSOB met behoud van arbeidsvoorwaarden. De structurele kosten nemen toe, maar worden via de verdeelsleutel toegerekend aan De Dommel. Incidentele kosten worden afzonderlijk in rekening gebracht. -Verhogen beveiligingsniveau gegevensbescherming BSOB streeft ernaar om binnen twee jaar het volwassenheidsniveau van gegevensbescherming te verhogen naar niveau 4 (BIO2). In 2026 zijn hiervoor incidentele kosten van € 150.000 opgenomen. De aanbesteding is gestart en het onderdeel Privacy is in uitvoering. -Hosting bij GouwBelastingen en Ortax Vanaf 2025 is de hosting ondergebracht bij GouwBelastingen en Ortax. De structurele kosten van € 80.000 per jaar zijn verwerkt in de begroting 2026 en de meerjarenraming. -Nieuwe Archiefwet en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) BSOB moet versneld documenten overbrengen naar het BHIC en digitale communicatiekanalen verder inrichten. Dit is onderdeel van de bredere digitaliseringsslag. -Geen leningen, geen renterisico BSOB heeft geen leningen uitstaan en loopt daardoor geen renterisico. De deelnemers zijn eindverantwoordelijk voor de bedrijfskosten.
Rapportages	Begroting 2026.

Naam	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doel en openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving. Vanaf 2026 is het programma regionale samenwerking opgebouwd uit drie pijlers: Samen Sterk in Brabant (SSiB), Omgevingsveiligheid en Collectieve Taken.
Partners	Gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de Provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 3.589.302.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 4.885.045, waarvan voorzieningen € 168.294.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 1.095.675.
Risico's	Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2026 en jaarrekening 2024 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.594.000 bedraagt. - Ransomware € 90.000 - Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten € 100.000 - Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zo wel vast als inhuur € 360.000 - Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers / inhuur via flexibele schil € 60.000 - Te lage productiviteit, niet veroorzaakt door ziekteverzuim € 504.000. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2024 € 2.000.000. Dat is meer dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Vandaar dat de deelnemers geen ODZOB-risico's in hun eigen financiële buffers hoeven af te dekken.
Ontwikkelingen	In december 2024 heeft het algemeen bestuur de meerjarenvisie herbevestigd. Deze is gestoeld op de missie en visie van de ODZOB. In tijden van grote transitie's en opgaven zijn richting, focus en keuzes nodig bij de inzet van de ODZOB voor vier jaar. Door meer richting en focus als collectief te bepalen, kan de ODZOB beter zijn inzet bepalen bij de huidige grote transitie's en opgaven. Daarmee ook een betere bijdrage leveren aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. In de meerjarenvisie zijn de pijlers veilig, gezond, duurzaam en omgeving verder uitgewerkt. Een belangrijk uitgangspunt bij de meerjarenvisie is het "fundament op orde". Alleen aanvullende inzet op de niveaus in samenhang en regionaal platform, daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen. De adviescommissie VTH (voorheen: commissie Van Aartsen) heeft geconstateerd dat er sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Dit heeft geleid tot het Programma Versterking VTH-stelsel. Hierin werken gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, Unie van Waterschappen en diverse ministeries samen aan de versterking van het VTH-stelsel. Eén van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. Het IBP VTH heeft daarom robuustheidscriteria met kritische prestatie-indicatoren (kpi's) vastgesteld. Aan de omgevingsdiensten is verzocht om uiterlijk 1 april 2026 met behulp van een toetsingskader te bepalen of de diensten aan deze kpi's voldoen. Op basis van een zelftoets heeft het algemeen bestuur in maart 2024 ingestemd met het plan van aanpak robuustheid. Het ministerie van I&W heeft eind 2024 geoordeeld dat de ODZOB voldoet aan de robuustheidscriteria en robuust is.

	In juli 2024 is de Ontwerpregeling Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2025 aan het algemeen bestuur voorgelegd. Er heeft hierbij zoveel als mogelijk afstemming plaatsgevonden met de GGD, Metropoolregio Eindhoven, Veiligheidsregio en de twee andere Brabantse omgevingsdiensten. De ontwerpregeling is toegezonden aan de colleges van de deelnemers met het verzoek een voorgenomen besluit te nemen tot vaststelling van de regeling en dit voorgenomen besluit voor een zienswijzeprocedure aan te bieden aan de raden en Provinciale Staten. In 2025 zal de regeling voor vaststelling worden aangeboden aan de deelnemers. In 2024 is gestart met het Programma voor- en nazorg Omgevingswet; een nieuwe fase in de voorbereiding op de Omgevingswet. Het staat in het teken van de overdracht van programma naar de lijn. Het oefenen en inregelen heeft als resultaat opgeleverd dat de systemen getest zijn en dat er regionaal ketentesten zijn uitgevoerd, op basis waarvan de samenwerkingsafspraken nader zijn gedetailleerd. In het najaar is vervolgens in samenwerking met deelnemers geoefend met echte (Wabo-)aanvragen. Het stikstofdossier kende, net als de voorgaande jaren, ook in 2024 vele uitdagingen met nieuwe voornemens en regelgeving vanuit Rijk en provincie. Er zijn zeer veel onduidelijkheden en rechtbanken in Nederland deden uitspraken in veel zaken die rechtstreeks de Wnb-vergunningverlening raakt. Indirect is er in veel gevallen ook impact op de Wabo-vergunningverlening en toezicht en handhavingstaken. De nieuwe jurisprudentie zorgt voor veel onzekerheid in de uitvoeringspraktijk. Samen met de andere Brabantse Omgevingsdiensten is er een handelingsperspectief opgesteld dat moet dienen als leidraad voor de uitvoering.
Rapportages	Begroting 2026.

Naam	Metropoolregio Eindhoven (MRE)
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doel en openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven. Kerntaken: Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV), Landelijk gebied, Energietransitie, Mobiliteit (incl. GGA) en Ruimte en wonen. Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen en ontwikkeling van het Landgoed.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 19.859.230.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 20.848.420, waarvan voorzieningen € 4.505.397.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 336.641.

Risico's	Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2018 de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven vastgesteld. In deze nota is vastgesteld wat de onder risicomanagement wordt verstaan en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in de begroting 2026 opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste risico's boven € 200.000 die op concernniveau worden onderkend zijn: - Landgoed Gulbergen, eeuwigdurende nazorg (€500.000); - MRE, uitbreiding van taken in het samenwerkingsakkoord 2023–2026: risico op niet-gerealiseerde externe financiering en vertraging in uitvoering door tekort aan projectmanagement en beleidsmatige ondersteuning (€ 400.000) - MRE, niet kunnen invullen van vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is (€ 225.000).
Ontwikkelingen	Regionale strategie en samenwerking incl. Landgoed Gulbergen - Doorontwikkelen en positioneren regio - Regionale aanpak Brede welvaart - Versterken samenwerking, participatie en communicatie - Start uitvoering samenwerkingsovereenkomsten met partnergemeenten zoals Weert, Meierijstad en Venlo - Voorbereiding overdracht stortplaats Gulbergen Landgoed Gulbergen - Nazorgplan goedgekeurd door Provincie Noord-Brabant - Start fysieke invulling van het landgoed Ruimte en wonen - Doorontwikkeling regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant - Versnelling woningbouw - Uitvoering financiële regeling onder convenant Beethoven Mobiliteit - Regionale strategie mobiliteit - Doorontwikkeling mobiliteitsaanpak MMMP 2040 - Schone, gezonde en veilige mobiliteit - Uitvoering korte termijn maatregelen uit Brainportdeal en Beethovendeal Energietransitie - Toekomstig energiesysteem (programmalijn Energiesysteem) - Duurzame opwek energie (programmalijn Grootschalige opwek) - Verduurzaming gebouwde omgeving (programmalijn Gebouwde omgeving en Warmte) - Start proces RES 2.0 en voortgangsrapportage RES 2026 - Versnelling uitbreiding elektriciteitsnetwerk via UTEB

	Economie - Doorontwikkeling mainport - Versterken vestigingsklimaat - Toekomstbestendig en robuust economisch ecosysteem - Uitvoering Regiodeal 'Thuis in Brainport' - Tenders Stimuleringsfonds en monitoring lopende projecten Landelijk gebied - Toekomstbestendig landelijk gebied - Transitie voedselketen - Uitvoering programma Vitale Groene Leefomgeving - Regionale investeringsagenda en waarderingssystematiek voor groene leefomgeving Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) - Archiefbeheer volgens wettelijke normen en regelgeving - Raadpleegbaarheid van archiefbescheiden - Collectie-opbouw die correspondeert met de regionale identiteit - Toetsing bij gemeenten of hun documentaire informatiehuishouding voldoet aan wet- en regelgeving - Adviseren van gemeenten - Informatie beschikbaar stellen aan publiek - Uitbreiding duurzame digitale opslagvoorziening - Efficiëntie-investeringen binnen bedrijfsvoering, geen verdere bezuinigingen
Rapportages	Concept-programmabegroting 2026.

Naam	GGD Brabant Zuidoost
Vestigingsplaats	Eindhoven
Doel en openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 5.590.000.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 26.220.000, waarvan voorzieningen € 2.895.000.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 990.497.

Risico's	Jaarlijks wordt bij de begrotingsbehandeling een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. De omvang van de algemene reserve/het weerstandsvermogen van de GGD BZO neemt de laatste jaren weer langzaam toe, hoewel nog niet geheel in overeenstemming met de geraamde risico's. De risico-inventarisatie van begin 2025 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 2.700.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 2.200.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Eerder is besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet direct tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, en dat de kaders en staffels zoals vastgesteld in de beleidsnotitie Kaders P&C-documenten 4GR hiervoor leidend zijn. Gegeven de verwachte omzet 2026 is voor PG een bandbreedte van toepassing van € 2.000.000 tot € 2.400.000 en voor AZ van € 1.500.000,- tot € 2.000.000,-. In de 4GR-notitie is ook vastgesteld dat dit een kaderstellende bandbreedte is. Dit betekent dat het aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten wordt of die bandbreedte ook volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een lager weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van hogere omvang niet uit die algemene reserve kunnen worden opgevangen. De reserves per ultimo 2024 voor bestemming van het exploitatieresultaat 2024 zijn ca. € 2.300.000 voor PG en ca. € 1.750.000 voor AZ. Als belangrijkste nieuwe of toegenomen risico's worden nu geïdentificeerd: - Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden/ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden. - Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. Vanwege toegenomen (inzicht in de) externe dreiging en ervaringen (o.a. datalek Covid), de geconstateerde achterstand in informatiebeveiliging in combinatie met de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de GGD zowel bij PG als AZ beheert, wordt de omvang van dit risico hoger ingeschat. - De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crisis maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de genoemde crises heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.
Ontwikkelingen	De GGD ziet voor de komende jaren de volgende maatschappelijke uitdagingen: - Versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid - Effecten van Covid-19 op de volksgezondheid - Het verkleinen van gezondheidsverschillen - Bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving - Bevorderen van een mentaal gezonde samenleving - Een signalerende regionale functie in de openbare geestelijke gezondheidszorg - Toenemende zorgvraag door bevolkingsgroei en vergrijzing in de regio - Arbeidsmarktkrapte in de zorgsector - De juiste ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen, inclusief zorgcoördinatie en technologische innovatie
Rapportages	Programmabegroting 2026.

Naam	ICT NML
------	---------

Vestigingsplaats	Roermond
Doel en openbaar belang	Flexibelere, efficiëntere en professionelere dienstverlening op gebied van ICT. Een volwaardig partner van huidige en toekomstige deelnemers om de uitdagingen vanuit maatschappij en technologie het hoofd te bieden.
Partners	De deelnemers zijn de gemeenten Asten, Leudal, Nederweert, Roermond, Someren, Venlo en Weert.
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2026 € 560.000.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 1.320.000, waarvan voorzieningen € 290.000.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 867.751.
Risico's	De volgende risico's zijn geïdentificeerd: - Diefstal en fraude; - Langdurig ziekteverzuim; - Inbreuk op informatiebeveiliging; - Juridisch risico rondom contracten; - Afscheid nemen personeel; - Langdurige uitval ICT systemen - Extra inhuur door krapte arbeidsmarkt; - Extreme prijsindexatie leveranciers; - Vervanging Microsoft (Transatlantic Data Privacy Framework). ICT NML heeft in het verleden gekozen voor een ratio van 1,0. Een ratio van 1,0 wordt gezien als voldoende. Gezien de forse stijging van de risico's is in overleg met de gemeenten ervoor gekozen om ten minste 50% van het weerstandsvermogen bij ICT NML op te bouwen. De gemeenten nemen het overige deel op in hun eigen weerstandsvermogen. Op basis van bovenstaande risico's is volgens risicosimulatie (Monte-Carlo methode) het noodzakelijke weerstandsvermogen bepaald bij een zekerheidspercentage van 90%. Het benodigde weerstandsvermogen van ICT NML bedraagt na deze simulatie afgerond € 1.070.000. Bij een noodzakelijke weerstandscapaciteit binnen ICT NML van € 535.000 is de weerstandscapaciteit voldoende opgebouwd. De ratio weerstandsvermogen bedraagt nu 1,04.
Ontwikkelingen	In 2026 ligt de focus van ICT NML op de volgende speerpunten: - Doorontwikkeling van procesgericht werken en integratie in het ISMS (Information Security Management System). - Versterken van de cyberweerbaarheid, inclusief het ISO 27001 certificeringstraject en AVG-certificering. - Verdere uitrol van de digitale Cybercoach en verplichte leermodules voor medewerkers. - Doorontwikkeling van goed werkgeverschap, inclusief opvolging van het Great Place To Work onderzoek. - Verdere integratie van ECGeo binnen ICT NML en uitbreiding van geo-producten en diensten. - Doorontwikkeling van communicatie, intranet en website, inclusief nieuwe ICT NML-huisstijl. - Optimalisatie van de informatiehuishouding in het kader van de Wet open overheid (Woo).
Rapportages	Begroting 2026.

Naam	Blink
Vestigingsplaats	Helmond
Doel en openbaar belang	Blink heeft tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van afvalinzameling en reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling, die bij wet aan de deelnemende gemeenten zijn opgedragen en/of die voortvloeien uit de aan de gemeenten toevertrouwde zorg voor de eigen huishouding op het terrein van het milieu. De intergemeenschappelijke samenwerking met een particuliere partner leidt hierbij tot een maatschappelijke meerwaarde. Vanaf 2026 is Blink ook actief als kenniscentrum voor beleidsadvisering en -implementatie op het gebied van afvalbeleid.
Partners	De gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren en Son & Breugel
Bestuurlijk belang	De gemeente Someren is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Eigen vermogen	Blink kent geen eigen vermogen.
Vreemd vermogen	Per 31-12-2026 € 25.015.000.
Financieel resultaat	Nihil, er vindt jaarlijks afrekening plaats met de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage 2026 € 2.009.000.
Risico's	Blink beschikt niet over een eigen vermogen om niet begrote en/of onvoorziene kosten te dekken. Als de risico's zich voordoen worden de kosten hiervan in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. 1. Fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik Binnen Blink zijn processen onderkend die gevoelig zijn voor fraude, zoals het muteren van crediteuren en de omgang met waardevolle afvalstromen. Er zijn beheersmaatregelen getroffen, zoals het vierogenprincipe en logcontrole. 2. Rechtmatig inkopen Er is een aanbestedingskalender opgesteld en een spend-analyse wordt uitgevoerd. Niet rechtmatig inkopen kan leiden tot claims. 3. Digitale veiligheid Er is een cyberverzekering afgesloten. Extra werkzaamheden bij dataverlies zijn niet uitgesloten. 4. Prijsrisico verwerkingskosten/opbrengsten afvalstromen De totale verwerkingskosten bedragen circa € 4.400.000. Prijzen liggen vast binnen contractperiodes, maar fluctuaties in tonnages en marktprijzen blijven een risico. 5. Regelgeving verduurzaming wagenpark Op basis van de Clean Vehicle Directive moet Blink uiterlijk in 2030 haar wagenpark verduurzamen. De financiële gevolgen zijn nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt. 6. Onvoorzien Op basis van de risicoanalyse is een post onvoorzien opgenomen van € 283.000, verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen	- In 2024 heeft Blink de ontvlechting met PreZero afgerond. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de verdere verzelfstandiging van de organisatie. De focus ligt nu op het versterken van de interne organisatie en het aangaan van nieuwe strategische samenwerkingen. - Medio 2024 is een zienswijzeprocedure gestart voor het aanvragen van het lidmaatschap van Coöperatieve Vereniging Midwaste U.A. Dit proces loopt door in 2025. Midwaste is een coöperatieve vereniging van veertien regionale afval- en reinigingsbedrijven die samenwerken aan een circulaire economie. - Blink investeert in kennisdeling, innovatie en gezamenlijke inkoop via Midwaste. - De organisatie is verder geprofessionaliseerd met de structurele invulling van sleutelposities zoals HR-manager en hoofd Financiën & Control. - De financiële verordening is aangepast in verband met de gewijzigde BBV-regels, waaronder de verplichte rechtmatigheidsverklaring door het dagelijks bestuur.
Rapportages	(Concept-) begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Naam	Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd
Vestigingsplaats	Deurne
Doel en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is opgericht om namens 11 gemeenten de inkoop en organisatie van jeugdhulp te verzorgen. Het doel is het bieden van tijdige, passende en betaalbare zorg aan jeugdigen en gezinnen, met als uitgangspunt "zo thuis en nabij mogelijk". De GR draagt bij aan het realiseren van de Hervormingsagenda Jeugd en het Integraal Zorgakkoord.
Partners	Gemeentelijke regeling Peelgemeenten (bedrijfsvoering) Bizob (inkoopondersteuning) Regio 21 voor de Jeugd (bovenregionale jeugdhulp) Samen voor Jeugd (subregionale samenwerking) 11 deelnemende gemeenten: Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.
Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur..
Eigen vermogen	Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd kent geen eigen vermogen.
Vreemd vermogen	Er zijn geen leningen of schulden opgenomen.
Financieel resultaat	Ingeschat resultaat 2026: € 0 (sluitende begroting).
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt via de Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten.
Risico's	Bepaalde risico's, de belangrijkste zijn: Inkooprisico's (liggen bij gemeenten) Privacyrisico's bij het Regionaal Matchings Team Verplichte naleving van BBV, Woo, AVG en Archiefwet Verhoogde kosten door transitie naar openbaar lichaam
Ontwikkelingen	In 2026 wordt de GR formeel opgericht als openbaar lichaam. Dit brengt extra verplichtingen en kosten met zich mee, o.a. op het gebied van bedrijfsvoering, informatiehuishouding en juridische structuur. De GR zet in op kleinschalig verblijf, samenwerking met ervaringsdeskundigen, datagedreven werken en versterking van lokale teams.
Rapportages	(Concept-) ontwerpbegroting 2026.

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant (BIZOB)
Vestigingsplaats	Oirschot
Doel en openbaar belang	BIZOB zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de gemeente Someren regelt BIZOB inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij BIZOB aangesloten organisaties. De inkoop samenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.
Bestuurlijk belang	BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.
Risico's	De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.

Naam	Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
Vestigingsplaats	Helmond
Doel en openbaar belang	In het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost werken overheid, politie, justitie, reclassering, kinderbescherming en (verslavings)zorg samen. Hun gezamenlijke doel is de veiligheid en leefbaarheid in de 21 regiogemeenten in Brabant Zuidoost te verbeteren.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur (AB) bestaat uit bestuurders van de 21 gemeenten in de regio Brabant Zuidoost. Het AB vertegenwoordigt de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Naast het AB kennen we een regiegroep, bestaande uit de bestuurders van meer dan 20 ketenpartners. De regiegroep heeft een adviserend functie. Om privacygevoelige informatie te kunnen delen en te voldoen aan de huidige wet- en regelgeving (AVG) is het samenwerkingsconvenant in 2020 herijkt.
Risico's	Uit 2016 is er een samenwerkingsovereenkomst ondertekend voor onbepaalde tijd, waarbij partners (niet gemeenten) met een opzegtermijn van een half jaar de samenwerking kunnen opzeggen. Hierbij is het uitgangspunt dat overige deelnemers (ook gemeenten) geen financiële schade ondervinden van de opzegging.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A.
Vestigingsplaats	Heeze
Doel en openbaar belang	Bos- en natuurbeheer. De Bosgroep ondersteunt de leden op diverse manieren bij de ontwikkeling, inrichting en beheer van hun bos- en natuurterreinen.
Bestuurlijk belang	Gemeente Someren is lid van bosgroep.
Risico's	De leden zijn slechts aansprakelijk tot het bedrag van hun contributie en hoeven niet mee te betalen aan tekorten.

Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel en openbaar belang	Voorzien in financieringsbehoefte van publiekrechtelijke rechtspersonen.
Bestuurlijk belang	Jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Geen.

Naam	Brabant Water NV
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel en openbaar belang	Verzorgen watervoorziening.
Bestuurlijk belang	Jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Geen.

Paragraaf: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Someren is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 81,43 km²). De kapitaalgoederen zijn van belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van onze gemeente, onder meer op het gebied van de leefbaarheid, veiligheid, verkeer en vervoer en recreatie. De kwaliteit van de kapitaalgoederen is bepalend voor het voorzieningenniveau.

Een groot vermogen is geïnvesteerd in de kapitaalgoederen in onze gemeente. Onderhoud en beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. Met het beheer en onderhoud van wegen, straatverlichting, openbaar groen, speelvoorzieningen, water en riolering en gebouwen is een grote inzet van onze middelen (personeel en financiën) gemoeid.

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten van de verschillende kapitaalgoederen. Tijdens het integraal programmeren van de openbare ruimte worden de middelen van de diverse disciplines bij elkaar gebracht, zodat voorbereiding en realisatie van projecten waar nodig integraal vorm krijgen. De middelen worden door de gemeenteraad beschikbaar gesteld: enerzijds via de gesloten financiering van het gemeentelijke rioleringsplan; anderzijds via het integraal kostendekkingsplan openbare ruimte, waarin de kosten van de meerjarenonderhoudsplannen wegen, verkeer en groen in samenhang 10 jaar vooruit zijn gepland. Eens per twee jaar wordt een uitvoeringsplan opgesteld waaruit voor de korte termijn blijkt welk groot onderhoud en vervangingen worden uitgevoerd. Dit doen we met een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Daarbij wordt dan ook getoetst of de beschikbare middelen voldoen voor de korte termijn.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat doen we hiervoor?

Rationeel beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen middels actuele onderhoudsplannen.

Mutaties en indexeringen

Met kostendekkingsplannen wordt in beeld gebracht welke bedragen jaarlijks benodigd zijn voor verantwoord beheer en vervanging. Zo'n plan wordt opgesteld op basis van het areaal, de onderhoudsstrategie en het prijspeil van dat moment. Kostendekkingsplannen worden minstens eens per vijf jaar opgesteld.

De kapitaalgoederenparagraaf is het instrument om tussentijds mutaties van de kapitaalgoederen en opgetreden prijsindexaties te verwerken. Door dat te doen zijn er voldoende middelen beschikbaar voor regulier beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen. Daarmee wordt kapitaalvernietiging adequaat voorkomen.

Inzicht in actuele hoeveelheden en aantallen kapitaalgoederen worden verkregen door analyse van geografische kaartmateriaal dat de gemeente voor dit doel actueel houdt.

Prijsindexeringen voor de utiliteitsbouw, installatietechniek, grond-, weg- en waterbouw worden periodiek door onafhankelijke partijen gepubliceerd. In de paragraaf kapitaalgoederen gebruiken we de indexcijfers van het CBS om inzichtelijk te maken welke bijstelling aan de budgetten noodzakelijk.

Onderhoud Riolering

Actueel beleidskader

Het actuele gemeentelijk rioleringsbeleid is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Dit plan is vastgesteld door de raad op 10-12-2020.

Tot 2024 was een Gemeentelijk Rioleringsplan (verder GRP) een verplichting vanuit de wet milieubeheer. Sinds de overgang naar de Omgevingswet is deze verplichting vervallen, maar is het wel raadzaam om als programma onder de Omgevingswet de nodige zaken vast te leggen.

Vaststelling van een nieuw beleidskader Water en Rioleringsplan 2026-2030 (WRP) is gepland op 09-10-2025. De begroting gaat uit van het nieuwe WRP 2026-2030.

Kwaliteitsniveau

Het beleid is gericht op een efficiënt beheer en onderhoud van de voorzieningen voor riolering en waterhuishouding van de Gemeente Someren. Met het huidige WRP hebben we voldoende middelen om de riolering- en waterhuishouding goed te kunnen beheren. Daarnaast zijn in het WRP maatregelen opgenomen om knelpunten in afvoer te verbeteren. Gezien de klimaatverandering en de wateroverlast die daarmee gepaard gaat is voor de looptijd van dit WRP voorzien in middelen om de gemeente meer klimaatrobust te maken.

In projecten waar riolering wordt aangelegd of vervangen geldt voor zover doelmatig het principe van scheiden van vuil en schoon water. Hierdoor neemt het areaal gemengde riolering af, dit is beter voor de volksgezondheid en de waternatuur. De kwaliteit van het hemelwater en de mogelijkheden om deze vast te houden in de bebouwde kom spelen hierbij een centrale rol.

Financieel kader

In het WRP is een meerjarig kostendekkingsplan opgenomen op basis van prijspeil 2025. Areaal uitbreidingen en inflatie hebben invloed op de benodigde bedragen om de maatregelen uit het WRP uit te kunnen voeren.

Areaal

Areaaluitbreidingen hebben op de korte termijn maar een beperkte invloed op de onderhoudskosten van de riolering. Dit komt omdat nieuwe voorzieningen in de eerste jaren maar weinig onderhoud behoeven. Noemenswaardige overschrijdingen op de exploitatiebudgetten

worden hierdoor dan ook niet verwacht. Aanpassing van budgetten aan het areaal vind daarom slechts periodiek plaats op het moment dat een nieuw kostendekkingsplan opgesteld wordt.

Areaal	
Riolering vrij verval	130 km
Gemalen	24 stuks
Randvoorzieningen	9 stuks
Persleidingen	9 km
Pompunits	452 stuks
Drukleidingen	122 km
Watergangen	600 km
Duikers	1598 stuks

Indexering

Het kostendekkingsplan riolering is juni 2025 opgesteld op basis van het toen geldende prijspeil. Om de beoogde maatregelen te kunnen uitvoeren is opgenomen dat zowel de uitgaven als de inkomsten (rioolheffing) geïndexeerd zullen worden.

Uitwerking

Voor de begroting 2026-2029 leidt dit tot onderstaande bedragen die gesplitst zijn in de reguliere exploitatie en projecten die direct ten laste van de voorziening zijn gebracht.

Exploitatie	2026	2027	2028	2029
Exploitatie riolering (inclusief BTW)	2.497	2.686	2.802	2.891
Opbrengsten rioolheffing	-2.297	-2.446	-2.604	-2.774
Inzet voorziening GRP/WRP	-200	-240	-198	-117
Saldo	-	-	-	-

Onderhoud Groen

Kwaliteitsniveau/actueel beleidskader

Het openbaar groen bestaat uit groenvlakken (gazon, bermen, heesters, hagen, bosplantsoen) en bomen. Hoe wij het openbaar groen onderhouden is opgenomen in het Groenbeheerplan 2023-2026. Dit plan gaat uit van een onderhoudsniveau met de daarmee samenhangende kosten. Door verschillende actuele ontwikkelingen, waaronder het veranderende klimaat, wordt het beheer van het stedelijk groen aangepast in verzorgingsniveau, plantkeuze, onderhoudswijze en kosten.

In het vastgestelde groenbeleid (Groenvisie 2017 en Beleidskaders stedelijk groen 2017) is het belang van het openbaar groen in Someren in relatie tot de leefomgeving vastgelegd. Het groen staat ten dienste van allerlei functies zoals recreatie, spelen, beweging, biodiversiteit, waterberging. Klimaatadaptatie is één van de actuele ontwikkelingen waar nu veel aandacht voor is. In het bomen- en groenbeleid is hier op ingespeeld: groen is een effectief middel tegen hittestress en helpt bij de beheersing van water in het openbaar gebied.

Financieel kader

In de begroting zijn middelen opgenomen om het openbaar groen dagelijks te onderhouden. Omvorming en vervanging van verouderde, versleten groenvoorzieningen is nodig om deze op lange termijn in stand te houden. De investeringen voor de komende vier jaar zijn berekend en opgenomen in de begroting.

Onderhoud Gebouwen

Actueel beleidskader

Het beleid bij Onderhoud Gebouwen is erop gericht de gebouwen in stand te houden voor de functie waarvoor ze zijn ingericht. Hierbij wordt verduurzaming van de gebouwen nadrukkelijk nagestreefd. De huidige onduidelijke regelgeving heeft hier nadrukkelijk invloed op.

Kwaliteitsniveau

De onderhoudsplanung wordt opgesteld op basis van actuele onderhoudstoestanden alsmede de geldende regelgeving op dit gebied. Hierbij wordt telkens gezocht naar een goede kwaliteit in relatie tot de daarmee samenhangende kosten.

Financieel kader

In april 2025 is de Onderhoudsbegroting Gebouwen geactualiseerd. De significante prijsstijgingen in de bouwsector voor materiaal en arbeid zijn in 2024 grotendeels verwerkt. Voor 2025 en verder

is een gangbare indexatie opgenomen. Op basis hiervan is de jaarlijkse dotatie in de voorziening onderhoud gebouwen, ingaande 2026, met € 6.588 exclusief niet compensabele BTW verhoogd. Bij de eerstvolgende actualisering in 2026 zal de hoogte van de dotatie opnieuw worden beoordeeld.

De geplande uitgaven ten laste van de Voorziening onderhoud gebouwen, voor het jaar 2026 bedragen € 1.351.939 exclusief niet compensabele BTW. Daadwerkelijke uitvoering is afhankelijk van uitvoering werkzaamheden op het gebied van verduurzamen. Ook eventueel te verkrijgen subsidie op deze werkzaamheden kan hierop van invloed zijn. Verder kunnen de daadwerkelijk uitgaven afwijken ten opzichte van de financiële planning als geplande werkzaamheden niet uitgevoerd cq doorgeschoven worden.

Onderhoud Wegen

Inleiding

Bij het opstellen van een kostendekkingsplan wordt het aanwezige areaal inzichtelijk gemaakt en worden de theoretische onderhoudscycli geactualiseerd op basis van het meest actuele prijspeil. Door een koppeling te maken met de leeftijd van de verharding wordt inzichtelijk gemaakt welke uitgaven jaarlijks gemaakt worden voor tussentijds onderhoud en rehabilitaties. De benodigde bedragen voor de eerstkomende 10 jaar worden gebruikt voor de begroting. In 2022 is het Kostendekkingsplan wegen 2023 (op basis van het prijspeil 1-1-2022) opgesteld.

Naast een kostendekkingsplan voor wegen, waarmee de benodigde kostendekking voor de lange termijn in beeld wordt gebracht, wordt ook een uitvoeringsplan wegen opgesteld, het IBOR. Dit is begin 2024 opgesteld, begin 2026 volgt het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) Someren 2026.

Voor het opstellen van een uitvoeringsplan wordt de kwaliteit van alle te beheren verharding in beeld gebracht met een visuele wegininspectie. Deze kwaliteitsgegevens worden getoetst aan landelijke richtlijnen. Vervolgens wordt op basis van de schade, de oorzaak, de leeftijd, de ondergrond en rekening houdend met de andere beheerstaken het IBOR opgesteld, met daarin het groot wegonderhoud en -vervangingen. Daarbij wordt de vorm van het onderhoud of rehabilitatie, het jaar van uitvoering en de kosten in beeld gebracht. Deze gedetailleerde planning wordt gemaakt voor de eerste drie jaar (de korte termijn).

Areaal	m2
Verharde rijbanen	1.215.000
Fietspaden	165.000
Voetpaden	268.000
Overige verhardingen	188.000
Totaal	1.836.000

Prijsindexering Grond, Weg- en Waterbouw

Prijsindex (CBS: GWW 42/42, 220=100)	
januari 2022	115,3
januari 2025	136,4

Toelichting

Voor het wegbeheer wordt gebruik gemaakt van het indexcijfer van het CBS, Grond-, weg- en waterbouw (GWW). Voorheen werd gebruik gemaakt van de cijfers waarbij januari 2015 100% was. Deze cijfers worden niet meer ondersteund. Daardoor wordt er vanaf nu gebruik gemaakt van GWW prijsindex van het CBS, maar dan van de cijfers waarbij januari 2020 100% is.

Bij de Kostendekkingsplannen en begroting wordt altijd rekening gehouden met het prijspeil van januari van het betreffende jaar. Het laatste Kostendekkingsplan wegen is opgesteld op basis van prijspeil 1-1-2022. De bedragen worden voor nu bijgesteld op basis van het prijspeil van 1-1-2025. Dit leidt tot een toename van 18,30%.

Beleidskaders	
Kostendekkingsplan Wegen 2023	2-3-2023
Besluitvorming Zero Based Budgeting (ZBB)	2025

Financieel kader op basis van Kostendekkingsplan wegen 2023 en ZBB

Financieel		2026	2027	2028	2029
Rehabilitatie wegen (investering die worden gekapitaliseerd)		3.644	3.644	3.644	3.644
Tussentijds onderhoud wegen (jaarlijkse storting in voorziening)		1.102	1.102	1.102	1.102
Klein onderhoud wegen (ten laste van exploitatie)		35	35	35	35
Totaal		4.781	4.781	4.781	4.781

Toelichting

Bij de bedragen voor de rehabilitaties en tussentijds onderhoud zijn de bedragen afkomstig uit het Kostendekkingsplan Wegen 2023, verhoogd met 18,30%, conform de cijfers van januari 2025 van het CBS.

Bij het ZBB traject zijn de volgende bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd:

- Een verlaging van de jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen van € 40.000,-, doordat de inkomsten van degeneratiekosten voor nutsbedrijven (bijdrage voor herstel

verhardingen a.g.v. graafwerkzaamheden nutsbedrijven) hoger is dan in de praktijk nodig is voor herstel van verharding;

- Vier jaar lang een verlaging van de storting in de voorziening onderhoud wegen van € 108.000,-. Op basis van de planning de planning in het onderliggende onderhoudsplan is de storting in de voorziening aangepast.

Uitgaven voor rehabilitatie worden geactiveerd en afgeschreven over 35 jaar. Deze kosten gaan als kapitaallasten mee in de exploitatie. Het tussentijds onderhoud wordt gedekt uit de voorziening onderhoud wegen, daarvoor wordt jaarlijkse een storting in de voorziening gedaan. Het klein onderhoud (dagelijks onderhoud uitgevoerd door de buitendienst) komt ten laste van de exploitatie. Dat zelfde geldt voor het benodigde budget voor verzorging van verharding, te weten vegen/onkruid-beheersing.

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Algemeen

De gemeente Someren is er voor de inwoners, bedrijven en organisaties van de gemeente, waarbij we werken en handelen vanuit de Samenleving Dichtbij. Een gemeente die van iedereen is, die er woont, werkt, leeft of verblijft. Waarin iedereen mee kan doen aan de maatschappij en inwoners zelf bijdragen aan een fijne leefomgeving.

Organisatie

Wij zijn een flexibele en lerende organisatie die midden in de samenleving staat. De wereld verandert, en wij bewegen mee — altijd met de inwoner centraal. We werken vanuit de bedoeling: het goede doen, waarde creëren en bijdragen aan geluk.

Met heldere en betrouwbare communicatie bouwen we aan vertrouwen. Samenwerking is daarbij essentieel: met collega's, partners en inwoners. Met trots en plezier zetten we ons in voor maatschappelijke opgaven, passend bij de mogelijkheden van deze tijd.

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn de belangrijkste waarden van onze organisatie. De vijf kernwaarden zijn: samenwerken, eigenaarschap, betrouwbaarheid, kwaliteit en daadkracht. Wij streven ernaar om deze kernwaarden in onze houding en gedrag te laten zien. Kernwaarden werken pas goed als we dit in houding en gedrag intrinsiek laten zien. En dat is onderdeel van onze cultuur. Samen maken we de cultuur van gemeente Someren.

Toelichting specifieke kosten

In onze financiële verordening zijn een aantal specifieke kosten genoemd, welke in deze paragraaf opgenomen dienen te worden.

Onderstaand een specificatie van deze kosten:

Personele kosten

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de personele lasten, die ten laste van de exploitatie geboekt worden:

Personele lasten	Jaarrekening	Begroting	Begroting
	2024	na wijziging 2025	2026
Lonen en salarissen (expl.)	10.875	13.120	13.699
Tijdelijk personeel/inhuur	2.599	2.110	1.132
Totaal	13.474	15.230	14.831

Bedragen x € 1.000

De stijging van de personele lasten ten opzichte van 2025 wordt veroorzaakt door:

- De verwerking van de CAO;
- Een index van 4,5% op de lonen en salarissen;
- Stijgingen van schaal en periodieken per 1 januari.
- Uitbreiding van het aantal formatieplaatsen (omzetting inhuur in vaste krachten);
- In de begroting 2026 wordt bij inhuur geen rekening gehouden met langdurig ziekte en frictiekosten voor het niet invullen van vacatures.

Opvolging aanbevelingen rekenkamercommissie onderzoek externe inhuur

De Rekenkamercommissie heeft in 2025 onderzoek gedaan naar de externe inhuur en daarbij aanbevelingen gedaan. Het College heeft hierop gereageerd en aangegeven hoe zij dit willen oppakken. In 2026 gaan we hiermee aan de slag en informeren wij u via de jaarstukken 2026 over de uitvoering.

Huisvestingskosten

De gemeente is eigenaar van diverse panden. In onderstaande tabel zijn de huisvestingskosten van deze panden vermeld. Onder huisvestingskosten vallen onder meer de afschrijvingen, beheers- en energiekosten, verzekering, belasting en heffingen en onderhoud. Voor onderhoud zijn de kosten opgenomen voortkomende uit de gemiddelde jaarlijkse toevoeging aan de voorziening onderhoud gebouwen. Niet meegenomen zijn de opbrengsten zoals verhuur van sportaccommodaties.

Omschrijving	Jaarrekening	Begroting	Begroting
	na wijziging		
	2024	2025	2026
Gemeentehuis	268	277	304
Multifunctionele accommodaties	758	809	818
Sportaccommodaties	814	851	882
Onderwijs	547	571	625
Musea en Cultureel erfgoed	55	55	67
Totaal	2.442	2.563	2.696
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

- Voor alle gebouwen geldt: De kosten stijgen door hogere afschrijvingskosten en een hogere doorbelasting personele kosten.

Budgetten raad, griffie, rekenkamer en accountant

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de kosten voor de Raad, griffie, rekenkamer en accountant:

Omschrijving	Jaarrekening	Begroting	Begroting
	na wijziging		
	2024	2025	2026
Raad en raadscommissies	383	381	439
Griffie	282	338	293
Rekenkamer	10	20	20
Accountant	65	65	65
Totaal	740	804	817

Bedragen x € 1.000

- Het budget voor de Raad stijgt door een uitbreiding van het aantal raadsleden na de verkiezingen van 17 naar 19 raadsleden. Ook is er in 2026 ivm de verkiezingen extra budget beschikbaar gesteld voor incidentele raadskosten.
- In 2025 zijn er bij de Griffie extra middelen beschikbaar gesteld voor de raadsenquête.

Informatisering, automatisering en digitalisering

De vele Nederlandse en Europese informatiewetten blijven in 2026 invloed hebben op de informatievoorziening. Vooral de Wet Open Overheid, de NIS2, de wet digitale toegankelijkheid en de archiefwet gaan hierbij in 2026 een rol spelen.

In 2026 wordt verder gebouwd om met het GEO-magazijn geografische informatie te ontsluiten via een eenvoudig te gebruiken kaartviewer. Binnen de kaartviewer worden geografische gegevens gecombineerd met gegevens uit het gegevensmagazijn. Door dit te combineren worden beleid en uitvoering beter ondersteund en deze informatie kan als basis dienen voor data gedreven werken.

Vanuit het dienstverleningsconcept en de organisatieverandering is steeds meer behoefte aan managementinformatie. Het gegevens- en GEO-magazijn biedt de basis om aan deze behoefte te voldoen. In 2026 zal daarom de nadruk liggen op het ontwikkelen van een structuur voor het maken en onderhouden van rapportages en dashboards.

Om de dienstverlening naar de inwoners te verbeteren vindt de afhandeling steeds meer digitaal plaats. In 2026 zal de zaakgerichte communicatie en uitwisseling tussen organisatie en inwoner steeds meer digitaal plaats gaan vinden. E-formulieren, BerichtenBox en Persoonlijke Internet Pagina (PIP) zullen hier een steeds grotere rol in vervullen.

De gemeente Someren werkt al sinds 2017 helemaal digitaal. Hierdoor is het steeds meer een wens om belangrijke oude analoge dossiers digitaal beschikbaar te hebben. In 2026 worden de laatste analoge dossiers digitaal gemaakt en zal een beperkt analoog archief over blijven met vooral onderdelen die wettelijk niet vervangen mogen worden.

Regionale samenwerking

Hoewel Someren krachtig inzet op regionale samenwerking, zien wij deze samenwerking nog altijd als een instrument om de zelfstandigheid te bewaren. Dat is zowel in de Peel het uitgangspunt, als in de MRE (Metropoolregio Eindhoven).

Samenwerking Asten/Someren

De vormen van samenwerking met Asten (UDAS, Openbare Orde en Veiligheid, leerplichtambtenaren en bezwaarschriftencommissie) zijn ondergebracht in dienstverlenings- en detacheringsovereenkomsten.

De Peel

Met de zes Peelgemeenten en Geldrop-Mierlo is de samenwerking voor de uitvoering van de Participatiewet ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Senzer.

De vijf Peelgemeenten (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren) werken samen op het gebied van de Wmo, jeugdhulp, bijzondere bijstand, minimabeleid & schulddienstverlening. Deze samenwerking is ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten. De basis taken op genoemde gebieden worden uitgevoerd door Peelgemeenten. Eventuele plustaken binnen genoemde gebieden kunnen ook door Peelgemeenten worden uitgevoerd. Someren heeft bijvoorbeeld het werkgeverschap Jeugd bij Peelgemeenten ondergebracht.

BSOB

Met ingang van 1 januari 2018 is de gemeente Someren aangesloten bij de BelastingSamenwerking Oost-Brabant (BSOB). Deze gemeenschappelijke regeling voert voor 12 gemeenten in Oost-Brabant en voor 2 waterschappen de waardering van OZB-objecten en de heffing en inning van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen uit.

Paragraaf: Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie van de gemeente. De treasury is een belangrijk aandachtsveld in het financiële beleid en – beheer van een gemeente en krijgt steeds meer bestuurlijke betekenis. De taken zijn hierbij als volgt verdeeld:

De gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende functie. Voor de gemeenteraad betekent een controlerende functie dat zij zich bewust is van de kritische vragen die men kan of moet stellen. Daarnaast bepaalt de raad binnen de wet- en regelgeving de kaders van de financieringsfunctie. De raad stelt het financiële beheer in en legt de richting van de financiële organisatie vast in de financiële verordening.

College van B&W

Het college van B&W gaat over de hoofdlijnen van de dagelijkse treasurypraktijk. Het college heeft de taak de treasury beleidsmatig in te kaderen. Verder bepaalt het college welke risico's acceptabel zijn, mede in relatie tot het risicokader dat binnen de wetgeving wordt gegeven.

Corporate treasury

De afdeling of rol binnen de ambtelijke organisatie die verantwoordelijk is voor het beheer en actief sturen van alle financiële activiteiten met betrekking tot financiering, kasbeheer, risicobeheer en verzekeringen en de administratie daarvan. Dit gebeurt binnen de kaders die de gemeenteraad in zijn treasurybeleid heeft vastgesteld en het mandaat dat het college heeft verstrekt.

Samenvatting

Het gemeentebestuur moet zorgen voor een verantwoorde en adequate inrichting van de treasury, evenals voor het scheppen van voorwaarden om deze te kunnen uitvoeren. De treasuryfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn voor de uitvoering van het beleid uit de programma's. Daarnaast wordt geld dat niet direct nodig is, uitgezet. De raad heeft in dit proces een kaderstellende en controlerende rol.

Gemeentefinanciering

De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend financieringsbeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren. De mogelijkheden om gelden te beleggen zijn door de invoering van het verplicht schatkistbankieren, waarbij gemeenten in het algemeen verplicht zijn om overtollige gelden bij het Rijk te stallen, zeer beperkt. Aan decentrale overheden is enkel toegestaan om onderling leningen af te sluiten.

Er is een achtergestelde geldlening verstrekt aan de BNG Bank N.V. van € 14.9 mln. Op dit moment bedraagt de rente 4,742%. Deze staat vast tot en met 16 mei 2027. BNG Bank N.V. heeft

het recht om deze geldlening jaarlijks af te lossen met als eerstvolgende mogelijkheid 16 mei 2026.

Door deze achtergestelde geldlening behaalt de gemeente een positief renteresultaat en vindt er geen toerekening plaats van rente aan taakvelden.

Onderstaand een overzicht van de verstrekte geldlening(en):

Product	Nominaal	%	Jaar van aflossing	Jaarlijkse rente opbrengst
Achtergestelde lening BNG	14.900	4,742	eeuwigdurend	707
Totalen	14.900			707

Bedragen x € 1.000

Naast deze belegging hebben we nog rente-inkomsten in de vorm van, in het verleden afgesloten erfpacht overeenkomsten en via het SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting). Ultimo juli 2025 hebben we 11,9 mln. aan leningen uitstaan in de vorm van starters- en duurzaamheidsleningen. Voor 2026 wordt rekening gehouden met een renteopbrengst van € 84.000. Via de groene zone wordt een bedrag van € 8.000 aan rente geraamd voor de verstrekte leningen voor zonnepanelen.

Beschikbaar jaarlijks budget voor startersleningen

We hanteren een plafond op de omvang van nieuwe startersleningen. Het jaarlijks beschikbare budget wordt bepaald op € 1.500.000.

Maximaal leenbedrag per starterslening

We hanteren een maximaal leenbedrag per starterslening van € 50.000.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in vastrentende waarden, zoals deposito's en obligaties. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Algemeen

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Situatie Someren

Bij toepassing van deze norm bedraagt de kasgeldlimiet voor Someren € 6,5 miljoen. Ultimo juli 2025 hebben we twee kasgeldleningen lopen ad € 12 mln. Verder zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico boven de kasgeldlimiet uitkomt. Echter de verwachting is dat het saldo van de kasgeldleningen ultimo 2025 € 5 miljoen zal bedragen waardoor het renterisico beneden het kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

Algemeen

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen/beperken. Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van de totale vaste schuld.

Situatie Someren

Voor 2026 is de renterisiconorm voor de gemeente Someren vooralsnog nihil. Voor de toets op de renterisiconorm wordt alleen dat gedeelte van het vreemd vermogen in aanmerking genomen dat onderhevig is aan herfinanciering of renteherziening. De gemeente heeft momenteel nog geen langlopende lening aangetrokken voor financiering. In de begroting wordt wel al rekening gehouden met het aantrekken van een langlopende lening voor investeringen in materiële vaste activa.

Treasury

In de raadsvergadering van 29 september 2022 werd door de raad het Treasurystatuut 2022 vastgesteld. De onderstaande onderwerpen worden nader toegelicht.

Schatkistbankieren

Op grond van de Wet Fido moeten alle decentrale overheden hun (tijdelijk) overtollige liquide middelen (boven het drempelbedrag) beleggen in de schatkist. Het drempelbedrag voor 2026 is bepaald op € 1.500.000.

De uitwerking is vastgelegd in de "Regeling schatkistbankieren decentrale overheden". Decentrale overheden kunnen hun overtollige middelen ook uitzetten bij medeoverheden. Voor dergelijke

onderlinge kredietverlening geldt wel de voorwaarde dat er geen (verticale) toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken decentrale overheden. Een decentrale overheid houdt uiteraard de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten als dat gebeurt uit hoofde van de publieke taak.

Beleidskader derivaten

A. De hierin opgenomen uitgangspunten zijn opgenomen in de "Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)" en het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)". In de aanpassingen worden de mogelijkheden van het gebruik van derivaten verkleind. Gemeenten mogen slechts derivaten afsluiten om opwaartse renterisico's af te dekken. Derivaten dienen één op één aan te sluiten op de onderliggende lening; open posities zijn niet toegestaan.

Verder is de regelgeving met betrekking tot "European Market Infrastructure Regulation (EMIR)" van toepassing. EMIR is een Europese verordening, dat betekent dat zij een rechtstreekse werking heeft in de lidstaten van de EU. Als gevolg van deze wetgeving dient de gemeente informatie met betrekking tot lopende derivaten te rapporteren aan een erkend Europees transactieregister (Trade Repository). Via deze registers hebben de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en andere (financiële) toezichthouders in de EU toegang tot gedetailleerde informatie over de derivatenposities van de voor die toezichthouder relevante rapporterende partijen.

Financieringsoverzicht

In onderstaande tabel wordt het financieringssaldo weergegeven, dit saldo bestaat uit de investeringen, verminderd met de financieringsmiddelen.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2026	Mutaties 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Investerings			
Immateriële vaste activa	504	157	661
Materiële vaste activa	84.706	18.520	103.226
Financiële vaste activa	26.441	2.318	28.760
Totaal (a)	111.652	20.995	132.647
Financieringsmiddelen:			
Reserves	54.887	-214	54.673
Voorzieningen	6.769	-1.586	5.183
Langlopende geldleningen	51.520	19.698	71.219
Grondexploitatie	-2.025	3.096	1.072
Totaal (b)	111.152	20.995	132.147
Financieringsaldo (b-a)	-500	0	-500

Bedragen x € 1.000

Uit de opstelling blijkt dat per 1-1-2026 sprake is van een financieringstekort. In de loop van 2026 zal het tekort verder toenemen. Deze situatie is met name het gevolg van een toename van het investeringsvolume en een afname van de reserves. In het overzicht is er rekening mee gehouden dat alle investeringen ook volledig zullen worden gerealiseerd in het jaar van planning. De praktijk wijst echter uit dat investeringen niet volledig worden gerealiseerd in het jaar van de planning. Dit leidt ertoe dat het financieringstekort in de praktijk lager zal uitvallen.

Op basis van het verloop van de investeringen en geldstromen wordt in de noodzakelijke financieringsbehoefte voorzien door het aantrekken van kort geld, of langlopende leningen.

Renteschema

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in: de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Door onderstaand schema in de paragraaf financiering op te nemen wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Renteschema	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-773
b. De externe rentebaten	936
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	0
Saldo door te rekenen externe rente	163
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	163
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	0
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	163

Bedragen x € 1.000

Paragraaf: Grondbeleid

Het grondbeleid is neergelegd in de 'Nota Grondbeleid 2023-2027'. In deze nota staan de vastgestelde kaders over onder andere het toepassen van (marktgerichte) grondprijzen en hoe de resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties worden toegelicht en verantwoord. De resultaten en ontwikkelingen van alle grondexploitaties en de voorgestelde grondprijzen per 1-1- 2026 worden besproken in deze paragraaf grondbeleid.

Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen mogelijk maken op meerdere beleidsterreinen. Met daarbij aandacht voor belangrijke en actuele thema's zoals wonen, economie, leefbaarheid en duurzaamheid. Hiervoor dient er bestuurlijk, ambtelijk en integraal afgewogen te worden hoe een effectief en strategisch grondbeleid gevoerd kan worden. Duidelijk is dat de roep om woningen en bedrijvigheid groot is, een tendens die zowel landelijk als regionaal (Brainport) waarneembaar is. Ook zijn er allerlei behoeften en uitdagingen op het gebied van milieu, water, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken in bredere zin waarin we met grondbeleid onze bestuurlijke doelen kunnen bereiken.

Wat doen we hiervoor?

Het mogelijk maken van concrete ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen (op de korte termijn) en tegelijkertijd een lange termijn visie vormen op het gebied van onder andere wonen, economie, leefbaarheid en duurzaamheid.

Het zorgvuldig en op een verantwoorde wijze uitvoeren van grondbeleid gezien de impact op lange termijn op de leefomgeving maar ook omdat er financiële resultaten en risico's aan verbonden zijn.

Integraal afwegen hoe en op welke ontwikkelingen moet worden ingezet, hoe de gemeente hierin deelneemt en waar mogelijk kan worden geoptimaliseerd.

Met het vigerende grondbeleid ruimte bieden aan zowel ontwikkelingen van derden via passief (faciliterend) grondbeleid als van eigen gemeentelijke ontwikkelingen met actief grondbeleid. Met actief grondbeleid gaan we als gemeente zelf (strategische) gronden verwerven en zelf ruimtelijke ontwikkelingen in gang te zetten voor woningbouw en bedrijvigheid. Daarnaast loopt er nog een tweede spoor, het facilitair grondbeleid. Hierbij maakt de gemeente via een faciliterende en toetsende rol plannen en initiatieven mogelijk voor marktpartijen, woningcorporaties en particulieren.

Zowel onze actieve als faciliterende rol en meedenkende houding hebben als resultaat dat er verschillende woningbouwprojecten in ontwikkeling zijn om aan de grote woonbehoefte te voldoen. De gemeente streeft ernaar om in samenwerking met de initiatiefnemers van de verschillende projecten een divers woningbouwprogramma te realiseren. Dit doen we in MRE verband volgens de

afspraken in de Woondeal. Hierin staat onder andere afspraken over het aandeel sociale huurwoningen en het aandeel betaalbare koopwoningen.

Someren-Dorp

Het centrumplan bevindt zich in de ontwerpfase. Hier ontstaat ruimte voor circa 150 woningen, voornamelijk appartementen.

In Someren-Noord is een grote uitbreiding van de woningaantallen gepland (circa 650-850 woningen). Daarnaast zijn er diverse kleinere en grotere projecten in voorbereiding. Al deze projecten leveren een substantiële bijdrage aan de woningbehoefte in Someren voor de komende jaren.

Lierop

Woningbouwplan Lierop Zuid bevindt zich in de definitiefase en maakt 126 nieuwe woningen mogelijk in het gebied Berkeindje/Groenstraat/Vaarsehoefweg/Somerenseweg. Daarnaast is in 2025 in Lierop vergunning verleend voor de herontwikkeling van zaal van Oosterhout naar 20 appartementen met gedeelde voorzieningen.

Someren-Eind

Ontwikkeling plangebied de Goede Vaart: in Buurtje 2 zijn 22 woningen gepland, waarvan 20 sociale huurwoningen door WoCom voor onder andere starters en senioren welke in aanbouw zijn. De ontwikkeling van van Buurtje 3 is lopende, start bouw is gepland eind 2026. Buurtje 3 betreft de bouw van 20 woningen voor starters, senioren en doorstromers. Daarnaast is er sprake van een herontwikkeling van voormalige feestzaal De Platte Vonder naar 31 wooneenheden.

Someren-Heide

Aan de Groeneweg zijn 48 woningen gepland. Hier realiseert een projectontwikkelaar een divers programma. Daarnaast is er een herontwikkeling van de kerk naar 29 wooneenheden met mogelijkheden voor senioren.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf worden de resultaten van alle grondexploitaties van de gemeente Someren toegelicht alsmede wat het grond(prijs)beleid hiervoor is per 1-1-2026.

Resultaat grondexploitaties in de gemeente Someren

Het betreft hier de financiële prognoses van actieve gemeentelijke gebiedsontwikkelingen waarvoor een grondexploitatie is vastgesteld in de gemeenteraad. Twee keer per jaar worden grondexploitaties bijgesteld op basis van een prognose van de gemaakte en nog te verwachten kosten en opbrengsten voor de jaren totdat het project wordt afgerond. Om in schatten hoe een project verloopt en wat er voor nodig is wordt rekening gehouden met de meest actuele marktsituatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van informatie uit lopende gesprekken met belangstellenden, ontwikkelaars, opties en getekende overeenkomsten. Uitgangspunt is om de

beste inschatting te maken van de te verwachten verkoop van bouwgrond voor de resterende jaren van alle grondexploitaties. De kosten om het gebied te ontwikkelen worden geraamd op basis van ervaringscijfers, kostenramingen, offertes, contracten en kengetallen.

Twee keer per jaar worden grondexploitatie-resultaten verantwoord, bij de jaarrekening en de begroting. In de Jaarrekening 2024 is voor het laatst gerapporteerd over de resultaten van de grondexploitaties. Hieronder wordt de actuele prognose van de te verwachten resultaten van alle grondexploitaties gegeven.

Nr.	Naam grondexploitatie	Verwachte looptijd tot en met 31-12-XXXX	Totaal verwacht resultaat jaarrekening 2024 incl. alle eerdere winst-nemingen 2024	Totaal verwacht resultaat voorliggende begroting 2026 incl. alle eerdere winst-nemingen	Verschil in verwacht resultaat	Nog te verwachten resultaat incl. verlies-voorzieningen excl. eerdere winst-nemingen
33	Waterdael III	2025	7.152	7.140	-12	49
34	Groote Hoeven	2028	-27	1.075	1.102	1.075
46	Uitbreiding Someren-Heide Zuid	2026	444	388	-56	18
56	Antoniushof	2025	145	145	0	10
57	Goede Vaart	2028	310	501	191	461
60	Witvrouwenbergweg (bedrijvigheid)	2026	1.045	1.037	-8	152
61	Lauruscomplex (bedrijvigheid)	2026	-1.285	-1.283	2	-1.283
62	Lage Akkerweg III (bedrijvigheid)	2027	4.060	4.056	-4	986
78	Uitbreiding Lierop Kromvenweg	2026	1.184	1.230	46	128
79	Lierop Zuid	2031		-662	-662	-662
	Totaal		13.028	13.627	599	934

Bedragen x € 1.000

Het betreft verwachte resultaten ten tijde van het opstellen van deze begroting; deze resultaten zijn nog niet gerealiseerd. Projecten lopen naar verwachting tot het einde van het opgegeven jaar (einde looptijd).

Hieronder volgt een toelichting per grondexploitatie en verschillenanalyse ten opzichte van de resultaten verantwoord bij de jaarrekening 2024.

Waterdael III & Antoniushof

De grondexploitaties van deze projecten lopen tot het einde van het jaar 2025 en kunnen worden afgesloten bij de komende jaarrekening. De gemeente hoeft geen grond meer uit te geven, het

project is nagenoeg geheel gerealiseerd en de resterende werkzaamheden zijn te gering voor het nog openhouden van deze grondexploitaties.

Groote Hoeven

Het verwachte resultaat laat een verandering zien van ca. € 1.1 mln. in het te verwachten resultaat. Dit komt mede door het plandeel gemeentewerf, waarop circa 40 sociale appartementen staan gepland, door het in de grondexploitatie opnemen van een parkeerbijdrage ad. bijna € 0.2 mln. Dit staat voor de vergoeding van WoCom aan gemeente als zij het parkeerterrein door gemeente wenst te laten realiseren en openbaar willen houden.

Voor het andere gedeelte van het verschil, € 0.9 mln., komt door een wijziging van een nog te realiseren gedeelte van de Groote Hoeven aan de Waterlaat. Bij het vorige grondexploitatieresultaat bij de jaarrekening 2024 is nog rekening gehouden met een invulling met tijdelijke 'flexwoningen'. De gemeente heeft deze invulling weliswaar nader verkend maar heeft besloten om hiermee niet door te gaan. Invulling conform het oorspronkelijk masterplan in het verleden met minder openbaar gebied en met meer uitgeefbare bouwgrond is nu het uitgangspunt bij de begroting 2026. Dit zorgt voor een beter verwacht resultaat.

Uitbreiding Lierop Kromvenweg (Gildewijk)

De laatste bouwgronden zijn verkocht en de laatste woningen zijn in aanbouw. De werkzaamheden voor het woonrijp maken zijn bijgesteld aangezien het project zich in de afrondende fase bevindt en er sprake is van actuelere ramingen.

Uitbreiding Someren Heide Zuid

In dit project zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen. Er is wel sprake van een bijstelling van het resultaat (door het toepassen van een andere indexering bij de opbrengsten).

Goede Vaart

De Goede Vaart is opgebouwd uit drie fasen (drie buurtjes).

Grondprijs inkomsten fase 3 zijn op basis van de grondprijzen 2026 geraamd, aanvullend wordt rekening gehouden met een parkeerbijdrage. De uitgeefbare meters zijn berekend op basis van het laatste plan en laten een toename zien van het aantal uitgeefbare meters. Aan de kostenkant is er rekening gehouden met de laatste ramingen voor het bouw- en woonrijp maken, inclusief de werkzaamheden aan de Lierweg.

Lierop Zuid

In 2025, begin 2026 zal naar verwachting Lierop Zuid als bestemmingsplan onherroepelijk worden vastgesteld. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan door de Raad in 2025 is ook de grondexploitatie vastgesteld met instemming van het afdekken van het negatief resultaat middels een verliesvoorziening ad. € 0,66 mln.. Deze verliesvoorziening wordt voor het eerst in het najaar geboekt voor de jaarrekening 2025.

Het verwachte resultaat van Lierop Zuid is bij voorliggende begroting gelijk gehouden aan het bedrag dat opgenomen is in het raadsvoorstel van juli 2025. Voor het verwachte verlies is rekening gehouden met een verliesvoorziening die bij de jaarrekening 2025 wordt verantwoord met de middelen uit de Reserve Grondbedrijf. Geraamde opbrengsten zijn omhoog bijgesteld maar hiertegenover staan extra plankosten en kosten voor verkeersmaatregelen om deze gebiedsontwikkeling mogelijk te maken in Lierop-Zuid. Op termijn blijft het streven naar een financieel sluitende grondexploitatie (onder andere via het binnenhalen van subsidies), dit blijft onveranderd.

Grondprijsbeleid 2026

Ieder jaar stelt de raad op voorstel van het college van burgemeester en wethouders het grondprijsbeleid met basisgrondprijzen vast per 1 januari van het volgende jaar. Dit gebeurt via de voorliggende paragraaf grondbeleid behorend bij de vaststelling van de begroting. In voorliggende paragraaf is toegevoegd een parkeerbijdrage als vergoeding voor wanneer er geparkeerd wordt op openbare parkeerplaatsen.

Het toepassen van marktconforme gronduitgifteprijzen en voorwaarden is het uitgangspunt. Als uitgangspunt hanteert Someren een basis grondprijs voor bouwgrond voor wonen en/of bedrijvigheid. Conform het vastgestelde grondbeleid is de grondprijs voor sociale woningbouw in Someren een afgeleide van de vastgestelde (basis) grondprijs van de vrije sector en bepaald op 70% van de vrije sector grondprijs per m².

Jaarlijks worden de grondprijzen voor de gemeentelijke grondexploitaties bijgesteld op basis van marktconformiteit. Aan de grondwaardebepaling voor 2026 van woningbouw zijn onder andere de volgende bronnen en onderbouwingen gebruikt:

- de vastgestelde regionale gemeentelijke grondprijzen (Peel- en Buurgemeenten);
- marktinformatie zoals aanbod van kavels op Funda;
- Grondwaardeadvies door Belasting Samenwerking Oost Brabant (BSOB) op basis van data analyses van gerealiseerde verkoopcijfers van woningen in de gemeente Someren in het kader van de WOZ waardebeepaling;
- de ontwikkeling van aankooprijzen en kostprijzen om te komen tot bouwgrond in Someren;
- het te realiseren woonprogramma en daarmee de opbrengstpotentie per bouwplan.

Op basis van bovenstaande is het weloverwogen voorstel om de uitgifteprijzen in het vrije segment woningbouw per 1-1-2026 te laten stijgen met circa 13%. Dit is substantieel maar nodig om marktconform te blijven, het risico op (staats)steun te voorkomen en passend bij het aanbod dat gemeente heeft binnen haar grondexploitaties.

Basisgrondprijzen gemeente Someren per 1-1-2026		
Categorie	Verkoopprijs 2025	Verkoopprijs 2026
Sociale huur/koopwoningen (70% v.d. grondprijz)*	€ 246,00	€ 276,50
Vrije sector	€ 351,00	€ 395,00
Wonen+ (woning bij bedrijventerrein)	€ 351,00	€ 395,00
Bedrijventerreinen	€ 191,00	€ 200,00
Overig	Nader te bepalen	Nader te bepalen
* Conform gemeentelijke grondbeleid op 70% bepaald * Een sociale huurwoning volgens de MRE begrippenlijst, minimaal 25 jaar sociale huur door toegelaten instelling		
Algemeen: - Per m2 bouwgrond of per m2 Bruto Vloeroppervlakte (BVO) gestapeld wanneer de m2 BVO woning groter zijn dan de m2 bouwgrond, hoogste prijs gaat op; - Uitgangspunt is parkeren op eigen terrein borgen en kosten voor parkeren zijn voor rekening van de initiatiefnemer; - Indien parkeren niet op eigen terrein mogelijk is en gemeente de opgave naar openbaar gebied verplaatst dan geldt er een parkeerbijdrage ad € 6.950 (en bij sociale huur 70% van dit bedrag) ter vergoeding van de kosten voor de gemeente; - Indien er met gerechtvaardigde redenen maatwerk nodig is, er sprake is huur/pacht, er sprake is van een aanbesteding op basis van bieden en/of afwijking op de basis grondprijzen en/of er (nog) geen grondprijs is vastgesteld dan volgt een gemotiveerd afwijkingsbesluit door B&W met een onderbouwing van de grondprijs door een onafhankelijke waardebeoordeling/advies/taxatie van een extern deskundige.		

Parkeerbijdragen bij gemeentelijke grondexploitaties

Het op "eigen terrein" realiseren van benodigde parkeerplaatsen is altijd het uitgangspunt maar is niet altijd mogelijk (of wenselijk) binnen een gemeentelijke grondexploitatie. Dit kan het geval zijn als hiervoor stedenbouwkundig gekozen is of wanneer het niet mogelijk blijkt de opgave op eigen bouwgrond te realiseren. Er is in het project dan sprake van openbaar parkeren. Dit houdt in een parkeerplaats op gemeentegrond zonder exclusief recht op een parkeerplaats. Mocht de opgave parkeren (exclusief bezoekersparkeren) binnen een gemeentelijke grondexploitatie deels op openbaar gebied komen te liggen, dan is een parkeerbijdrage van toepassing. De parkeerbijdrage wordt dan berekend op basis van de geldende parkeernorm voor parkeren op eigen terrein (exclusief de parkeernorm voor bezoekers parkeren) en houdt rekening met wat er wel aan parkeerplaatsen op eigen terrein aangelegd wordt. Voor ontwikkelingen in Centrumgebieden en vastgoedontwikkelingen die niet binnen een gemeentelijke grondexploitatie vallen worden maatwerk oplossingen voor parkeren toegepast.

Per tekortkomende parkeerplaats "op eigen terrein" wordt volgens de geldende parkeernormen een parkeerbijdrage als kostenvergoeding in rekening gebracht. Dit zijn kosten die de gemeente maakt om een aangelegde parkeerplaats aan te leggen op grond van de gemeente. Deze vergoeding (parkeerbijdrage) bestaat uit een grondkosten component en een aanlegkosten component. De parkeerbijdrage is berekend op een basisbedrag van € 6950,- (prijspeil 1-1-2026) per parkeerplaats met uitzondering van sociale woningbouw waarbij 70% van het basisbedrag wordt gehanteerd als parkeerbijdrage, dit is € 4865,- per parkeerplaats (prijspeil 1-1-2026).

Paragraaf: Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is sinds 1 mei 2022 van kracht en de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Voornaamste verschil met de Wob is dat met de Woo prominent wordt ingezet op het verplicht actief (uit eigen beweging) openbaar maken van overheidsinformatie door overheidsorganen. De plicht tot actieve openbaarmaking van overheidsinformatie treedt gefaseerd in werking, verspreid over meerdere jaren.

De actief openbaar te maken informatie is verdeeld over 17 informatiecategorieën, waarvan er in de toekomst 15 rechtstreeks gelden voor gemeenten. Deze informatiecategorieën omvatten het minimum aan actief openbaar te maken informatie. Voor Someren geldt dat het de bedoeling is om op termijn alle overheidsinformatie (dus méér dan de 15 verplichte categorieën) openbaar te maken.

Actieve openbaarmaking vraagt om een behoorlijke transitie waarbij gedacht kan worden aan organisatorische maatregelen, nieuwe werkprocessen, gewijzigde en/of nieuwe toepassingen (applicaties) en, daar waar nodig, een andere bedrijfscultuur.

Reeds vastgesteld is dat de gemeente de eerste openbaar te maken categorieën daadwerkelijk voldoende openbaar maakt. Het gaat hierbij om de volgende categorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

Het openbaar maken van deze vier informatiecategorieën is per 1 november 2024 verplicht. Vanaf 2025 zullen stapsgewijs de overige categorieën volgen. Op 1 januari 2025 is een project gestart met als doel om deze nieuwe informatiecategorieën tijdig en correct openbaar te maken. Het project richt zich dus primair op het actief openbaar maken van informatie.

Het projectteam heeft inmiddels gezorgd voor onder meer een publicatietool (software ter ondersteuning van het openbaar maken), een blauwdruk van het openbaarmakingsproces en extra capaciteit voor de uitvoering daarvan. Momenteel houdt de projectgroep zich bezig met het faciliteren van de openbaarmaking van de volgende informatiecategorieën:

- Agenda's en besluitenlijsten van bestuurscolleges
- Vergaderstukken van decentrale overheden

Daarbij gaat het niet alleen om het publiceren van documenten, maar ook om aspecten als het waarborgen van privacy, het bieden van inspraak aan betrokkenen en het toegankelijk maken van documenten voor mensen met een beperking.

De Woo-index van de gemeente Someren toont actueel welke documenten reeds door de gemeente openbaar zijn gemaakt, inclusief hyperlinks naar de vindplaatsen.

Tot en met 2026 stelt het Rijk financiële middelen beschikbaar voor de uitvoering van de Woo. Deze Rijksmiddelen zijn onderverdeeld in een deel voor structurele kosten en een deel voor incidentele kosten volgens onderstaande tabel. Deze middelen zijn (waarschijnlijk) niet toereikend omdat de aanpassingen, die actieve openbaarmaking van overheidsinformatie met zich brengt, ingrijpend zijn en de organisatie raken in alles wat zij doet. De Woo is daarbij slechts één van een aantal, (deels) met elkaar samenhangende, informatiewetten die in de organisatie moeten worden ingevoerd. Hiervoor is inmiddels een krediet van € 250.000 euro beschikbaar gesteld waarmee een project tot invoering van deze informatiewetten, waaronder de Woo, (in eerste aanleg) is gefinancierd.

Budget Wet open overheid	2024	2025	2026
Incidentele kosten	53	53	53
Structurele kosten	66	78	78
	107	119	131

Bedragen x € 1.000

Financiën

Samenvattend overzicht van baten en lasten

Een gemeentelijke organisatie is budget gestuurd. Dat wil zeggen dat de gemeentelijke taken mogen worden uitgevoerd binnen door de raad aangemerkte budgetten, lees: toegestane lasten. De raad heeft immers het budgetrecht. Lasten worden weergegeven met een "+"; baten dienen als dekking voor de toegestane lasten en worden met een "-" weergegeven.

Omschrijving	Begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten excl. Reserves					
Fysiek domein	28.269	25.792	23.919	19.729	19.917
Sociaal domein	37.090	29.061	29.074	29.239	29.115
Bedrijfsvoering	17.370	14.151	13.579	13.364	13.372
Totaal lasten excl. Reserves	82.729	69.003	66.572	62.332	62.404
Lasten Reserves					
Fysiek domein	-441	83	-1.070		871
Sociaal domein	3	3	3	3	3
Bedrijfsvoering	7	7	7	7	7
Totaal lasten Reserves	-432	92	-1.061	9	880
Totaal lasten	82.297	69.095	65.511	62.341	63.284
Baten excl. Reserves					
Fysiek domein	-11.604	-14.327	-12.630	-9.200	-9.868
Sociaal domein	-12.967	-5.287	-5.284	-5.302	-5.302
Bedrijfsvoering	-50.022	-48.010	-47.163	-45.767	-45.280
Totaal baten excl. Reserves	-74.593	-67.624	-65.077	-60.269	-60.450
Baten Reserves					
Fysiek domein	-5.373	-782	-269	-269	-269
Sociaal domein	-1.512	-252	-182	-182	-175
Bedrijfsvoering	-1.516	-519	-168	-59	-24
Totaal baten Reserves	-8.400	-1.553	-619	-510	-468
Totaal baten	-82.993	-69.177	-65.697	-60.779	-60.918
Resultaat	-696	-83	-185	1.562	2.366
Incidenteel resultaat	161	-999	-156	-127	-1
Structureel resultaat	857	1.082	341	-1.435	-2.365

Bedragen x € 1.000

Presentatie structureel begrotingssaldo

Doel van de presentatie van het structureel begrotingssaldo is de gemeentebegroting te optimaliseren. De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is ([Gemeentewet artikel 189](#)). Om de raad in staat te stellen deze taak te verrichten, is het essentieel dat de begroting een inzichtelijke presentatie van het structureel begrotingssaldo bevat. Met deze handreiking beogen wij de kwaliteit van de besluitvorming door de raad te vergroten.

In de regels, vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten ([BBV](#)), is bepaald dat per programma eerst alle lasten en baten en het saldo daarvan worden begroot, dat vervolgens wordt bepaald wat daarvan over het totaal van de programma's het resultaat is en dat daarna per programma toevoegingen respectievelijk onttrekkingen aan reserves worden begroot. Aldus wordt gewerkt met een saldo van baten en lasten (saldo exclusief toevoegingen / onttrekkingen aan reserves) en een resultaat (inclusief toevoegingen / onttrekkingen aan reserves).

Overzicht baten en lasten		Baten	Lasten	Saldo
1	Fysiek domein	13.583	-25.792	-12.209
>	Algemene dekkingsmiddelen	745	0	745
2	Sociaal domein	5.287	-29.061	-23.774
3	Bedrijfsvoering	1.298	-4.294	-2.996
>	Algemene dekkingsmiddelen	46.704	0	46.704
>	Overhead	10	-9.403	-9.393
>	Bedrag voor heffing vennootschapsbelasting	0	-454	-454
>	Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van Baten en Lasten		67.627	-69.004	-1.377
1	Reserves Fysiek domein	782	-83	699
2	Reserves Sociaal domein	252	-3	249
3	Reserves Bedrijfsvoering	519	-7	512
Totaal mutaties reserves (*)		1.553	-93	1.460
Resultaat		69.180	-69.097	83
Overig Incidenteel resultaat nadelig		6.860	-7.859	-999
Structureel resultaat voordelig		62.321	-61.239	1.082

Bedragen x € 1.000

Een positief saldo (*) van "Totaal mutaties reserves" wil zeggen dat extra budget vanuit het eigen vermogen (reserves) aan de exploitatie wordt toegevoegd.

Dit betekent dat er zonder de toevoegingen vanuit de reserves ad € 1.460.000 in het jaar 2026 een negatief begrotingssaldo zou zijn van € 1.377.000.

Het begrotingsresultaat is nu € 83.000. en het structurele begrotingsresultaat is € 1.082.000.

Voor de onderbouwing van het saldo mutaties reserves wordt verwezen naar de tabel ["Verloop van de reserves en voorzieningen"](#) in het onderdeel "Bijlagen".

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor het overgrote deel bestaan deze uit de uitkeringen uit het gemeentefonds en de ozb. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij besteedbare heffingen, evenals de specifieke uitkeringen, worden verantwoord onder de baten van de desbetreffende programma's (waar ze als dekking van de geraamde lasten dienen).

Hieronder staat het overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen. De getoonde bedragen zijn baten.

	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2026
A.	Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is:			
	OZB eigenaren	4.434	4.461	4.848
	OZB gebruikers	576	546	610
	Toeristenbelasting	489	479	745
B.	Algemene uitkeringen	38.435	40.209	40.940
C.	Dividend: Bank Nederlandse Gemeenten	28	33	33
D.	Saldo van de Financieringsfunctie	708	296	146
E.	Hondenbelasting	117	115	127
	Totaal	44.787	46.139	47.449

Bedragen x € 1.000

Dit betekent dat er voor 2026 € 47.449.000 aan Algemene dekkingsmiddelen beschikbaar is.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is gedefinieerd als het saldo van de rentelasten en de rentebaten. Een positief bedrag wil zeggen dat er meer rentebaten dan rentelasten zijn.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In het volgende overzicht zijn de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, zoals het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) deze voorschrijft, opgenomen.

Omschrijving	Begroting	Meerjaren		
	2026	2027	2028	2029
Toevoeging aan reserve bindingsactiviteiten / bijzonder belonen	7	7	7	7
Subtotaal structurele toevoegingen	7	7	7	7
Onttrekking aan reserve bindingsactiviteiten / bijzonder belonen	0	0	-35	0
Onttrekking aan reserve heractivering	-171	-170	-170	-163
Onttrekking aan reserve kapitaallasten	-102	-186	-205	-196
Subtotaal structurele onttrekkingen	-273	-356	-410	-359
Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen	-266	-349	-403	-352

Bedragen x € 1.000

Reserve bindingsactiviteiten / bijzonder belonen

Voor een goede binding van het personeel wordt elke drie jaar een meerdaags personeelsreisje georganiseerd. Hiervoor wordt jaarlijks € 6.500 gestort in de reserve bindingsactiviteiten. In het jaar dat de personeelsreis plaatsvindt wordt er, rekeninghoudende met de Werkkostenregeling (WKR), een onttrekking geraamd van € 35.000.

Reserve heractivering

In het verleden heeft er een herijking van activa plaatsgevonden. Tevens is destijds hiervoor een reserve heractivering gevormd. Jaarlijks worden de kapitaallasten behorende bij de herijking gedekt uit deze reserve.

Reserve kapitaallasten

De onttrekkingen dienen ter dekking van afschrijvingslasten die incidenteel worden afgedekt. Met andere woorden door de onttrekking uit de reserve kapitaallasten hebben deze afschrijvingslasten geen invloed op het resultaat.

Incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel wordt een overzicht van de incidentele baten en lasten gegeven. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben. Dit overzicht geeft niet alleen inzicht in de incidentele baten en lasten, maar is ook een hulpmiddel bij het beoordelen van het structurele begrotingssaldo. Het totaal van baten en lasten minus de incidentele vormen immers de structurele baten en lasten. Het structurele begrotingssaldo geeft aan of de structurele lasten met structurele baten worden afgedekt. Als dat het geval is, is de begroting structureel in evenwicht.

De incidentele baten en lasten worden per programma getoond.

Lasten Programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029
1	IP Ontwikkelstrategie De Peel	56			
2	IP Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven	50			
3	IP Omgevingsplan	350			
4	IP Schone lucht akkoord (uitvoering)	43			
5	IP Voorzieningenvisie kerkdorpen Someren	23			
6	IP Werkbudget Afvalbeleidsplan 2025-2026	34			
7	IP Sanering woning tegen geluidshinder	30	30		
8	IP Pilot functionaris planjurist Ruimtelijke Ontwikkeling	75			
9	IP Hotspot aanpak zwerfvuil	23			
10	IP Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden	23			
11	IP Onderzoek GFT voorziening hoogbouw	16			
12	IP Juridische check op afvalbeleid Someren	20			
13	IP Ondergrondse containers	15			
14	Inzet BIO-fonds:				
14a	IP Opwaarderen mountainbike (MTB) routes.	25			
14b	IP Realisatie bloemrijke perken	50			
14c	IP Versterken biodiversiteit laanstructuren	10			
14d	IP Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied	10			
14e	IP Aanpak zandwegen gemeentebreed	25			
14f	IP Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen	74			
14g	IP Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart	40			
15	Totale lasten grondexploitaties	5.808	4.767	291	1
16	Storting in reserve BIO vanuit reserve grondbedrijf	98			
17	Storting reserve grondbedrijf resultaten uit grondexploitaties	0	0	0	871
Totaal 1	Fysiek domein	6.898	4.797	291	872

1	IP Lokale Agenda Inclusie	23			
2	IP DVO Heroriëntatie en schuldhulpverlening ondernemers	67	67	67	
3	IP Aanstelling cultuurmakelaar 2026-2028	60	60	60	
4	IP Tijdelijke formatie asielketen Team Maatschappelijke ontwikkeling	47			
Totaal 2	Sociaal domein	197	127	127	0
1	IP Samenwerking arbeidsmarktstrategie	60			
2	IP Ip Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept	40			
3	IP I-pads voor raads- en commissieleden	10			
4	IP Implementatiekosten nieuw HR-systeem	200			
5	Af te dragen vennootschapsbelasting bouwgrondexploitatie	454	163		
Totaal 3	Bedrijfsvoering	764	163	0	0
	Totaal Lasten	7.859	5.087	418	872
Baten Programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029
1	Onttrekking algemene reserve IP Ontwikkelstrategie De Peel	-56			
2	Onttrekking egaliseringsreserve afval ten behoeve van bovenstaande IP's inzake afval	-73			
3	Onttrekking Reserve buitengebied in ontwikkeling ten behoeve van bovenstaande IP's inzake inzet BIO-fonds	-234			
4	Onttrekking algemene reserve deel IP Schone lucht akkoord	-8			
5	Onttrekking reserve grondbedrijf (storting in reserve BIO)	-98			
6	Onttrekking reserve grondbedrijf resultaten uit grondexploitaties	-16	-1.070		
7	Totaal baten grondexploitaties	-5.792	-3.698	-291	-871
Totaal 1	Fysiek domein	-6.277	-4.768	-291	-871
1	Onttrekking algemene reserve IP Lokale Agenda Inclusie	-23			
2	Onttrekking algemene reserve IP Tijdelijke formatie asielketen Team Maatschappelijke ontwikkeling	-47			
Totaal 2	Sociaal domein	-70	0	0	0
1	Onttrekking algemene reserve IP Samenwerking arbeidsmarktstrategie	-60			
2	Onttrekking reserve grondbedrijf inzake vennootschapsbelasting	-454	-163		
Totaal 3	Bedrijfsvoering	-514	-163	0	0
	Totaal Baten	-6.860	-4.931	-291	-871
	Totaal	999	156	127	1

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In onderstaande toelichtingen verwijzen de cijfers naar de bijbehorende last én baat.

1.1 Ontwikkelstrategie De Peel

Tot en met 2026 is gezamenlijk met de Peelgemeenten een Peelprogramma manager ingehuurd voor het opstellen en uitvoeren van de ontwikkelstrategie voor de Peel (Plattelandsontwikkeling de Peel).

1.2 Huisvesting kleinschalige bedrijven

Op dit moment wordt gewerkt aan een visie voor Someren-Noord met als uitgangspunt woningbouw. Dit betekent dat de bestaande bestemming bedrijventerrein, wat rust op een deel van Someren-Noord, verdwijnt. Met dit in het achterhoofd willen we in 2026 onderzoeken wat de behoefte aan kleinschalige bedrijventerreinen is en waar deze terecht zouden kunnen komen.

1.3 Omgevingsplan

Voor 2032 is het wettelijk verplicht om een gebiedsdekkend Omgevingsplan te hebben dat voldoet aan de criteria van de Omgevingswet. Het betreft een incidentele taak omdat we vanuit het Rijk een tijdelijk omgevingsplan hebben gekregen.

Het verzoek wordt nu alleen gedaan voor 2026, aangezien ieder jaar er meer deskundigheid ontstaat waardoor per jaar een betere inschatting gemaakt kan worden.

De inschatting voor 2026 is:

- Projectleider (2 dagen per week) + inhoudelijke deskundigheid intern (2 dagen voor 2 personen)
- Extern bureau fulltime

1.4 Schone lucht akkoord

In 2024 zijn we als Someren aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord. In 2025 moet daar een programma voor gemaakt worden, waaruit blijkt welke activiteiten / werkzaamheden we willen gaan uitvoeren om een bijdrage te leveren aan de doelen van het Schone Lucht Akkoord. Er is een schatting gemaakt voor het benodigd budget. Voor de jaren na 2026 kunnen we concreter zijn als het uitvoeringsprogramma is vastgesteld. Daarbij wordt uit dit budget ook de deelname aan het regionaal meetnet betaald, wat jaarlijks € 7.500,- kost.

1.5 Voorzieningenvisie kerkdorpen

Een visie op de vier verschillende kernen, op het gebied van bevolkingsgroei, leefbaarheid en het te handhaven voorzieningenniveau, zoals vastgesteld in een aangenomen amendement door de Raad op 4 juli 2024.

Het gaat om het inzichtelijk krijgen welke kansen en bedreigingen, in het kader van het voorzieningenniveau, er in ieder afzonderlijk kerkdorp zijn. Op basis van deze kansen en bedreigingen wordt per kern een visie opgesteld.

1.6 Werkbudget Afvalbeleidsplan 2025-2026

Met het vastgestelde afvalbeleidsplan 2024-2026 wordt gestreefd naar een betere afvalscheiding, meer afvalpreventie en nog minder restafval. Het afvalbeleidsplan gaat in op de diverse afvalstromen en afvalonderwerpen en stelt maatregelen voor om de bovengenoemde doelstellingen te bereiken. De extra kosten voor de maatregelen in het afvalbeleid worden geraamd op €13 tot €17 per huishouden per jaar en wordt verrekend in het tarief van de afvalstoffenheffing. Dit budget wordt daarom ook gedekt door de Egalisatiereserve Afval.

1.7 Sanering woningen tegen geluidshinder

In maart 2015 zijn we gestart met de sanering van de zogenaamde b-lijst woningen tegen geluidshinder. Hiervoor is toen subsidie aangevraagd bij Bureau Sanering Verkeerslawaaier. Het totale project bedraagt geluidsanering op 288 woningen. Op dit moment is fase 1 volledig afgerond, fase 2 is in de afrondende fase, fase 3 wordt in 2025 opgestart. Daarna volgt nog een fase 4. Sinds de start van 2015 heeft er geen financiële bijstelling plaats gevonden (geen indexering). De werkzaamheden worden uitgevoerd door de ODZOB.

1.8 Pilot Functionaris Jurist Ruimtelijke Ontwikkeling 1 fte (planjurist)

Binnen team ruimtelijke ontwikkeling beschikken we niet over planjuristen. We missen op dit moment juridische deskundigheid op het gebied van zienswijze, bezwaar en beroep op procedures, maar ook voor de deskundigheid bij het opstellen en juridisch goed borgen van anterieure en intentieovereenkomsten. Tot slot zal de persoon in deze functie juridische kennis inbrengen in de borging van het Omgevingsplan.

Uitbreiding van formatie zal op termijn structureel zijn, maar betreft in eerste instantie een pilot voor 1 jaar. Zodat we als team RO zelf beschikken over de juridische deskundigheid én we geen oneigenlijk beroep hoeven te doen op met name de juristen bij VTH.

1.9 Hotspot aanpak zwerfvuil

Een recent uitgevoerde data analyse toont aan dat het zwerfvuil en het aantal illegale dumpingen in de gemeente Someren de laatste jaren steeds verder toeneemt. Als gevolg hiervan neemt de onvrede onder de inwoners toe, ontstaan er hoge opruimkosten en vermindert de leefkwaliteit binnen onze mooie gemeente. Tijd om deze 'hotspots' gericht aan te pakken. Voor zwerfvuil hebben we in 2024 een incidentele vergoeding ontvangen die we hiervoor willen inzetten. Aangezien deze vergoeding in het jaarresultaat is opgenomen, is het niet passend om dit budget te dekken uit de Egalisatiereserve.

1.10 Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden

In de gemeente Someren wordt een deel van het huishoudelijk afval ingezameld door derden. Dit gebeurt niet conform de richtlijnen van het gemeentelijke beleid. We vragen budget voor het in kaart brengen van de huidige situatie en het opstellen van een implementatieplan.

1.11 Onderzoek GFT-voorziening hoogbouw

Het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen en LAP3 verplicht gemeenten om GFT-E gescheiden in te zamelen. In de hoogbouw in Someren, waar de inzameling momenteel

(onrechtmatig) door derden wordt uitgevoerd, gebeurt dit momenteel niet. Bij de hoogbouw waar Blink de inzameling verzorgt, wordt wel gescheiden, maar is er nog een verbeterslag te behalen. Sorteeranalyses tonen aan dat ongeveer 45% van het restafval uit etensresten bestaat. De wens is om te onderzoeken hoe de scheiding van GFT-E verbeterd kan worden door het aanbrengen en verbeteren van de voorzieningen.

1.12 Juridische check op afvalbeleid Someren

Er is vastgesteld dat het afvalbeleid van Someren op meerdere fronten niet geheel voldoet aan landelijke richtlijnen (LAP3) en regelgeving (Wet Milieubeheer). Er is de behoefte om een specialist een quickscan op het afvalbeleid uit te laten voeren om inzicht en concrete aanbevelingen te verkrijgen.

1.13 Ondergrondse containers

De gemeente Someren wil een onrechtmatige situatie herstellen. Op sommige locaties wordt de afvalinzameling momenteel georganiseerd door derden, terwijl de gemeente hier verantwoordelijk voor is. Op deze plekken worden ondergrondse containers gebruikt, terwijl het huidige beleid uitgaat van mini-containers. Aangezien inzameling met mini-containers hier waarschijnlijk niet haalbaar is, kan het nodig zijn om ondergrondse inzameling in het beleid op te nemen. Niet alleen lijkt dit onvermijdelijk, maar het sluit ook beter aan bij zowel interne als externe wensen. Bovendien kan een bredere invoering van ondergrondse containers nodig zijn om de afvalinzameling efficiënter te maken.

1.10 tot en met 1.13 Inzet Egalisatiereserve (Zie baten punt 2)

1.14 Inzet Reserve Buitengebied in ontwikkeling (BIO-fonds):

Projectnaam	Korte omschrijving
Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen	Bestaande MTB routes deels verleggen en t.p.v. voormalige vuilstort plaatselijk halfverharden om het MTB gebied aantrekkelijker te maken en verbeteren biodiversiteit door o.a. bloemrijker maken terrein. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering.
Realisatie bloemrijke perken	Gemeente breed de bermen geleidelijk, stap voor stap, om te vormen tot bloemrijke bermen. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit, leefomgeving en wateropname in de bodem. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering (uitvoering van project loop langer door in tijd).

Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen- blauwe dooradering")	Bestaande boomlaanstructuren, stap voor stap, versterken door het aanvullen van bomen en het vervangen van boomsoorten. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit en ter mogelijkheid om risico-bomen te vervangen. In 2025 wordt een inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2026 een plan uitwerken. Realisatie kan vervolgens met beschikbare middelen binnen het kostendekkingsplan groen.
Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied	Bebouwing aan rand van dorp (met name Someren-Dorp) 'inpakken' met groen om zo de fysieke leefomgeving te vergroenen. In 2025 wordt de inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2025 aanvullend budget nodig voor uitwerking van een plan. De uitvoering daarvan wordt dan gefinancierd met andere middelen (met name GREX-en).
Aanpak zandwegen gemeente breed	Zoals aangegeven in de concept omgevingsvisie is het van belang om oude zandpaden in ere te herstellen als recreatieve paden, zodat deze makkelijker gebruikt kunnen worden door wandelaars. In 2025 wordt onderzoek uitgevoerd en een plan opgesteld met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullend budget nodig voor uitvoering van het plan.
Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen	Bij een huidig weiland aan de Laan ten Boomen, net buiten de kom, is een waterbergingsvoorziening voorzien (middelen zijn hiervoor beschikbaar). Dit willen we combineren met de aanleg van een Tiny Forrest waarvoor aanvullende middelen nodig zijn.
Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart	Financiële bijdrage voor het oprichten van een door de ODZOB beheerd portaal (webviewer), waar inwoners, belangstellenden en andere overheden terecht kunnen voor (informatie over) alle cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de Gemeente Someren. De cultuurhistorische waardenkaart kan daarnaast dienen als toetsingskader bij de inrichting van zowel de bebouwde als onbebouwde bestemmingen in het buitengebied.

1.15 Totale lasten en baten grondexploitaties (baten 1.7)

Alle baten en lasten die betrekking hebben op de grondexploitatie worden als incidenteel beschouwd. Het betreft hier onder andere aan- en verkopen van gronden, planontwikkelkosten en uitvoeringskosten.

1.16 Storting in reserve BIO vanuit reserve grondbedrijf

De storting van de reserve komt tot stand via een dotatie van €10 per m² uit te geven grond.

1.17 Storting en onttrekking in reserve grondbedrijf resultaten uit grondexploitaties (baten 1.6)

Bij het afsluiten van een grondexploitatie wordt het resultaat van deze exploitatie in de reserve Grondbedrijf gestort of onttrokken.

2.1 Lokale Agenda Inclusie

Door uitvoering te gaan geven aan de Lokale Inclusie Agenda, draagt de gemeente Someren op een waardevolle wijze bij aan het creëren van een meer inclusieve samenleving, waarin iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. Dit doen wij samen met de klankbordgroep inclusie.

De kosten zitten met name in de inhuur van een communicatie adviseur en communicatie uitingen. Daarnaast wordt er een post uitgetrokken voor het toegankelijk maken van de publieke gebouwen en aanpassingen in de openbare ruimte.

2.2 DVO Heroriëntatie en schuldhelpverlening ondernemers

In het regionale beleidsplan schuldhelpverlening is schuldhelpverlening aan ondernemers opgenomen als speerpunt. Voor de uitvoering hiervan wordt met Senzer een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten, voor de duur van 3 jaar. De kosten vanaf 2026 zijn voor de gemeente Someren hoger ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt met name doordat het aantal aanmeldingen en de complexiteit van zaken is toegenomen. Door de komst van de wet Deregulering beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is de verwachting dat deze trend zich de komende jaren blijft voortzetten.

2.3 Inzet cultuurmakelaar

In 2025 is de cultuurvisie en de uitvoeringsagenda cultuur vastgesteld. Hiermee wordt beoogd het culturele leven in Someren op peil te houden en de basis te versterken.

Voor de periode 2026-2028 wordt budget gevraagd voor een cultuurmakelaar die een goede bijdrage en daarmee stevige meerwaarde levert aan het culturele leven van de gemeente Someren.

2.4 Tijdelijke formatie asielketen Team Maatschappelijke ontwikkeling

Reeds geruime tijd wordt via een projectleiders constructie gewerkt aan het taakveld Asielketen/vluchtelingen. Te voorzien is dat het taakveld het komende jaar werk blijft genereren en er formatie benodigd zal zijn.

3.1 Samenwerking arbeidsmarktstrategie

Gezamenlijke aanpak in de regio (5 Peelgemeenten, Gemeente Helmond en GR) op het gebied van recruitment en talentontwikkeling als reactie op de huidige arbeidsmarktontwikkelingen zoals krapte, complexiteit, schaarste gekwalificeerd personeel e.d.

3.2 Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept

In december 2024 heeft het college het Dienstverleningsconcept 2024-2026 vastgesteld. Gekoppeld daaraan is een uitvoeringsprogramma vastgesteld met voor de jaren 2025 en 2026 diverse acties voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening van de gemeente

Someren. Van de acties opgenomen in het uitvoeringsprogramma vragen er een aantal om een investering en regulier budget in de exploitatie waarin op dit moment niet voorzien is. Het gaat hier om de incidentele investering.

Hiervoor zal worden gestuurd op het monitoren van normen/KPI's en beloften binnen de dienstverlening door het vastleggen/verzamelen van data, BI tooling en inzet van personeel om analyses en reports te maken. Op basis daarvan wordt waar nodig bijgestuurd. Daarnaast wordt er een testpanel opgezet waarmee inwoners/ondernemers aan de voorkant bevroegd worden bij de inrichting van onze dienstverlening(sinstrumenten), wordt er gewerkt aan en geïnvesteerd in een oplossing voor laagdrempelige feedback op dienstverleningskanalen. Tot slot wordt er geïnvesteerd in de inzet van een chatfunctie en/of chatbot.

3.3 I-pads voor raads- en commissieleden

Na de verkiezingen worden nieuwe ipads op grond van art 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers verstrekt aan raads- en commissieleden. Ipads die nog goed functioneren worden niet vervangen.

3.4 Implementatiekosten nieuw HR-systeem

Om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst investeren we in de vervanging van het huidige HR-systeem. Met een nieuw HR-systeem willen we medewerkers en managers een betrouwbare en gebruiksvriendelijke omgeving bieden, waarin HR-processen sneller, eenvoudiger en transparanter verlopen. Daarmee verbeteren we de interne dienstverlening.

Voor de implementatie is eenmalig naar schatting € 200.000 nodig. De structurele licentiekosten kunnen hoger uitvallen dan nu, afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor het systeem. Met deze investering versterken we de basis voor een moderne en wendbare organisatie.

3.5 Af te dragen vennootschapsbelasting bouwgrondexploitatie (baten 3.2)

De af te dragen vennootschapsbelasting is berekend op basis van 10% van de verwachte grondverkoop van de grondexploitaties.

Bijlagen

Geprognosticeerde balans

Als gevolg van de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ([BBV](#)) bevat de meerjarenraming ook een geprognosticeerde balans. Hierdoor wordt meer inzicht verkregen in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa	31-12- 2026	31-12- 2027	31-12- 2028	31-12- 2029
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	367	247	126	100
Kosten onderzoek en ontwikkeling	294	294	294	294
Materiële vaste activa				
Investeringen met economisch nut	53.990	59.390	60.389	61.325
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.032	15.568	16.610	16.281
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	36.222	41.219	43.450	42.043
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	37	37	37	37
Overige langlopende leningen	13.822	14.382	14.942	15.502
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	14.900	14.900	14.900	14.900
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen en het Rijk	9.500	9.500	9.500	9.500
Voorraden				
Onderhanden werk, gronden in exploitatie	0	0	0	249
Liquide middelen				
Banksaldi	0	0	0	0
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal activa	147.164	160.537	165.248	165.231

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12- 2026	31-12- 2027	31-12- 2028	31-12- 2029
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	32.867	32.867	32.867	32.867
Bestemmingsreserve	20.438	19.747	19.219	19.640
Resultaat	83	185	-1.562	-2.366
Voorzieningen				
Voorzieningen	5.183	4.752	4.539	4.709
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Overige langlopende schulden	72.520	83.857	94.319	95.381
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	0	0	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.072	4.129	865	0
Kasgeldleningen	5.000	5.000	5.000	5.000
Overige schulden	5.000	5.000	5.000	5.000
Overlopende passiva				
Nog te betalen en vooruitontvangen bedragen	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal passiva	147.163	160.537	165.247	165.231

Bedragen x € 1.000

Overzicht lasten en baten per taakveld

De recapitulatiestaat, zoals hieronder weergegeven, geeft inzicht in de lasten en baten per programma, per taakveld voor het begrotingsjaar 2026.

Nr	Naam programma / taakveld	Lasten	Baten	Saldo
01	Fysiek domein			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.561	-77	-1.483
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.306	-4	-1.303
2.1	Verkeer en vervoer	3.885	-160	-3.725
3.1	Economische ontwikkeling	531	0	-531
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	22	144	-166
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	-21	15
3.4	Economische promotie	412	-799	387
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.730	-308	-2.421
7.2	Riolering	1.499	-2.517	1.018
7.3	Afval	2.468	-2.994	527
7.4	Milieubeheer	2.064	-568	-1.497
8.1	Ruimte en leefomgeving	2.129	-110	-2.019
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terr.)	6.023	-5.936	-87
8.3	Wonen en bouwen	1.156	-976	-180
RESERVEP1	Mutaties reserves prog 01	83	-782	699
	Fysiek domein	25.874	-15.109	-10.765
02	Sociaal domein			
4.2	Onderwijshuisvesting	625	0	-625
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.018	-294	-724
5.1	Sportbeleid en Activering	579	-54	-525
5.2	Sportaccommodaties	1.502	-655	-847
5.3	Cult,presentatie, -productie en -partic.	302	0	-302
5.4	Musea	120	-29	-91
5.5	Cultureel erfgoed	113	-13	-100
5.6	Media	483	-18	-465
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.988	-236	-2.752
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8	0	-8
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	1.268	0	-1.268
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.858	0	-1.858
6.3	Inkomensregelingen	6.742	-3.902	-2.839
6.4	WSW en beschut werk	1.788	0	-1.788
6.5	Arbeidsparticipatie	47	0	-47
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	957	-24	-933

6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	1.768	-60	-1.708
6.712	Begeleiding (Wmo)	675	0	-675
6.713	Dagbesteding (Wmo)	483	0	-483
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	2.075	0	-2.075
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	986	0	-986
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.147	0	-1.147
6.791	PGB Wmo	73	0	-73
6.792	PGB Jeugd	210	0	-210
6.812	Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	18	0	-18
6.821	Jeugdbescherming	116	0	-116
6.822	Jeugdreclassering	7	0	-7
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	24	0	-24
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	32	0	-32
7.1	Volksgezondheid	1.050	0	-1.050
RESERVEP2	Mutaties reserves prog 02	3	-252	249
	Sociaal domein	29.064	-5.539	-23.524
03	Bedrijfsvoering			
0.1	Bestuur	1.846	0	-1.846
0.2	Burgerzaken	929	-493	-437
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	5	-48	43
0.4	Overhead	9.442	-10	-9.432
0.5	Treasury	773	-936	163
0.61	OZB-woningen	165	-3.774	3.609
0.62	OZB niet-woningen	72	-1.683	1.611
0.64	Belastingen overig	4	-127	122
0.7	Algemene uitkering & overige uitkeringen	0	-40.940	40.940
0.8	Overige baten en lasten	460	0	-460
0.9	Vennootschapsbelasting	454	0	-454
RESERVEP3	Mutaties reserve prog 03	7	-519	513
	Bedrijfsvoering	14.157	-48.530	34.372
	Saldo	69.095	-69.177	83

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo

Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Als de uitgaven in een bepaald jaar groter zijn dan de inkomsten, is er in dat jaar sprake van een tekort en groeit de staatsschuld. De lidstaten van de Europese Unie hebben afgesproken allemaal met eenzelfde definitie van het begrotingssaldo te werken. Ze noemen dit het EMU-saldo. Het EMU-saldo betreft het vorderingensaldo van de totale overheid. Dit betekent dat zowel de financiën van de rijksoverheid als van de decentrale overheden (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) en premie gefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg meetellen voor het EMU-saldo.

In onderstaand hoofdstuk wordt de berekening van het EMU-saldo van de Gemeente Someren weergegeven.

		2025	2026	2027
		Volgens begroting tot en met juli 2025, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2026	Volgens meerjaren-raming in begroting 2026
Omschrijving				
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-8.136	-1.377	-1.494
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	36.153	18.695	12.812
3	Mutatie voorzieningen	-756	-1.586	-431
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.150	-3.096	-3.057
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-48.194	-18.561	-11.681

Bedragen x € 1.000

Toelichting

- 1 Bij een negatief exploitatiesaldo (tekort) wordt het bedrag negatief
- 2 Bij een positief bedrag is er sprake van een toename van de materiele vast activa, de investeringen zijn hoger dan de afschrijvingen
- 3 Een positief bedrag betekent een toename van de voorzieningen, een negatief bedrag betekent een afname van de voorzieningen.
- 4 Een negatief bedrag geeft aan dat de voorraad is afgenomen.

Uitgangspunten begroting

Loon- en prijsontwikkeling (inclusief subsidies welzijnsinstellingen)

In de Kadernota 2026 was een stelpost opgenomen van € 250.000 voor de geïndexeerde prijzen van goederen en diensten. Naar aanleiding van het Zero Based Budgetting (ZBB) traject dat we uitgevoerd hebben zijn de budgetten zeer beperkt geïndexeerd en willen we een duidelijke onderbouwing van de indexaties. Aangezien nog niet alle gevolgen van de geïndexeerde prijzen bekend zijn is de stelpost niet af geraamd maar zal bij de zomernota 2026 overheveling plaatsvinden naar de juiste taakvelden.

De post onvoorzien bedraagt € 1. In de Financiële Verordening is dit besluit opgenomen.

Salarissen

De CAO Gemeenten 2025-2027 is vastgesteld en loopt tot 31 maart 2027.

Dit betekent voor 2025 een loonstijging van 3,85%, voor 2026 een loonstijging van 1,25% per 1-7-2026 en voor 2027 een loonstijging van 1,6% (per 1-1). De stijgingen voor de jaren 2025 en 2026 zijn in de salariskosten verwerkt.

Goederen en diensten

Uitgangspunt is geen volume-uitbreiding. Mocht er toch sprake zijn van volume-uitbreiding dan dient dit gespecificeerd te worden toegelicht.

Huren en pachten

De ramingen voor huren en pachten worden aangepast conform overeenkomsten dan wel wettelijke verhogingen. De betrokkenen dienen hierover tijdig te worden geïnformeerd.

Gemeenschappelijke regelingen

In de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn de jaarlijkse indexeringen verwerkt en de ontwerpbegrotingen vormen het uitgangspunt voor de Programmabegroting 2026. Door het rijk opgelegde efficiencykortingen, voor gedecentraliseerde taken en andere algemeen geldende tegenvallers, dienen zoveel mogelijk te worden vertaald richting de gemeenschappelijke regelingen.

In onze zienswijze naar de GR behorende bij de ontwerpbegrotingen 2026 vragen wij dan ook het volgende:

- Rekening te houden met bovenstaand scenario bij het opstellen van de Begroting 2026;
- Specifieke, goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.

Uitgangspunt hierbij is dat de uitvoeringskosten in de Begroting 2026 en 2027 niet stijgen.

GR Peelgemeenten en Senzer

GR Peelgemeenten en Senzer voeren diverse taken op het gebied van het sociaal domein voor de gemeente Someren uit. Hiervoor ramen zij kosten en opbrengsten. De ramingen in de begroting 2026 van de gemeente Someren sluiten aan op de ramingen van GR Peelgemeenten en Senzer.

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen komen overeen met de afschrijvingstermijnen zoals genoemd in de nota Vaste Activa.

Globaal zullen de investeringen getoetst worden op resterende nuttigheidsduur, gerelateerd aan de restant afschrijvingstermijn. Bij investeringen waarvan de resterende nuttigheidsduur beduidend afwijkt van de restant afschrijvingstermijn, kan extra worden afgeschreven dan wel opgewaardeerd.

Rentebeleid

In de gemeente Someren vertoont de treasuryfunctie een voordelig saldo. De rente-inkomsten zijn hoger dan de rentekosten. Conform het advies van de BBV berekenen we daarom geen rentevergoeding over het eigen vermogen en voegen we geen rente toe aan de reserves en voorzieningen.

Gezien de vele investeringsplannen met een hoog kostenplaatje is het de vraag of de treasuryfunctie een voordelig saldo blijft behouden. En zal er bij grote toekomstige investeringen moeten worden geleend.

Het BBV schrijft hierbij reëel begroten voor. Dat betekent het zo goed als mogelijk inschatten van het omslagpercentage of de projectrentes voor komende jaren. Vanwege toekomstige leningen is de verwachting dat het huidige omslagpercentage van 0 niet meer van toepassing blijft. En dat er bij (project)financiering rente toegevoegd gaat worden aan de kapitaallasten. De verwachting is dat Someren hiervoor bij toekomstige projecten rente-inschattingen zal moeten doen in college- en raadsvoorstellen. Deze ontwikkeling is afgelopen jaren niet meer voorgekomen voor Someren. Ook zal het aangaan van langlopende leningen - de overige omstandigheden gelijkblijvend - invloed gaan hebben op een kengetal als de solvabiliteit. Ofwel het vreemd vermogen in relatie tot het eigen vermogen. Het eerste voorbeeld hiervan is het (nieuwe) IHP.

Onroerende-zaakbelasting

De opbrengst OZB wordt volgens bestaand beleid gecorrigeerd met het inflatiepercentage van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven worden vastgesteld. Voor 2026 betekent dit een correctie (op basis van het gemiddelde inflatiepercentage over 2024) met 3,3% volgens opgave van het CBS.

Tevens is de begrote OZB opbrengst voor 2026 verhoogt met de areaalwijzigingen, zonder indexatie.

Rioolheffing

In het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is het rioolheffing recht vastgelegd. Het huidige GRP vervalt na 2025. Met ingang van 2026 komt een WRP (Water en Rioleringsprogramma). Het WRP wordt naar verwachting in Q4 2025 vastgesteld.

De gevolgen hiervan zijn in de begroting verwerkt.

Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht is het uitgangspunt dat de tarieven volledig kostendekkend zijn. Als dit leidt tot een significante stijging van de tarieven, kan de Egalisatiereserve afval ingezet worden om de tarieven te dempen.

Bij de werkzaamheden van het jaarwerk wordt een overschot c.q. tekort toegevoegd dan wel onttrokken aan de Egalisatiereserve Afval.

Toeristenbelasting

Volgens het bestaand beleid wordt het tarief voor de toeristenbelasting in 2026 gecorrigeerd met het inflatiepercentage van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven worden vastgesteld. Dit percentage bedraagt 3,3. Daarnaast is het tarief met 10% verhoogd conform de maatregelen uit het Zero Based Budgetting (ZBB) traject. Het algemeen tarief wordt in 2026 € 2,60 en het verlaagd tarief € 1,70.

Na het opleggen van de aanslagen toeristenbelasting 2024 is een prognose gemaakt van het aantal overnachtingen en de bijbehorende opbrengst voor 2026. Deze is in de begroting 2026 verwerkt.

Overige heffingen

De overige heffingen (hondenbelasting en gemeentelijke leges) dienen zoveel mogelijk kostendekkend te zijn.

Verloop van reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een reserve is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en de bestemmingsreserves. Voor het aanwenden van reserves is een raadsbesluit noodzakelijk.

Een voorziening is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen voor de komende tien jaar of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico. Het onttrekken van gelden aan voorzieningen is een bevoegdheid van het college. Voor het vormen van voorzieningen is het noodzakelijk dat deze is onderbouwd met een meerjarenonderhoudsplan. Het vaststellen van dit plan is een bevoegdheid van de raad.

Nr.	Omschrijving	Saldo begin 2026	Vermeer- deringen 2026	Vermin- deringen 2026	Saldo begin 2027
Algemene reserves					
1	Algemene reserve vrij aanwendbaar	6.280	0	321	5.959
2	Vastgelegde algemene reserve	23.948	0	0	23.948
3	Reserve nog te bestemmen resultaat	2.961	0	0	2.961
Totaal algemene reserves		33.188	0	321	32.867
Bestemmingsreserves					
1	Reserve grondbedrijf	7.476	0	788	6.688
2	Reserve bindingsactiviteiten/ bijzonder belonen	17	7	0	23
3	Reserve monumenten	172	3	0	175
4	Reserve bossen	356	0	0	356
5	Reserve groenbeheer	93	0	0	93
6	Reserve heractivering	1.481	0	171	1.310
7	Reserve artikel 22	31	0	0	31
8	Reserve buitengebied in ontwikkeling	787	98	234	651
9	Reserve kapitaallasten	6.010	0	102	5.908
10	Reserve kredietoverheveling	5.195	0	0	5.195
11	Egalisatiereserve afval	75	0	73	2
12	Duurzaamheidsfonds	6	0	0	6
Totaal bestemmingsreserves		21.698	107	1.367	20.438
Totaal reserves		54.887	107	1.688	53.306
Voorzieningen					
1	Voorziening wethouderspensionen	1.704	123	47	1.780
2	Voorziening wachtgeldregeling voormalig wethouders	278	-	76	202
3	Voorziening onderhoud wegen	1.709	1.102	1.624	1.187
4	Voorziening openbare verlichting	262	45	38	269
5	Voorziening GRP	1.445	-	200	1.245
6	Voorziening onderhoud gebouwen	1.233	601	1.508	326
7	Voorziening verlofsparen	137	36	-	173
Totaal voorzieningen		6.769	1.908	3.494	5.183
Totaal		61.656	2.015	5.182	58.489

Bedragen x € 1.000

Nr.	Vermeer- deringen 2027	Vermin- deringen 2027	Saldo begin 2028	Vermeer- deringen 2028	Vermin- deringen 2028	Saldo begin 2029	Vermeer- deringen 2029	Vermin- deringen 2029	Saldo begin 2030
1	0	0	5.959	0	0	5.959	0	0	5.959
2	0	0	23.948	0	0	23.948	0	0	23.948
3	0	0	2.961	0	0	2.961	0	0	2.961
Tot	0	0	32.867	0	0	32.867	0	0	32.867

1	1.283	1.627	6.344	0	127	6.217	871	100	6.988
2	7	0	30	7	35	1	7	0	8
3	3	0	177	3	0	180	3	0	183
4	0	0	356	0	0	356	0	0	356
5	0	0	93	0	0	93	0	0	93
6	0	170	1.140	0	170	970	0	163	807
7	0	0	31	0	0	31	0	0	31
8	0	0	651	0	0	651	0	0	651
9	0	186	5.721	0	205	5.516	0	196	5.320
10	0	0	5.195	0	0	5.195	0	0	5.195
11	0	0	2	0	0	2	0	0	2
12	0	0	6	0	0	6	0	0	6
Tot	1.292	1.983	19.747	9	537	19.219	880	459	19.640

Tot	1.292	1.983	52.615	9	537	52.086	880	459	52.508
------------	--------------	--------------	---------------	----------	------------	---------------	------------	------------	---------------

1	123	47	1.857	43	47	1.853	43	47	1.849
2	-	76	126	-	19	107	-	-	107
3	1.102	1.102	1.187	1.102	1.102	1.187	1.102	1.102	1.187
4	45	50	263	45	50	258	45	50	253
5	-	240	1.005	-	198	807	-	117	690
6	601	824	104	601	624	80	601	341	340
7	36	-	209	36	-	245	36	-	282

Tot	1.908	2.339	4.752	1.828	2.041	4.539	1.828	1.658	4.709
------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Tot	3.200	4.322	57.366	1.837	2.578	56.625	2.708	2.117	57.216
------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Bedragen x € 1.000

Algemene reserves

1. Algemene reserve vrij aanwendbaar

De reserve heeft de functie van bestedingsreserve. Vigerend beleid is dat rekeningresultaten worden toegevoegd dan wel onttrokken aan deze reserve. De algemene reserve vrij aanwendbaar wordt voornamelijk ingezet voor het dekken van incidentele uitgaven van investeringsprogramma's.

2. Vastgelegde algemene reserve

De vastgelegde algemene reserve maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen en vervult als zodanig een bufferfunctie. Deze reserve fungeert tevens, als onderdeel van het eigen vermogen, als intern financieringsmiddel. Daarnaast maakt de vastgelegde algemene reserve onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente. Dit vermogen wordt deels ingezet voor de financiering voor de aan de BNG verstrekte achterstallige lening met een waarde van € 14,9 mln. Jaarlijks wordt hierdoor een bedrag van € 0,7 mln. aan rente-inkomsten gegenereerd. Zolang geen compenserende maatregelen worden getroffen voor deze rente-inkomsten is sprake van een geblokkeerd deel van deze reserve.

Bestemmingsreserves

1. Reserve grondbedrijf

De reserve grondbedrijf dient als tijdelijk dekkingsmiddel voor gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen en/of waarvoor nog geen exploitatieberekening voorhanden is en als buffer voor onvoorzienbare of algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's). In de grondnota is bepaald dat de minimale hoogte van de reserve grondbedrijf dient te voldoen aan een combinatie van de IFLO-norm en de scenario-analyse (zie paragraaf weerstandsvermogen).

2. Reserve bindingsactiviteiten / bijzonder belonen

De reserve bindingsactiviteiten / bijzonder belonen is bedoeld voor de bindingsactiviteiten en het bijzonder belonen van het personeel. Conform bestaand beleid vindt jaarlijks een storting in de reserve plaats. Eénmaal per drie jaar vindt een meerdaags personeelsreisje plaats.

3. Reserve monumenten

Deze reserve fungeert als egalisatiereserve voor de aankopen en het onderhoud van monumenten.

4. Reserve bossen

De reserve bossen is bedoeld om de kosten van het beheerplan en de komende verwachte tekorten van de bossen te dekken. Daarnaast fungeert deze reserve als egalisatiereserve. Het jaarlijks exploitatieresultaat wordt verrekend met de reserve.

5. Reserve groenbeheer

Het nog beschikbare bedrag in deze reserve zal worden ingezet voor burgerparticipaties, laanstructuren en verbeteren van klimaatadaptie middels groen.

6. Reserve heractivering

De reserve heractivering is ter dekking van kapitaallasten opgenomen. Tegenover de reserve staat een compenserende (debet)balanspost (onder de materiële vaste activa met economisch nut). Hierdoor wordt inzicht verstrekt op investeringen welke feitelijk direct ten laste van een reserve zijn geboekt.

7. Reserve artikel 22

De reserve artikel 22 is o.a. ontstaan als gevolg van de boekwinst op de verkoop van onroerend goed (Floreffestraat) en de stortingen van BLS middelen (Rijksmiddelen voor woningbouw). Deze reserve is bedoeld voor bestedingen volkshuisvesting.

8. Reserve buitengebied in ontwikkeling

De reserve buitengebied in ontwikkeling is bedoeld om op meerdere fronten in financiële zin ondersteuning te bieden aan reconstructie ontwikkelingen. De storting van de reserve komt tot stand via een dotatie van € 10 per m² uit te geven grond. Conform bepalingen in het BBV mogen er geen stortingen in reserves plaatsvinden vanuit de grondexploitaties. Om deze reden vindt de storting vanuit de reserve grondbedrijf plaats.

9. Reserve kapitaallasten

Uit de reserve kapitaallasten worden de afschrijvingslasten betaald die incidenteel afgedekt zijn. Tegenover de reserve staan diverse compenserende (debet)balansposten (onder de materiële vaste activa) die uit deze reserve worden gedekt.

10. Reserve kredietoverheveling

De reserve kredietoverheveling wordt gebruikt om kredieten over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar.

11. Egalisatiereserve afval

De reserve is gevormd om jaarlijks het resultaat op Afval toe te voegen c.q. te onttrekken uit deze Egalisatiereserve om grote schommelingen in de afvalstoffenheffing te voorkomen.

12. Duurzaamheidsfonds

De beschikbare middelen binnen de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds worden bepaald door het aantal operationele zonne- en windparken binnen de gemeente

De afdrachten door de diverse zonnepark-exploitanten worden gestort in de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds. Het college van burgemeester en wethouders in 2025 de subsidieregeling duurzaamheidsfonds gemeente Someren vastgesteld. Deze subsidieregeling bepaalt de spelregels wie onder welke voorwaarden gebruik mag maken van dit duurzaamheidsfonds.

Voorzieningen

1. Voorziening wethouderspensioenen

De voorziening wethouderspensioenen dient om de pensioenverplichtingen van de huidige en voormalige wethouders te dekken.

2. Voorziening wachtgeldregeling voormalig wethouders

De voorziening wachtgeldregeling voormalig wethouders dient om de kosten voor wachtgeldregelingen en re-integratie van voormalige wethouders te dekken.

3. Voorziening onderhoud wegen

De voorziening onderhoud wegen wordt aangewend om de planmatige kosten van onderhoud wegen te dekken.

4. Voorziening openbare verlichting

De voorziening openbare verlichting is gevormd voor de vervanging en groot onderhoud van openbare verlichting.

5. Voorziening WRP

In het WRP 2026-2030 is per jaar inzichtelijk gemaakt wat de reguliere kosten zijn en welke projecten uitgevoerd worden (inclusief verwachte kosten). De rioolheffing is in de eerste vier jaar niet volledig kostendekkend en de voorziening wordt ingezet om deze rioolheffing te egaliseren (in de begroting zijn uitsluitend lagere inkomsten dan lasten of gelijke inkomsten en lasten toegestaan).

Verder wordt het verschil tussen jaarrekening en begroting verrekend met deze voorziening.

6. Voorziening onderhoud gebouwen

De voorziening onderhoud gebouwen dient om de kosten van onderhoud voor de gemeentelijke gebouwen te dekken.

7. Voorziening verlofsparen

Op basis van de cao kunnen medewerkers bepaalde, niet opgenomen, verlofuren doorschuiven.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorzieningen c.q. balansposten meer worden gevormd.

Voor de pensioenverplichtingen aan (gewezen) wethouders is een voorziening (Voorziening wethouders) gevormd, omdat het jaarlijks volume kan fluctueren. Dit geldt ook voor de voorziening verlofsparen.

Subsidies

Voor het verstrekken van subsidie is een wettelijk voorschrift vereist. Artikel 4:23, derde lid, onderdeel c van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalt dat een wettelijk voorschrift niet vereist is indien de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld vermeldt. Voor onderstaande subsidies ontbreekt een wettelijk voorschrift. Door vermelding in de begroting wordt voldaan aan de Awb. De bedragen in deze lijst zijn ramingen, mede gebaseerd op de gemeentelijke begrotingsrichtlijnen voor subsidies.

Subsidieontvanger	Taakveld	Subsidie 2026	Subsidie 2025
Stichting Halt Oost-Brabant	1.2	8	7
De Ruchte Stichting voor Sociaal Cultureel Werk (Werkgroep Podium)	5.3	26	26
Jongerencentrum Nirwana	5.3	3	3
Jongerencentrum Komokus	5.3	1	1
Jongerencentrum de Comeet	5.3	4	4
Funtime	5.3	3	2
Bibliotheek Helmond - Peel	5.6	534*	395
Siris	5.6	24	24
Stichting Onis	6.1	1.239	1.180
Stichting Sociaal Cultureel Werk de Weijers (Gemeenschapshuis)	6.1	44	37
Stichting Dorpsoverleg Lierop (Gemeenschapshuis De Vurherd)	6.1	48	48
Gemeenschapshuis 'de Bunt'	6.1	58	57
Sociaal Cultureel Werk in Someren-Eind (MFA de Einder)	6.1	55	54
Stichting Buurtschap Sluis XIII (Gemeenschapshuis)	6.1	14	14
De Ruchte Stichting voor Sociaal Cultureel Werk	6.1	172	169

Stichting MEE	6.1	97	93
Corepower	6.1	50	50
Stichting Zelfhulpnetwerk	6.1	5	3
Lierop Leeft (Steun- en eetpunt, dorpsondersteuner)	6.1	81	73
POH GGZ Jeugd	6.2	105	92
JGZ Maatwerk	6.2	48	47
Voedselbank	6.3	13	13
Social Return On Investment (SROI)	6.5	29	29

Bedragen x € 1.000

Investeringsprogramma 2026

In dit overzicht is de recapitulatie opgenomen van alle lopende investeringsprojecten vanuit het bestaande beleid en nieuwe investeringen voor 2026.

De investeringen met een afschrijvingstermijn worden geactiveerd en via de kapitaallasten in de exploitatie opgenomen. Alle investeringen zonder afschrijvingstermijn zijn incidenteel en worden volledig rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Deze eenmalige lasten kunnen uit reserves gedekt worden.

Voor een nadere toelichting op de investeringsposten verwijzen wij naar het Programmaplan waar per programma de investeringsposten met een toelichting zijn opgenomen.

Taak- veld	Naam investering	Afschr. term	Investerings			
			2026	2027	2028	2029
Programma 1 Fysiek domein						
2.1	Rehabilitatie wegen (kostendekkingsplan 23-26)*	35	3.644	3.644	3.644	3.644
2.1	Fysieke maatregelen mobiliteitsplan*	35	463	463	463	463
2.1	Bereikbaarheidsagenda *	35	43	43	43	
2.1	Herinrichting wegen*	35	102	578		
3.1	Ontwikkelstrategie De Peel*		56			
3.1	Onderzoek huisvesting kleinschalige bedrijven		50			
5.7	Vervanging speeltoestellen*	15	50			
5.7	Vervangingsinvestering groen (kostendekkingsplan 23-26)*	35	886	886	886	886
5.7	Vervangingsinvestering groen tbv klimaat (kdp 23-26)*	35	74	74	74	74
7.3	Hotspot aanpak zwerfvuil		23			

7.3	Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden		23			
7.3	Onderzoek GFT voorziening hoogbouw		16			
7.3	Juridische check op afvalbeleid Someren		20			
7.3	Ondergrondse containers		15			
7.3	Uitv. Afvalbeleidsplan 2024-2026*		34			
7.4	Sanering woning tegen geluidshinder		30	30		
7.4	Schone lucht akkoord deelname en uitvoering*		43			
8.1	Omgevingsplan		350			
8.1	Voorzieningenvisie kerkdorpen Someren		23			
8.1	Pilot functionaris planjurist Ruimtelijke Ontwikkeling		75			
	Inzet BIO-fonds					
5.7	Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen		25			
5.7	Realisatie bloemrijke perken		50			
5.7	Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen-blauwe dooradering")		10			
5.7	Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied		10			
5.7	Aanpak zandwegen gemeente breed		25			
5.7	Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen		74			
5.7	Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart		40			
Totaal programma			6.254	5.718	5.110	5.067
Taak- veld	Naam investering	Afschr. term	Investering			
			2026	2027	2028	2029
Programma 2. Sociaal domein						
4.2	IPS Nieuwbouw BS Maria (addendum IHP 2019-2033 en nieuw IHP 2025-2040)	50				6.110
4.2	IPS Nieuwbouw BS Leerrijk / Diamant (nieuw IHP 2025-2040)	50		388		
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. BS Leerrijk (nieuw IHP 2025-2040)	50		1.886		
4.2	IPS Nieuwbouw bs 't Rendal (nieuw IHP 2025-2040)	50		549		
4.2	IPS Nieuwbouw De Ranonkel (nieuw IHP 2025-2040)	50				1.165
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. De Ranonkel (nieuw IHP 2025-2040)	50				1.886
4.2	IPS Nieuwbouw kind. opv. Mariaschool (nieuw IHP 2025-2040)	50				472
4.2	IPS 10% schaalsprong scholen IHP (nieuw IHP 2025-2040)	50		4.022		
5.2	Leveren en monteren spelmaterialen	15	71	67	30	17

5.4	Aanstelling van een cultuurmakelaar periode 2026-2028		60	60	60	
6.1	Lokaal Inclusie agenda*		23			
6.1	Tijdelijke formatie asielketen Team Maatschappelijke ontwikkeling		47			
6.3	DVO Heroriëntatie en schuldhulpverlening ondernemers		67	67	67	
Totaal programma			268	7.039	157	9.650
Taak- veld	Naam investering	Afschr. term	Investering			
			2026	2027	2028	2029
Programma 3 Bedrijfsvoering						
0.1	I-pads voor raads- en commissieleden		10			
0.4	Aanpassing loongebouw		pm			
0.4	Samenwerking arbeidsmarktstrategie*		60			
0.4	Implementatiekosten nieuw HR-systeem		200			
0.4	Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept		40			
Totaal programma			310	0	0	0
Totaal IP 2025-2028			6.832	12.757	5.267	14.717

Bedragen x € 1.000

* Bestaande IP waarvan kredieten meerjarig reeds toegekend zijn.

Lopende Investeringsprojecten

In deze informatieve bijlage is een overzicht opgenomen van alle investeringsprojecten waarvan voorzien is (peildatum medio augustus 2025) dat deze in 2026 of later afgerond worden. De doorbelasting van de directe uren heeft plaatsgevonden tot en met juni 2025.

De besluitvorming over deze projecten heeft al voor de vaststelling van de begroting 2026 plaatsgevonden. Bij de afronding van de jaarrekening 2025 zal definitief bepaald worden wat het restant budget is dat overgeheveld wordt naar het boekjaar 2026.

Taakveld / Krediet	Krediet	Realisatie augustus 2025	Restant budget augustus 2025	Planning gereed
0.3 Onroerend goed				
IPS Verplaatsen / inrichten gemeentewerf	1.040.000	-	1.040.000	12/2026
0.4 Ondersteuning organisatie				
IPS Doorontwikkelen zaaksysteem	75.000	34.617	40.383	12/2027
IPS Verv. software uitv.wettelijke	15.000	-	15.000	12/2026
IPS Vervanging vloerbedekking	56.000	2.092	53.908	12/2026
IPS Persoonlijke Internet Pagina	50.000	-	50.000	12/2027
IPI Generieke informatievoorzieningen	45.000	9.098	35.902	12/2026
IPI E-learning	15.000	-	15.000	12/2027
IPI Afbouw papieren archiefruimte	678.000	323.791	354.209	12/2026
IPI Implementatie informatiewetten	250.000	86.020	163.980	12/2026
IPI Bestuurskrachtonderzoek	50.000	34.776	15.224	12/2027
IPI Uitv. burgertevredenheidsonderzoek	15.000	-	15.000	12/2026
IPI Cap. 2023 voor uitvoering	65.000	3.204	61.796	11/2026
IPI Kosten assessments	40.000	29.376	10.624	12/2026
IPI Inc pers. kn organisatieontwikkeling	193.469	102.970	90.499	12/2026
IPI Prev medisch onderzoek en werkv.	25.000	19.732	5.268	12/2027
IPI Project Veilig publieke taak	32.000	4.095	27.905	12/2026
IPI innov. Landelijke ontw. Common	50.000	2.528	47.472	12/2027
IPI organisatiekn raadsenquête/WOO	15.000	15.659	-659	12/2026
2.1 Verkeer en wegen				
IPS Voorb. Uitv. Revitalisering SI	2.355.000	327.558	2.027.442	12/2026
IPS Rehabilitatie Pasakker even /	664.065	124.740	539.325	04/2026
IPS Rehabilitatie Herselseweg	263.000	25.859	237.142	08/2027
IPS Rehab en aanleg HWA Hoornmanst	430.000	17.598	412.402	03/2027
IPS Rehab en aanleg HWA Kommerstr.	2.182.195	4.750	2.177.445	12/2026
IPS Rehabilitatie wegen (kostendek	7.826.600	381.499	7.445.101	12/2028
IPS Bereikbaarheidsagenda	129.000	85.810	43.190	12/2028
IPS Steemertsewg/Herselsewg	90.000	-	90.000	12/2027
IPS Kanaalstraat	77.000	2.490	74.510	08/2027
IPS Informeel voetpad Heesvens	57.000	56	56.944	08/2026
IPS Aanleg OV bij fietsp. Prov	50.000	-	50.000	08/2026
IPS Ontsnipperende maatregelen Pro	248.000	-244.461	492.461	02/2026
IPS Fysieke maatregelen mobiliteitsplan	854.050	-410.521	1.264.571	12/2028
IPS Aanleg fietspad Lage Akkerweg	200.000	65.544	134.456	08/2026
IPS Reconstructie deel Laan ten Boomen	105.000	67.544	37.456	12/2026
IPS Herinrichting Eindje-Lungendonk	69.000	-	69.000	12/2027
IPI Green Deal laadpalen fase B	-	-9.036	9.036	12/2026

Taakveld / Krediet	Krediet	Realisatie augustus 2025	Restant budget augustus 2025	Planning gereed
IPI Bijdrage A2 incl bekostig.	1.000.000	15.438	984.562	12/2029
IPI Realiseren bloemrijke bermen	15.000	7.089	7.911	12/2026
IPI Centrpln Som Gevelsubsidie	127.494	-122.506	250.000	12/2030
IPI Centrpln Som Verw vastgoed en	1.092.354	-912.818	2.005.172	12/2030
IPI Centrpln Som Planontwikkelkosten	568.066	96.138	471.928	12/2030
3.1 Economische ontwikkeling				
IPI Stimuleren econ. ontw. bedrijv	50.000	36.604	13.396	12/2028
IPI Peelsamenwerking	128.000	120.183	7.817	12/2026
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
IPS Centrpln Som Inrichtingsplan OR	2.549.883	-181.037	2.730.920	12/2030
IPS Centrumplan Verwerving OG	-	346.760	-346.760	12/2030
IPI Lage Akkerweg-NUVA	-	987	-987	12/2026
3.4 Economische promotie				
IPI Werkbudget toeristische beleid	120.000	44.765	75.235	12/2027
IPI Ontw. lok.bedr.ter. Witvr.	285.000	166.288	118.712	12/2029
IPI Ontw. reg. bedr.trn. Brain	450.000	397.607	52.393	12/2026
4.2 Onderwijshuisvesting				
IPS Nieuwbouw bs 't Rendaal	4.957.846	2.314.699	2.643.147	06/2026
IPS Nieuwbouw BS Leerrijk / Diamant	7.713.356	50.775	7.662.581	12/2029
IPS Nieuwbouw BS Maria	2.114.808	-	2.114.808	12/2029
IPS OLP en meub. BS Leerrijk/ Diamant	91.000	448	90.552	12/2029
IPS Uitbreiding BS Ranonkel	1.241.682	120.496	1.121.186	12/2029
IPI Tijdelijke huisvesting Rendaal	537.000	168.688	368.312	06/2026
IPS Nieuwbouw kind. opv. BS Leerrijk	1.886.100	-	1.886.100	12/2030
5.2 Sportaccommodaties				
IPS Aanleg kunstgrasveld Dakos ond	82.500	-	82.500	12/2026
IPS Aanleg kunstgrasveld Dakos bov	82.500	-	82.500	12/2026
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
IPS Aank. gronden naast kleine Aa	230.120	4.022	226.098	12/2026
IPS Vervangingsinvestering groen	1.969.440	915.281	1.054.159	06/2027
IPS Vervangingsinv. groen tbv	148.094	4.053	144.041	12/2026
IPI Bijdrage Ecologische Verbindin	150.000	127.833	22.167	12/2027
IPI Groenonder.-implementatie klim	25.000	14.604	10.397	12/2026
IPI Aankoop grond Meerven	520.000	1.109	518.891	12/2027
IPI bloemr. bermen Mierloseweg	25.000	-	25.000	04/2026

Taakveld / Krediet	Krediet	Realisatie augustus 2025	Restant budget augustus 2025	Planning gereed
IPI Realisatie bloemrijke perken	50.000	-	50.000	12/2026
IPI Versterken biodiversiteit laan	10.000	-	10.000	12/2026
IPI Mildere overgang industr/kern/	30.000	-	30.000	12/2026
IPI Real. bloemrijk terrein Hersel	25.000	-	25.000	12/2026
IPI Opwaarderen mountainbike (MTB)	15.000	-	15.000	08/2026
IPI Realiseren fietspad Bosrandweg	20.000	-	20.000	12/2026
IPI Natuurontwikkelingsproject Moorsel	50.000	4.447	45.553	12/2026
IPI Veerkrachtiger natuurgebieden	49.500	-	49.500	12/2026
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
IPS Nieuwb. kind.opv. basissch	1.788.274	-	1.788.274	06/2026
IPI Visie op communicatie en burge	137.000	79.093	57.907	12/2026
IPI Lokale Inclusie Agenda	145.600	94.752	50.848	12/2026
IPI Aanbrengen PV panelen de Smelen	9.000	-	9.000	12/2026
IPI Tijdelijke formatie asielketen	47.000	48.692	-1.692	05/2026
6.3 Inkomensregelingen				
IPI DVO Heror. en schuldhulpve	162.000	91.739	70.261	12/2026
IPI Beleidspl Integr.Schuldhulpverl	30.000	7.975	22.025	05/2027
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				
IPI Werkplan Sociaal Domein	193.421	157.159	36.262	12/2026
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
IPI Versterken toegang jeugd	55.000	18.370	36.630	12/2026
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
IPI Aanpak dak- en thuisloosheid	32.000	1.042	30.958	12/2026
7.1 Volksgezondheid				
IPI Uitvoering lokaal preventieakkoord	8.500	-250	8.750	12/2026

Taakveld / Krediet	Krediet	Realisatie augustus 2025	Restant budget augustus 2025	Planning gereed
7.2 Riolering excl WRP				
IPS Rehab en aanleg HWA Willem Ale	1.642.512	125.359	1.517.153	12/2026
IPS Reh./aanl. HWA Kloosterwg, Ber	1.058.535	111.495	947.040	12/2026
IPI Tijdelijke impulsregeling klim	-	-	-	12/2026
IPI Opstellen Blauw-aderenplan	24.154	-	24.154	12/2026
IPI Stimuleringsreg afkoppelen	99.870	2.818	97.052	12/2026
7.3 Afval				
IPS Uitbreiding/herinrichting milieustraat	1.750.000	170.542	1.579.458	06/2026
IPI Uitv. Afvalbeleidsplan 2024-2026	321.320	1.928	319.393	12/2026
7.4 Milieubeheer				
IPI Voorb+beg+toezicht geluidscherm A67	465.300	446.081	19.219	06/2026
IPI Realisatie geluidscherm A67	2.475.000	56.432	2.418.568	06/2026
IPI Adv. saner. woningen tegen gel	26.700	-160.429	187.129	12/2027
IPI Schone lucht akkoord	40.000	23.900	16.100	12/2028
IPI Opstellen Natuurvisie	75.000	68.886	6.115	03/2026
IPI Procesonderst. Agrar. Sector	604.449	206.048	398.401	12/2026
IPI MRE Waterzijdig inregelen	-	-27.905	27.905	12/2026
8.1 Ruimtelijke ordening				
IPI Aanpak buitengebied	4.771.010	4.462.072	308.938	12/2027
IPI Bestemmingsplan bedrijventerrein	125.000	79.079	45.921	12/2027
IPI Bestemmingsplan legalisering m	40.000	-	40.000	12/2026
IPI Subsidie Woningbouw	-	-75.000	75.000	12/2026
Totaal investeringskredieten	62.845.767	10.839.215	52.006.552	

Prestatie-indicatoren

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

